

Förord

Ett människoliv är så försvinnande kort. Som skalden Nils Ferlin så kort och koncist har sammanfattat det: Ett födsloskri och en fårad kind. Vissa dagar har kommit och gått, blanka dagar. Andra framstår i en klarare dager. Jag har eftersträvat att vara så uppriktig som möjligt i min återgivning. Ingenting har lagts till eller dragits ifrån. Min förhoppning är att min berättelse skall falla några på läppen

Conny Källvik

Alla dessa dagar... del I

Barndom och uppväxt

Jag föddes med segerhuva. Enligt Dalins ordbok 1853 beskrivs det på följande sätt:

”Nedre delen af ägghinnorna, som stundom vid födseln sitter fast på det framfödda barnets hufvud, och enligt folktron skall betyda lycka.”

Läkaren sa till min mor att jag hade kloka ögon. Detta är ju helt fel.

Klokheten är något man förhoppningsvis förvärvar senare i livet. Men orden gick nog till min mors hjärta.

Snusbegär

Snusbegäret började tidigt. Då jag var i 2-3årsåldern kom jag åt min fars snusdosa och smaskade i mig av innehållet. Min mor blev vettskrämd och sprang iväg med mig på armen till Bräcke ålderdomshem där det fanns en sjuksköterska som kunde kurera mig igen.

Änga

Vid den här tiden bodde vi på Änga. Där passerade Bergslagsbanan strax utanför. När järnvägen byggdes, förstördes några forngravar litet längre norr ut vid Klockarebol.

Jag vet inte varför jag hade en sådan nyckelmani vid den där åldern.

Kanske var jag tre år fyllda. Jag stal bland annat nyckeln till Olssons i Hult källare, en stor rejäl sak som var ett gott kap. Sedan var det Skräddare-Holgers tur att bli drabbad. Han blev av med nyckeln till sin järnvägsdressin och kunde inte åka ut på arbetet.

Under andra världskriget tog Sverige emot över 70.000 barn från Finland. Några av dessa kom att hamna i Ånimskog; bl.a. kom Lauri Kinnonen att bli placerad i Hult, hans broder Toivo på Hängele och Mauno i Torp om jag minns rätt. Lauri och jag kom att bli goda vänner och vi lekte tillsammans.

En favoritlek var att rusa fram och ivrigt vinka till det förbipasserande tåget och jag minns att mamma förskräckt drog oss undan den farliga zonen.

Utanför Änga fanns på den tiden en lång grund damm och utanför gården i Hult.

Där brukade vi åka skridskor. Nu hör det till saken att min far alltid brukade köpa tidningen Lektur. Där var en tecknad serie jag tror med Filimon. En gång när det hände något galet sa han: -Nä nu tror jag att det blommar i sparrisburken! Det tyckte jag lät kul och la det på minnet.

En dag när vi åkte skridskor på isen slog Knut en kullerbytta och då var det dags; -Nä nu tror jag det blommar i sparrisburken! –Nä hör på den, nu har han lärt sig något nytt!

Strax intill huset var järnvägsövergången. Från början var den försedd med ljud- och ljussignaler, senare utrustad med bommar.

Ibland la vi ett mynt på rälsen innan tåget kom, en ettöring hade man råd att undvara. När tåget passerat kunde vi konstatera att slanten var totalt utplattad utan någon inskription längre. På vintern brukade vi ställa sparken tvärs över rälsen, då började klockorna ringa!

Norget

Det måste ha varit på senare delen av 1940-talet som vi flyttade till Norget. Norget är ju ett underligt namn, men jag tror mig ha funnit den rätta förklaringen och lyder som följer:

När en svensk man/kvinna kommit i klammeri med rättvisan gick man bara över gränsen till Norge. Så var man försvunnen för svenska myndigheter. Svenskarna rymde till Norge i äldre tid när man ville undgå militärtjänst, när man slagit eller rånat någon eller i barnuppfostringsmål.

Och när det kom någon man inte ville träffa gick man upp och lade sig i ”Norget”, stängde luckan efter sig och där det var varmt och gott kunde man bli. Den sökta personen var inte anträffbar så man.

Således användes utrymmet att gömma sig i. ”Man var i Norge”.

Kärleken till naturen började i unga år. När vi bodde på Norget gick jag ibland upp i Grotteberget och ”majade”. Det betydde att mor skickade med ett kokt ägg, en smörgås och lite saft. Sedan satt man där uppe i berget och smörjde kråset.

Grotteberget

Grotteberget kallas även för Å-fjell på kartan. Om där funnits grottor tidigare trodde jag var osäkert. Men min bror Bengt har nu berättat att han hittat en grottmynning c:a 30 cm i diameter som han som barn kunde åla in i och kunde få plats inne i den lilla grottan.

Men som om den förklaringen inte skulle bära har jag en annan version på lut.

Förr i tiden ställde man ut gröt åt tomten, ”gröt vid berget”. I folkmun skulle detta sedan blivit Grötveberget och slutligen Grotteberget.

På krönet av Grotteberget byggdes ett trätorn, kanske 15 – 20 meter högt, där lottorna utförde bevakning mot främmande flyg under beredskapsåren. Tornet är numera rivet och ersatt av en stålkonstruktion.

Per-Albin Hansson sa att Sveriges beredskap var god. Kanske det, men försvarsresurserna var begränsade. Det sägs att Hitler frågade Gusaf V om han fick låna flygplan, varvid repliken kom: -Vill du ha bägge?

För oss barn blev det tradition att fira påsken uppe i tornet. Tornet var stagat med långa vajrar och ibland gungade vi i gång det under häftiga svajningar. Vi brukade skjuta smällare och raketer, vi sköt också med karbid och acetylen.

Däruppe i mörkret kunde man också se påskbrasorna flamma runt om i bygderna. Ibland sköt skeppare Sörqvist upp nödraketer, vilket var effektivt.

Vi gjorde också bomber med en blandning av klorex och socker, men den högexplosiva mixningen var riskfylld att hantera.

Grotteberget var förr mycket rikt på smultron, dessa sommarens ljuvliga budbärare. Min far visade mig platserna. Men där låg också huggormar och gassade på var och varannan sten i solskenet.

Jag var rädd, men det tycktes inte bekomma min far. Det var inte ovanligt att vi snart kunde plocka ihop någon liter.

Vid bergets fot växte vid den tiden också blåsippor i mängd som bildade blåa mattor. Numera finns ännu några kvar, men vitsipporna har tagit överhanden i försurningens tidevarv.

Mina första slantar förtjänade jag genom att plocka buketter av blåsippor och hålla upp mot bilisterna. Det kunde man inte motstå, dessa dungarnas första första vårtecken, och man fick oftast en 50-öring för buketten.

Det hör egentligen inte hemma här, men jag kan inte undlåta att nämna malvan. Malvan växte rikligt litet senare på våren och jag tyckte blommorna var så vackra. En svensk botaniker har sagt: -De äro de vackraste som växa på örtstam.

Upphittad plånbok

En gång hade jag turen att hitta en plånbok på vägen, smällfet med sedlar. Jag lämnade den till mina föräldrar. Jag tror nog att de var frestade att behålla den, men ärlighet varar längst. Jag fick 50 kronor i ersättning av den överlycklige mannen, en stor summa pengar på den tiden.

Pokerspel

Vi bodde på övervåningen och Skräddare-Ernst med familj våningen under. Hos Ernst träffades man på helgerna och söp och spelade poker. Då kunde det gå hett till. Ernst gjorde slut på pengarna men satsade desperat hustrun Emmy i potten. Emmy var en parant kvinna, syster till konstnären Alvar Lundin.

Ernst förlorade och spel är spel, satsat är satsat, Åh Ernst, dystra öde. Den som tog hem potten fick sig en herdestund med hustrun.

Dam Bergerget

1949 flyttade vi till Dam Bergerget. Det var fullständigt omodernt, ett rum och kök, förrådsutrymme, ett vedskjul med utedass.

Man fick hämta vatten från en kallkälla i skogen. Men det var ändå ett eget hem. Strax utanför huset låg dammen. Den var full av rudor. Rudan är en underlig fisk. Om det kommer en rovfisk i dess vatten börjar rudan att skjuta rygg och den blir inte ätlig för rovfisken längre.

Min morbror Bertil planterade en gång i tiden ut kräftor i dammen. Då dammen åtskilliga år senare östes, fann man en överlevande kräfta, en bjässe på över ett halvt kilo!

Damoberget

Denna tid låg far ute i beredskapstjänst. Men innan han för önskade jag mig en leksakstelefon och det lovade han att villfara. Jag väntade och väntade. För ett barn blir ju tidsdimensionen en helt annan. Men ju äldre man blir ju fortare går tiden. En naturens orättvisa tycker jag. Men till slut kom han förstås tillbaka och någon telefon hade han inte hittat, så det blev byggklotsar istället och min besvikelse var gränslös.

Med tiden kom vi att bli fyra syskon och hur vi kunde rymmas sex personer i det lilla huset är svårt att förstå.

Vi syskon hade en unik förmåga att retas, speciellt min syster Berit och jag. Vi brukade köra upp fingrarna i ansiktet, fladdra med dem och säga:
-ôliôliôli.

En dag fick jag ett förtjusande brev från min lillasyster Helen då jag bodde i

Åmål:

-Hej Conny

Här är det väder idag

Nu dricker di kaffe med bordet.

Vi barn praktiserade olika lekar. Vi hoppade hage ibland. Hagen ritade man upp i gruset eller sanden. Ett säkert vårtecken var då vi började spela kula.

Under maskrosornas tid gjorde vi nickegubbar. En bit nedanför blomman gjorde man ett kort snitt på ena sidan av stjälken, förde in ett höstrå i öppningen och blomman bugade sig när man drog i strået.

På våren skar vi visselpipor av sälg. Man skar av en bit, kanske 10 cm. Man gjorde ett jack i träet, blötte barken och knackade den tills hela barken lossnade.

Sedan skar man av en bit av träet mot jacket, sedan stoppade man tillbaka de båda bitarna på sina respektive platser med den yttre biten lite utanför barken.

Man kunde lätt moderera ljudet genom att skjuta biten till önskat ljudläge.

Vi brukade också äta gökärtens blomma, den smakade sött och gott. I skogen åt vi harsyrans blad och som namnet säger var den mycket syrlig till smaken. Stensötans rot kunde man också tugga med sin söta smak. Granens röda kåda använde vi som tuggumi, men smaken var besk.

Vi tog de späda bladen av av den tidiga brännässlan som mor gjorde soppa av med ägghalvor i. Den gav en mild ädel smak.

Brännässlan är rik på näringsämnen och vitaminer, främst då C-vitamin.

På 1600- och 1700-talet tog man tillvara nässlans fibrer och tillverkade tyg av dem, s.k. nettelduk.

Min mor brukade plocka nypon på hösten och hon torkade dem i ugnen. De kunde stå sig hur länge som helst efter torkningen. Det blev ett gott näringsrikt tillskott med nyponsoppa och dess rikhet på C-vitaminer. Fröna brukade vi barn använda som klipulver.

I slutet av Härskobräckan växte några mirabellträd, vars bär var välsmakande, de träden finns inte längre, men Ingemar Karlsson har fortfarande ett träd kvar som växer på hans tomt 700 meter längre upp.

Fågelberget

Fågelberget har fått sitt namn efter en alkoholiserad och suspenderad komminister, vid namn Fogelberg och som bodde där en tid i slutet av 1800-talet eller i början av 1900-talet.

På Fågelberget växte ett enormt stort körsbärsträd vars bär vi barn fick äta. De var svarta och söta till smaken. Vi kallade dem för moreller. Men efter att senare ha forskat i saken bör det ha varit fågelbär, eller sötkörsbär som bären också kallas.

På Fågelberget bodde Skräddare-Holger och Anna. Vid den tiden var det helt normalt att annonsera efter en hushållerska, vilket ju är otänkbart idag. På så vis kom Anna Edström till Fågelberget. Holger och hon kom att fatta tycke för varann och levde sedan tillsammans som ett par.

Jag hämtade också mjölken åt dem från Olsson i Hult. Då fick man alltid en karamell och ibland en 25-öring, en tolvskilling som Holger uttryckte det.

Anna var en rar liten tant. Hon brukade ibland berätta om en källa som var full av ormar när hon var barn. Det där lät litet skrämmande för mig.

Men hon kunde även deklamera en dikt som jag då inte förstod tillfullo:

Jag vet en sjö, vars vatten aldrig fryser
 Där vågor slå emot en fuktig strand
 Där varken sol, ej heller måne lyser
 Men ljumma vindar blåser där ibland.

Holger destillerade hembränt.

Det var den enklaste hembränningsmetod man kan tänka sig.

Han tog en större kittel med mäsk och placerade på spisen.

Inne i kitteln fanns en mindre bunke placerad,

På kittelns ovkant hade han fäst en gummilist som gick runt om.

Ovanpå denna placerade han ett handfat med kallt vatten. När värmen steg, steg ångorna upp emot handfatet, kylades av det kalla vattnet och alkoholen droppade ner i den mindre bunken. Resultatet blev visserligen brännvin, men med en avskyvärd finkelsmak.

Fågeläggssamlande

Att samla fågelägg var en stor hobby. Man gjorde hål med en nål i äggets båda ändar och blåste ut vitan och gulan så ägget inte kunde ruttna.

En gång fann jag ett bo uppe i en björk. Äggen var vackert silverfärgade på toppen och jag visste inte vilken fågel det kunde vara. Jag slog i Folke Rösiös fågelbok men lyckades inte identifiera ägget.

Ibland bytte man ägg. Jag tror det var Rolf Lundin som lurade mig. När han fick syn på mitt ovanliga fynd ville han byta till sig det. När han förklarade att det var bofink protesterade jag. Men han talade om att det faktiskt fanns två sorters bofinkägg och korkad som jag var gick jag på den blåsningen. Bofinkens bo var ett mästerverk, på utsidan klätt med vit lava, på insidan dunbeklätt. Och tänk så vackra fågelägg kan vara. Taltrastens ägg har en ljusblå färg med svarta prickar på ovansidan.

Med tiden fick jag en anseilig samling men som tyvärr råttorna förstörde.

Då göken gol

Jag var duktig på att härma göken. När jag gick i skogen och hörde göken började jag gala tillbaka.

Det stod inte länge på förrän göken kom seglande. Jag hade inkräktat på hans revir och nu protesterade han under ett ilsket fräsande läte.

En dag stod jag bakom husknuten på Dammberget och gol.

Skräddare-Holger passerade på vägen utanför.

Han började smyga upp mot huset och stack försiktigt fram huvudet. Då blev han riktig snopen över den verkliga ”göken” och jag fick mig ett gott skratt.

Petterssjö

Från Dammberget ligger 300 meter nordost Petterssjö belägen.

Då Bergslagsbanan byggdes under 1870-talet tog man grus och sand härifrån till byggandet. Men så småningom stötte man på en vattenåder och gropen blev vattenfylld. Ägaren till gropen var Petter Eliasson i Hult, varför ”sjön” fick bära hans namn för framtiden.

Men Petterssjö har också krävt offer. År 1812? skulle Kingren hämta vatten men något gick snett. Karl Kingren omkom tragiskt nog med både häst och vagn.

Môseboa

Affären i Lilla Mossen som ägdes av bröderna Fremling kallades i folkmun för Môseboa. Vi barn brukade skalda:

Jag är en gäst och främling
Och handlar jäst hos Fremling.

Min mor var litet folkskygg och ville inte gärna gå till affären och handla, så det fick falla på min lott, äldst som jag var i syskonskaran.

Det blev att traska de två kilometrarna till affären redan i sexårsåldern. Ibland kunde man möta Stöllegustaf på vägen som hade förtroendet att hämta posten till ålderdomshemmet.

Han hälsade mig med de vänliga orden - Din fördärvade gôrstöllepåke!

På ålderdomshemmet rymdes en brokig skara människor, sinnessjuka, invalider och vanliga medellösa.

Stölle-Gustaf hade ett tvåradigt dragspel. Ibland satt han på bänken vid infarten till Bräcke där han spelade en egenhändig komponerad truddelutt.

Gustaf hade en stor smålandsbörs fylld med kopparslantar. Han ville att vi småpojkar skulle hjälpa honom runka. Någon åtog sig uppdraget, men det var omöjligt att få stånd på snorren.

Gustaf var inte ledsen för det och grabben fick plocka slantar ur börsen.

Jag minns också speciellt Tyby-Gustaf. Han hade den egenheten att hälsa på enbuskarna då han passerade dem under sin vandring.

På tal om enbuskar så hade min mormor en bror som hette Johan. Han hade stora komplex, men dem gjorde han sig av med genom att en morgon hänga dem i en enbuske!

I postens källare hade Gustaf Henriksson sin cykelaffär.

Han hade ofta sett mig komma gående med varukassarna och tyckte synd om mig.

En lördag minns jag att det var och jag fick mitt livs överraskning.

Han kom hem till Dammerget med en cykel till mig!

Visserligen var den begagnad men väl renoverad och ljusblå till färgen minns jag så väl. Vilken lycka! En god man med ett gott hjärta.

Kalas i kojan

När jag gick och handlade brukade jag sno pengar ur portmonnän. Detta borde mor ha märkt, men kanske såg hon mellan fingrarna. Speciellt förtjust var jag i Gustaf V:s herring och Kalles kaviar.

När jag köpt dessa läckerheter tog jag gamla landsvägen över Haga, slog mig ner i en skogsdunge och smaskade i mig. Men jag föråt mig och kunde varken äta herring eller kaviar på många herrans år.

Uppe på residensbergen hade Törnkvistpojkarna byggt en koja.

Den var välgjord och klädd med tjärpapp invändigt.

Kojan saknade fönster så man måste tända ett stearinljus för att vistas där.

Det hände att jag någon gång köpte en moccataårta. Den gömde jag undan och tog sedan med upp till kojan.

Där satt vi i stearinlågans sken och smaskade i oss, det var festligt.

Utsupet, sa Wadman

Wadman var en svensk författare och skald som levde i slutet av 1700-talet och på 1800-talet.

Han förestod armens brännvinsförråd. När man kom och skulle ha påfyllt sa han: -Utsupet!

Så gick det ibland till hemma också. Det hände att far fick främmande och då åkte brännvinet fram. Men brännvinet hade en förunderlig förmåga att ta slut för fort.

Hos Hermansson på posten var det aldrig utsupet, det fanns alltid hemma.

-Du får gå till Hermansson och låna en halvliter!

Jag ville inte men han mutade mig med en krona. Så det var bara att knalla iväg.

Väl hos Hermansson skämdes jag som en hund när jag stammade fram:

-Jo, pappa hälsar och undrar om han kan få låna en halvliter.

Det där var inte snällt gjort, men far är numera förlåten.

Hängpetunian

Senare i livet bodde jag på Dammerberget och far kom och hälsade på med sin epatraktor. När han sedan åkte iväg backade han ner i trädgården och körde iväg. Efter några hundra meter fick han se några blomklasar hänga ner över sidorutan. Han hade lyckats med konststycket att kroka av min hängpetunia.

Hängpetunian

Kräftorna

Furusjön var vid denna tid mycket rik på flodkräftor. Även i Vänern har det funnits kräftor. Men då slussarna öppnades på 1800-talet slank ålen med upp i innanhavet. Ålen är en stor älskare av kräftor och efter en tid var kräftans saga all i Vänern.

Att tjuvfiska kräftor i Furusjön var ett högsamt nöje, det var endast strandägarna som hade rätten att fiska dem. Det enda som behövdes var en ficklampa (vilket var förbjudet) och en hink och man fångade dem med händerna.

Min farbror Olle har berättat följande. Man lastade ombord en cykel i ekan, ställde den upp och ner och rodde ut på ”redde” där pojkarna avvaktade i mörkret, tills ljuskäglorna började spela över vattenytan litet närmare land. Då vevade man igång tramporna och slog på dynamon samtidigt som någon skrek: -Stanna i lagens namn, det är polisen! Det blev en våldsamt rusning in till land under hinkars skrammel och pojkarna hade förstås hjärtligt roligt.

Min farbror Olle

Gustaf Bäckström har berättat en episod. Då han på väg till skolan passerade Näs mjölkbord låg där plötsligt en morgon en stor säck på mjölkbordet. Gustaf blev förskräckt, för säcken rörde sig hela tiden under ett underligt knastrande.

Förklaringen var att prästen på Näs skulle leverera kräftor till Stadshotellet i Åmål men det kände ju inte Gustaf till!

Vänernfiske

Min far var en lidelsefull hobbyfiskare, ja, det tog överhanden. Redan då jag var i sexårsåldern tog han med mig ut på grunden i Vänern. Det kunde bli Slätpricken, Flisberget, Anders Persa grund, Bumlegrund, Mövikergrund eller Häggerosa. Enligt gammal tradition kallades ett stenkummel Mövikekärninga ute på udden. Om man miste en krok eller kink så var det Mövikekärninga som varit framme.

Normalt agnade man med mask, den röda masken var bäst men stundom kunde den vita också vara bra. Ibland hände det att jag plockade stenlake i Furusjön. Den var effektiv att agna med. Det allra bästa var om man kunde komma över alkuva. Den förekom i bäckar och rinnande vattendrag. Man förvarade dem i en vattenhink för att kunna på dem levande.

Favoritplatsen var Rotögrundet. Björnjägare Lloyd hade under sina fisketurer på Vänern funnit platsen och han ha på sitt sjökort från 1830-talet noterat: "Best arborr in Venern"! Ett fiske som står sig än idag. Det var inte ovanligt att vi kom hem med 20 – 30 kilo abborre.

Far och jag på fisketur

När jag var i 10-årsåldern fick jag följa med Gustaf Hultfeldt och far på utterfiske, vi startade från Säffle och söderut mot Ånimskog. Det blev mycket gädda, men rätt som det var halade Gustaf in en gös på 3-4 kilo! Den hamnade genast i grytan på gasolköket och en ljuvligare måltid kan jag inte minnas.

Jag skrev senare en uppsats om äventyret och den måtte ha varit inspirerande, skollärare Lindberg behöll den för egen del!

Senare skaffade far utterutrustning. Ett par pontoner styr ut huvudlinan, som hade i detta fallet 18 vertikala linor med drag.

Det blev mycket gädda, någon enstaka gång någon lax .

Gädda är en fisk man tröttnar på ganska snabbt, så inte med abborren. Därför sålde vi mestadels gäddan till Harnell i Mellerud.

Vid ett tillfälle tillägnade jag far en dikt. Jag kan inte helt minnas den, minnet fallerar med åren. Därför återger jag den i modifierat skick, men innehållet är detsamma och försöker återge hans fiskarmani. Far tyckte om den, bar den i plånboken och läste den gärna för den som ville lyssna:

När dagen var söndag och himmelen vrulen
regnet vresigt och vinden kulen
stod Conrad på stugans regnvåta trappa
Idag du mor kommer abborn att nappa.

Conrad började plocka fram spöna
Solveig började tigga och böna:
Ska du verkligen ut i sånt otäckt väder
ta åtminstone på dig tjockare kläder.

Men Conrad var ej på sitt lyssnandes öra
satt upp på mopeden ock började köra
ner emot Vänern, båten och fisken
En sån karl sa mor, att han vågar ta risken.

Styrde så båten ut genom sundet
var strax framme vid Bumlingegrundet
släppte ner spöna och började meta
sökte att abborn förföriskt reta.

Vågorna ryckte och slet i båten
sökte att frigöra ankartåten
under det regnet fortsatte dugga:
Nej djävlar min själ, nu börjar dom hugga!

En del var små, men mest var de stora
Conrad höll rakt på förståndet förlora:
Nog förstod jag att fisken var här
När det är ett sånt djävla, djävla fin vä'r!

Ryssjegäddan

Algot Sundblad var en glad och livad lax, ständigt snar till snar till sitt bullrande skratt.

Han var född nere i Rotösund, bodde numera i Ylingebo, men bedrev fortfarande fiske i Rotösund.

Jag var nog i trettonårsåldern då jag fick följa med honom och vittja ryssjorna som han satt ut på vårkanten. Då vi rodde ut mot ryssjestånden kunde vi se och höra ett våldsamt skvimpande och skvalpande från en av dem. Där stod en gädda på åtta kilo, och det var inte var dag en sådan gick in i ryssjan.

-Det här blir något att överraska Lilly med, skrockade Algot.

Det blev ett tillskott för åtskilliga dagar i det fattiga hemmet.

Vigslingen

För många år sedan, kanske på 1960-talet, förlorade mor sin vigsling.

Hon var övertygad om att detta hänt på utedasset, hon hade hört att något klingat till bland skiten och spikarna som låg där nere. Men ringen stod inte att återfinna. C:a 15 år senare hade jag skaffat en metalldetektor. Jag sökte runt på tomten efter metallföremål, och plötsligt hördes ett dovt annorlunda ljud från detektorn. Jag började försiktigt gräva, och vad fick jag upp c:a 10 cm under marken om inte mors vigsling. Hon trodde inte detta var sant. Den förklaringen att hon suttit på dass höll inte längre. Förmodligen hade hon stått ute på gården och skakat mattor under det ringen föll av.

Olsson i Hult

Anders Olsson i Hult hade många mjölkkor. Sonen Gunnar tog senare över jordbruket.

En dag när jag strövade omkring i Klockarebolshaget fann jag två kor som mitt ute i en grund damm stångat ihop sig och kunde omöjligen komma loss. Jag rusade över till Gunnar och informerade honom. Han följde med över till dammen och försökte förgäves sära på korna. Det återstod bara att såga av ett av hornen för att få dem fria. Det ryste i mig, det där gjorde nog fruktansvärt ont.

Gamle Olsson var västgöte och hade för oss främmande uttryck. Högaffeln kallade han för "fôrken".

Vi var många som hämtade mjölk i grannskapet, det brukade bli vid sextiden på kvällen. Där kunde man ibland se konstnären Alvar Lundin, lång och ståtlig i sin basker.

Ibland kunde vi vara något tidiga och då sa Olsson: -Nu är det inte länge kvar.

Gubben Roth

Roth på Håkerud var ett original, det fanns det många av på den tiden, numera är de lätt räknade.

Gubben satt och filosoferade:

-Di säger att ja säger ôj, (i stället för också) men di säger allt ôj, di ôj!

Han brukade ge mig äpplen när jag gick hem från småskolan, då den säsongen var inne. Jag vet inte varför han fattat tycke för mig. Men en dag sa han:

-Du ska få nåt fint uttå mej, men inte nu.

Det där kittlade förstås nyfikenheten. Jag undrade vad i all världen det kunde vara. Men äntligen sa han en dag att jag kunde följa med in. Gubben ställde sig på fyrafötter i kammaren och drog fram ett par gamla slitna träskor under sängen!

Vad jag föreställt mig kan jag inte säga, men absolut inte detta. Det var med stor besvikelse jag vandrade hemåt.

Gubben Roth avled 1949 knall och fall i Hult, ätandes vid köksbordet.

Historier från Ånimskog

Komminister Fogelberg

Fågelberget kallas ett ställe under hemmanet Hult i Ånimskog. Visserligen växer där ett imponerande fågelbärsträd men namnet kommer inte av detta.

Nej, här bodde på sin tid komminister Carl Johan Fogelberg.

Han var född år 1806 och avled i Fågelberget år 1885.

Fogelberg kunde gå ut och ställa sig på en bergknalle söder om huset och väster om denna låg soldattorpet Hultberget inom gång- men framför allt höravstånd.

Fogelberg hade gjort en överenskommelse med soldat Skog.

Fogelberg var nämligen mer än måttligt förtjust i starka drycker.

När så Fogelberg stod med händerna för ansiktet och vrålade västerut:
 -Korpral Skooog! så visste soldaten vad klockan var slagen.
 Det var dags att ta en promenad till handlande Askenstedt i Östra Berg för
 att hämta brännvin.

Petterssjö

Några hundra meter öster om Fågelberget ligger Petterssjö.
 Då Bergslagsbanan byggdes hämtade man grus på platsen. Grusgropen blev
 sedermera vattenfylld.

Bergslagsbanan blev klar i sin helhet år 1879.

Det har sagts mig att Petterssjö fått sitt namn efter att en man drunknat där.
 Detta är inte korrekt.

Den 14 september år 1899 skulle Karl Kinggren hämta vatten ur "sjön", men
 något gick snett och både Kinggren och häst drunknade. År 1874 flyttade
 Petter Eliasson in till Hult, det är också under Hults mark som Petterssjö
 ligger.

När grustaget så småningom blev vattenfyllt fick det således heta Petterssjö.
 Men efter händelsernas gång kan man tycka att Karlssjö vore ett mera
 passande namn?

Lärk-Soffi

Denna originella kvinna brukade vandra omkring i bygden med ett blåmålat
 skrin på magen och sålde diverse krimskrams.

Hennes verksamhet kan nog förläggas till 1940-talet.

En söndag hade hon tagit ledigt och övervarade mötet i missionshuset.

Pastorn kom så småningom fram emot henne, lade handen på hennes huvud
 och mässade:

-Vig ditt liv åt Jesus. Varvid Soffi utbrast: -Å nä, jag ä så lett åt alle karar!

Frimärksförsäljning

I Ånimskog hade Br. Fremling lanthandel.

Vi barn hade en ramsa som vi drog ibland:

"Jag är en gäst och främling och handlar jäst hos Fremling! "

Ryktet hade nått K. J. Fremling att Lärk-Soffi gick omkring och sålde 10-
 öres frimärken för 9 öre.

Då Lärk-Soffi en dag uppenbarade sig i affären kunde Fremling inte låta bli att undra hur hon kunde göra sådana affärer.

-Jo, de kan allt va roligt för mej å ligga unner nån gång också! blev svaret.

Johan, JB och Torbjörn.

Idag skulle nog samtliga av de tre kunna betecknas som original, var och en på sitt vis. Vad JB hette i förnamn vet jag inte ens själv, trots att han var min morfar.

Han hette Johan Bertil, men min mormor sade alltid Kalle. Ibland kallades han också Abborre-Carlsson. Ingen av herrarna spottade i glaset.

Johan och JB på Vänerfiske

Förmodligen var de båda inte helt nyktra vid det här tillfället.

De satt med ryggen åt varann och plötsligt hörde JB ett plumsande. Då han vände sig om var Johan borta. Men så småningom kom ett par labbar upp och greppade relingen, Johan stack upp huvudet och utbrast:

-Nu fanimej har jag sett abborre, du!

Johan och Torbjörn i oväder.

Den här dagen blåste Vänern upp överraskande snabbt. De båda hade ankrat upp, men hann varken öppna litern eller få ner spöna förrän stormen var över dem. Torbjörn blev rädd och trodde deras sista stund var kommen. Varför han tog upp litern och vädjade: -Johan, låt oss inte gå nyktra över till den andra sidan!

Ville Sundblad

Ville var en ivrig fiskare. Då han en dag vittjade näten log lyckans gudinna mot honom och han kunde landa en lax på 18 kilo. Ville gick mäktigt stolt hemåt med laxen över ryggen då han mötte en bonde.

Denne tittade storögd:

- Men vad i Herrans namn är detta.

Ville replikerade:

-Har du inte sett lax förr, bonndjävvel!

Algot Sundblad

Äpplet faller ju inte långt från trädet och sonen Algot måste nog ha överträffat fadern i svärandets ädla konst.

Det kunde hända att någonting gick snett då vi var ute på Vänern och drog näten, till exempel att de fastnade i botten. Då kunde det låta så här:

-Nej nu djävlar, va ända in i tvättade helvete, nu tror ja själve fan setter i märket!

Stölle-Gustav

Von Hofsten kom med tåget till Ånimskog för första gången. Han skulle till ön Henriksholm, belägen mitt i Ånimmen, Mötte Stölle-Gustav och undrade hur han skulle gå dit. Detta var i december månad. Gustav: -Gå på vattnet, din förbannade gôrstöllepåke!

Röda hund

Torbjörn hade en hushållerska som hette Irma. Hon hade fått röda hund. Det var allmänt känt att de båda hade ihop det. Torbjörn stod i affären och talade:

-Irma har fått röda hund. Hon är röd formligen över hela kroppen. Men insåg sitt misstag och rättade sig hastigt:

-Säger dom.

Karl Sandberg, ”Kalle på Dalane”

Karl Sandberg föddes 15/12 1883 i Dalarna, Känsbyn, Ånimskog. På ”Västersidan” kom han alltid att heta ”Kalle på Dalane” medan han på ”Östersidan” alltid benämndes Sandberg.

Namnet Sandberg är ursprungligen av smedsläkt,

Karls farfarsfar var styckhammarsmed vid Bäckefors bruk.

Farfadern använde däremot händerna på ett mjukare sätt och blev sockenskräddare i Ånimskog.

Fadern fortsatte i samma yrke. Pappan som hette Erik har även uppgivits ha varit skeppare, men tycks bygga på en felskrivning i husförhörslängden.

Fadern gick bort då Karl, yngst i en syskonskara av nio barn, var i sitt första levnadsår.

Flera av syskonen avled i tidig ålder.

Modern, Sofia Magnusdotter stod utfattig med Karl, ytterligare en son och ett antal döttrar.

På morssidan finner man att hans morfar var skraddare och att hans mormors far var trädgårdsmästare hos Sahlin på Kristinedal, Fröskog.

Karl Sandberg fick börja hjälpa till tidigt med familjens försörjning, Redan i 10-årsåldern fick han börja arbeta i Salebols gruvor.

Hans egen kommentar till detta var:

-Å, vad en fick slita.

Han var en tid också springpojke åt Zetterberg på Silikafabriken, Annenäset.

Ännu 1910 bodde han kvar hos modern i Känsbyn.

Hon avled där år 1923.

Han sägs ha varit mycket duktig i skolan, närmast klassens ljus.

Men hans betyg är helt normala, varken bättre eller sämre än klasskamraternas.

Möjligen kan detta ha en långsökt förklaring.

Karls lärare hette Thyberg och blev gift med Anna, kusin till Karl.

Kanske det inte såg så bra ut att framhålla ”slakten”.

Skollärare Thyberg blev far till Anders Thyberg, och på så vis är Sandberg släkt med en av Dalslands mer kända konstnärer.

Men Karl Sandberg omges av ytterligare gott sällskap.

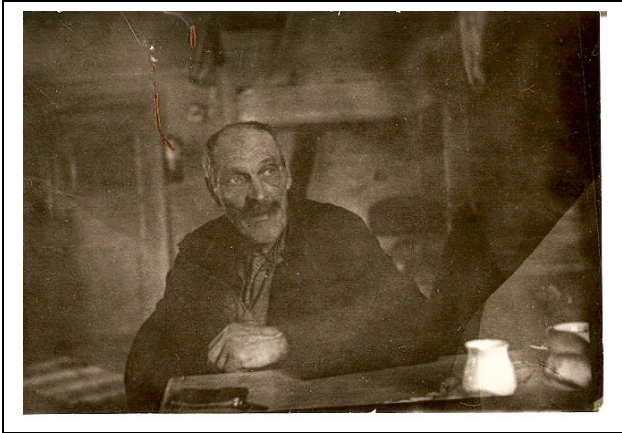
Han hade en kusin, Fredrika, kallad ”Rika på Kersdalen”.

Hon kom att bli farmors mor till den kände TV-reportern Sven Strömberg.

Vad som låg bakom Sandbergs fortsatta öden under de närmast följande åren är osäkert.

Han sägs ha flyttat till Skoghall i Värmland. Han lär där även ha spelat med i ett kapell. Men efter ett antal år återvände han till Ånimskog som en förändrad människa.

Någon trodde sig veta att han råkat ut för en olycklig kärlek och efter detta var han inte sig själv. Medan andra menar att han alltid varit litet ”egen”.

Karl Sandberg

Mitt eget minne av Sandberg är vagt.

De flesta historier om honom kan troligen hänföras till 1940-1950-talet.

Sandberg var lång, men gick alltid krokryggig och med böjt huvud.

Jag minns att han hade mustascher, som han alltid tvinnade när han talade.

Att finna foton av Sandberg har inte varit alldeles lätt. Han hyste stor förskräckelse för allt vad kameror hette.

En sommargäst i Västra Korsbyn hade kamera, den var han ”dörädd” för.

Gunnar Hedén har skrivit att Karl seglade med sin far.

Detta är helt felaktigt eftersom fadern avled redan år 1884, då Karl var i sitt första levnadsår.

Det har även påståtts att Karl seglat med sin bror som var skeppare. Men inte heller detta syns stämma.

Brodern, som står som arbetare i husförshörs längden, dog då Karl var i 14-årsåldern.

Det utesluter ändå inte att han var till sjöss någon kortare period.

Sandberg tillbringade delar av sitt liv på ålderdomshemmet, efter att tidigare och dessemellan ha vandrat omkring i gårdarna som diverse hjälpreda.

Den allmänna meningen var att Sandberg inte behandlade sin mor på rätt sätt då de bodde tillsammans på Dalarna.

Kommunalmännen beslöt att han skulle flyttas till Bräcke ålderdomshem.

Efter att han skjutsats till Bräcke åkte man tillbaka till modern för att meddela att allt gått väl. Men då var Sandberg redan hemma igen.

Han hade genat tillbaka hem över Ånimmens bräckliga is.

En period under 1940-talet var han bosatt i Västergården som dräng.

Under större delen av 1950-talet bodde han i Lillstugan på Backen, Salebol.

Backen kallade han alltid för ”herrgårn”. Småflickorna tyckte det var spännande att hälsa på Sandberg i Lillstugan. Då de tittade in vid ett tillfälle låg han på sängen och var delvis prydd med snöflingor som letat sig in i stugan.

Trots sitt invända sätt var Sandberg inte på något sätt dum, vilket kanske en del personer ansåg.

Några kunde också känna sig rädda för honom, men han var i grunden helt oförarglig. Ibland hade han fyllt rockfickorna med potatis, som han gav bort då han blev bjuden på kaffe.

Han kom att bli känd för sin slagfärdighet och sin bitska, ibland litet elaka humor.

Det låg något motsägelsefullt i hans sätt att tala. Repliken var alltid snar, men uttalades ändå långsamt, vilket gav en speciell effekt.

Trots sin slagfärdighet kunde han ibland vara missnöjd med sina repliker och han hördes ibland mumla där han gick på vägen:

-Det skulle du inte ha sagt Karl, du skulle ha sagt så istället!

Ibland gick han och tummade på knivseggen. Det gjorde han säkert inte för att skrämmas, troligen skedde detta som ett ”terapiarbete” under hans funderingar.

Där han gick på vägen kunde han ibland föra en konversation med ändrade röstlägen, beroende på vem han ”samtalade” med.

På så vis trodde folk att det var flera människor ute på vägen och blev ofta snopna då bara Sandberg syntes.

Han var också ägare av en s.k. dynamolampa. Ljudet från lampan hördes på långt håll, och då visste man att Sandberg var i farten.

Irma Karlsson har berättat att Sandberg ofta besökte Aneberg på den tiden.

Om det var riktigt regnigt och ruskväder brukade de säga:

-Nu är det Sandbergväder. Oftast dök han då också upp.

En skicklig speleman

Sandberg var mycket musikalisk och spelade fiol. Men han sjöng också gärna.

Han och Verner på Håkerud sjöng en gång gemensamt ”Vid Ånimmens strand”, minns Annie Larsson.

Ibland kunde det dröja flera timmar innan han kom igång att spela på fiolen.

Till en början kunde han se räddhågad ut, men började knäppa mer och mer och det började ”växa” i händerna.

Vid ett besök i Känsbyn tog han fiolen från väggen, stämde den och spelade med största bravur en Mossbergspolkett från Värmland.

En annan låt som han gärna provade var ”Livet i Finnskogarna”.

Maria Magnusson har dragit sig till minnes hur han satt på Hedenbergs veranda och spelade ”Den gamla spinnrocken”.

Vid ett annat tillfälle besökte han Arne på Grannerud.

Arne hade bytt till sig en fiol som var inköpt genom Åhlén och Holms postorder och kostade vid tidpunkten 12 kronor.

Sandberg fick provspela på den men svor på att det var det sämsta instrument han någonsin provat:

-Den är ju alldeles tom.

Sandberg var en ofta sedd gäst hos Daniel Hedenberg i Krusebol. Ibland hade besöken sina speciella skäl.

Daniel var något av uppfinnargeni.

1937 fick han patent på ”anordning vid stränginstrument, vilkas strängsvängningar återgivnas i högtalare”. Enklare uttryckt var detta föregångaren till elektrisk gitarr och fiol.

Naturligtvis hade Daniel byggt en prototyp, vilken Sandberg gärna provade stråken på.

Ett människoöde avslutas

Sina senare år kom Sandberg att tillbringa på Mo ålderdomshem. Då ålderdomshemmet Solsäter i Tösse stod klart 1965 flyttade han dit. I ett reportage i PD är han fotograferad vid inflyttningen och han uttalade då: -Här är bra, nästan för bra. Och hans omdöme visade sig vara rätt. Han klarade inte att vistas i denna miljö någon längre tid. Karl Sandberg slutade sina dagar på Restads sjukhus den 20/2 1966 i sitt 83:e levnadsår. Här följer några rader från begravningsreportaget: ”Karl Sandberg var en särpling, men hade ganska träffande meningar om livet, en bohem, som gick sina egna vägar”.

De personliga tillhörigheterna vid hans bortgång bestod av ett defekt armbandsur á 10:-- samt en fickkniv á 2:--. Men hans bankkonton belöpte sig till nästan 11.000:-- kr, en summa som idag motsvarar c:a 100.000 kr.

Nu vilar han under en enkel minnesplatta på Ånimskogs gård. Heder åt den, vem det vara månde, som förärat denne märklige man ett minnesmärke.

Historierna

Av de här återgivna historierna har några tidigare publicerats, men förtjänar att upprepas.

Anmärkningsbart är, att Sandberg sällan duades. Någon enstaka gång tilltalades han Kalle, men för det allra mesta titulerades han Sandberg, vilket visar ett mått av respekt inför hans person och slagfärdighet. Flera av historierna som jag fått höra dem har återgivits i olika varianter, även om poängen varit densamma. –Nej, men så här var det, har man sagt. Därför ber jag om överseende om just din variant inte är med; poängen missas ändå inte.

På Restads mentalsjukhus

Det är dokumenterat att han en tid var intagen på Restads mentalsjukhus utanför Vänersborg. Därifrån blev han utskriven år 1919. En läkare på Restad kände sig föranlåten att kontakta någon av kommunalpamparna i Ånimskog som ombesörjt att Sandberg hamnat där, med följande utlåtande: -Om ni har fler sådana klipska personer som Karl Sandberg i Ånimskog, kan ni skatta er lyckliga!

Vad fick dom för metern?

Sandberg frågade några gubbar som grävde diken utanför Restad, vad de tjänade.

-15 öre metern, blev svaret.

-Å, sa Sandberg, då har di allt hamnat på fel sida om staketet.

Ryggen blev rak

Han kom en söndag gående till Conrad, som vid den här tiden bodde på ”Änga” i Hult. Sandberg ville gärna ha en sup och Conrad bjöd både på en och två. Efter den andra supen ville Sandberg köpa flaskan. Men han fick ytterligare en hutt.

Conrad anmärkte att Sandberg var ovanligt välklädd den här dagen. -Ja, svarade Sandberg, och jag kan allt räta på kulan också. Där stod han lång och ståtlig en stund, rak som en eldgaffel i ryggen, varefter han sa: -Men det är väl lika bra å falla tebaks i det gamla igen!

Kalken i ögat

Pettersson var föreståndare på Bräcke. Då Sandberg en dag hjälpte till med något göromål, råkade han få osläckt kalk i ögat. Det bar iväg med ilfart till Åmål. Doktor Reimar undrade vad som hänt. -Jo, svarade Sandberg, det är så att jag har fått kalk i ögat, och nu vill Pettersson ha den tebaks!

Ladugården brinner

År 1940 brann ladugårdsbyggnaden vid Lilla Bräcke ner. Branden orsakades troligen av gnistbildning från flygelbyggnaden. Då Sandberg betraktade eldens härjningar hördes han säga: -Låt Jerusalem brinna. Han syftade på ett gammalt ordspråk, där fortsättningen lyder: -Det är inte vår stad. Tolkningen av ordspråket är att andras olycka tar man inte så allvarligt. Talesättet bottnar i då Jerusalem förstördes genom brand år 70.

Nya skor

Föreståndare Pettersson hade försett Sandberg med nya kängor. Herman tyckte att Sandberg fått rejäla och bra skodon.

-Nä, di ä inte bra, di ä ju gjorda å ofött apeskinn!

Artighet en dygd

Lilian Nilsson (f. Hedenberg) minns att Sandberg ofta besökte hennes föräldrahem. Vid ett tillfälle, hon var kanske i sju-årsåldern, tog Sandberg fram en strut karameller och sa: -Vell ho ha karameller? Ja har inte tatt i dom.

Mindre artigt

Ibland flög den lede i Sandberg och han tyckte det var roligt att ställa till det. Det hade varit tröskning på Västersidan, maten hade ätits och nu var man framme vid kaffet. Plötsligt började Sandberg gräva i sockerskålen, varefter han luktade på fingrarna. Proceduren upprepades, varefter han undslapp sig: -Ja var på ”huset” förut och jag tror bestämt att jag slant!

Att köra dynga

Sandberg hade kört ut dynga med hästen på förmiddagen. Men så kom ändrade besked. Fru Pettersson behövde skjuts. Sandberg gick fram till hästen och sa: -Ja, du Bella, vi får allt köra skit i eftermidda mä!

Att inte köra dynga

Fru Lundell cyklade till Stora Kilane för att handla. Då hon kom till Hagane kunde hon se Sandberg ligga under en ek och läsa Göteborgs-Posten. Då hon återvände hem låg han fortfarande kvar, men ropade: -Såg ho vad di gjorde på Backen? -Jo, de körde dynga. -Det är bra, det kan di fortsätta mä. När hon så passerade Backen blev hon tillfrågad av Nikolausson om hon sett till Kalle. Då hon informerat Nikolausson sa han: -Jo, det kan jag tro, för han hade lovat att köra dynga idag.

En något längre vandring

Det var inte så ofta som Sandberg berättade som sitt tidigare liv. Men han kunde ibland öppna sitt hjärta för Arne på Grannerud, som var en ivrig lyssnare. Vilket år Sandberg gått på luffen i Skåne framgår inte, men följande utspelades.

Skåningarna var inget gästfritt folk, de var snåla och ogina och det var svårt att kunna få logi.

Men en kväll kom Sandberg till en gård och såg där en stor obebodd hundkoja. Där kröp Sandberg in och somnade gott på golvhalmen, så gott att han försov sig. Han hade tänkt lämna "hotellet" innan gårdsfolket vaknade. Då han kravlade ut genom gluggen kom en piga över gårdsplanen, bärande på ett par spannar mjölk. Hon skrek till i förskräckelse då hon fick se mannen med huvudet fullt av halm komma ut ur öppningen och tappade de båda mjölkhinkarna. Detta kunde Sandberg skratta gott åt som minnesvärd händelse.

Tordön

Vid något tillfälle frågade någon Sandberg om han var rädd när åskan gick. -Nä, inte när hå går, det är värre när ho kommer!

Annat oväder på gång

Han hade tagit sig en ledig stund för att hälsa på Johan. Som han satt vid köksbordet fick han se föreståndare Petterssons fosterdotter Britta komma gående för att hälsa på Svea, Johans dotter. Detta var inte bra. Hon kunde ju tala om för Pettersson vad han sysslade med. Sandberg reste sig: -Ja får gå hem. Det tycks nalkas ett oväder från Brittiska öarna som drar emot Svealand!

Ytterligare dåligt väder

Sandberg tyckte inte om att vara med i höbärgningen. Detta var hos Nikolausson på Backen. Det fanns regnmätare där. På natten gick Sandberg ut och tömde blåsan. Då man skulle börja höbärgningen på förmiddagen gick Sandberg till regnmätaren och tittade: -Det kan inte bli nån hökörning idag, så som det har regnat inatt.

Intresse för ringar och klockor

Han var också känd för sin förkärlek till ringar och klockor och gjorde gärna bytesaffärer. Han drog sig inte för att göra affärer med zigenarna då de var på genomresa.

En gång var han mycket belåten med en affär han gjort med Conrad: -Å, sjuttan dj-r, jag bytte klocka med Konradis och lura till mig den fina Sidunan.

Sämre var det då Roland Ekeroth träffade Sandberg, som visade upp en vacker klackring. Roland tog på ringen på fingret och låtsades att den inte gick att ta av.

Då blev Sandberg förargad och utbrast: -Va f-n skulle han ta på den ringen för!

Det hände att Sandberg ibland besökte Vendel Skåån. Skåån hade en klocka utformad som en häst. Den blev Sandberg mycket förtjust i och försökte utan framgång att köpa den. Då bytte han taktik och besökte fru Skåån mitt på dagen:

-Är han hemma tro? Vilket han givetvis inte var. Efter en stunds väntan kom det så: Va ska ho ha för hästen? Men han lyckades aldrig komma i ägo av den åtråvärda klockan.

Fingerfärdighet

Henry Johansson minns en fingerkonst som Sandberg lärde honom. Man spretar ut med tummen och lillfingret, samtidigt som man för ringfingrets och pekfingrets toppar mot varann. Nu återstår att föra ringfingret upp och ner mellan pek- och långfingret utan att någon av de övriga fingrarna rörs. Försök får ni se, det är inte enkelt, men Sandberg klarade det och så småningom även Henry efter lång träning.

Bibelsprängd

Han kunde sin bibel. Då han kom på besök till en stuga, satt de båda kvinnorna och malde kaffe. Sandberg började genast citera: -Två kvinnor skola mala på samma kvarn. En skall tagas upp och en skall tagas ner. Så mumlade han för sig själv: -Jag undrar vem av dem som kommer att bli kvar?

Att undkomma sin husbonde

En afton efter avslutat arbete i Backen vandrade Sandberg till Kännsbyn på besök. Då han kom in i huset fick han till sin förvåning se att hans husbonde Nikolausson satt i köket. Sandberg fann sig snabbt, gömde ansiktet med ena handen och citerade från bibeln: -Herre, vart ska jag fly för Ditt ansikte?

Göteborgs-Posten

Han hade för vana att köpa Göteborgs-Posten hos Fremling. Men just den här dagen var tidningen slutsåld. Men K. J. Fremling sa: -Men Sandberg kan ju få låna min tidning,

-Nä, då är ho ju redan läst!

Då Sandberg bodde på Backen kunde han heller inte undvara GP. Innan han hunnit hem från affären i Kilane för att läsa tidningen, utnyttjade han den för sina teatraliska gester. På sommaren kunde Maj gå omkring i trädgården i shorts. Då skyggade han alltid med tidningen för ansiktet när han passerade.

Göteborgs-Posten än en gång

Sandberg gjorde sig en extra inkomst om söndagarna.

Då promenerade han till järnvägsstationen, köpte GP av försäljaren på tåget, betalade 25 öre för tidningen.

På hemvägen läste han tidningen noga, när han gick vägen över Hillebol.

När han kom till Daniel Hedenberg i Krusebol, kunde han sälja tidningen för 50 öre.

Daniel som var sysselsatt i verkstaden sa till att gå in till hustrun Lisa med tidningen, så får Sandberg kaffe också.

Lisa hejdade honom då kaffet var urdrucket: -Sandberg ska ju ha betalt för tidningen också.

Han fick ytterligare en 50-öring och tackade, men log ett försmädligt leende i dörren.

Den förvånade Lisa fick senare förklaringen av Daniel.

Malmåderns sträckning

Daniel i Krusebol fick ibland besök av Sandberg. Daniel var intresserad av geologi och berättade för Sandberg att det gick en malmåder över Ånimmen.

Sandberg mumlade misstroget om detta kunde vara möjligt. Men Daniel vidhöll sitt riktiga i påståendet. -Det finns det belägg för, menade Daniel.

-Det kan inte vara så att ho går under Ånimmen, undrade Sandberg.

Att gå över skogen

En liknande historia finns från den tid då Sandberg bodde på Västergården.

När han kom till Fremligs affär undrade expediten: -Har Sandberg gått hit över skogen? -Nä, jag gick allt unner'n.

Att gå mitt i vägen

Sandberg kom gående mitt i vägen. En mötande dam påpekade: -Han

Sandberg ska inte gå mitt i vägen. -Får ho inte plats, undrade Sandberg.

Kallt huvud

En vinterdag kom han till Daniels fru Lisa och beklagade sig över att det var så förjordat kallt; han frös så förskräckligt om huvudet. Lisa var en snäll människa. Hon gav honom en varm yllemössa. Men då sa Sandberg: -Det var inte det huvudet jag mena!

Fint sällskap

Siv i Krusebol var på väg till affären med en kamrat. Sandberg råkade hinna ikapp flickorna på vägen: -Vell di ha fint sällskap? undrade han. Nej, det ville de inte och satte näsorna i vädret. -Vänta då, slår vi följe, svarade Sandberg.

Efterlysning

Assar och Johan Hedenberg beslöt att skämta med Sandberg då han var på besök.

Någon gång lyckades det att driva med honom. Pojkarna kopplade en mikrofon till radion och gömde sig med mikrofonen i en garderob. De började fejka en radioutsändning, där Sandberg efterlystes av föreståndare Pettersson: -Den efterlyste var vid försvinnandet iförd... osv. Sandberg började göra stora ögon. Då efterlysningen var avslutad utbrast han: -Nu tror jag att Pettersson har blivit riktigt stollig!

Epilog till efterlysningen

Karl i Resbyn hade fått hört talas om historien om efterlysningen. Karl körde en vältta uppåt Johan, då Sandberg gick på vägen och täljde på en träpinne.

-Jaså, Sandberg har kommit tillrätta, ångrar Sandberg inte att han rymde? Sandberg vandrade tigande sitt täljande.

-Jag hörde att Pettersson efterlyst Sandberg på radion? Inget svar.

-Och utseendet beskrivs väldigt noga? Men då tänkte Sandberg till:

-Om jag såge ut som Karl i Resbyn och Pettersson på Bräcke som dom gör invärtes så skulle jag behöva ångra en hel del.

Kärleken till kaffet

Sandberg var mycket förtjust i kaffe. Han drack gärna då han blev bjuden. Det kunde ibland vara svårt att ropa in Sandberg på mat, men om det annonserades kaffe kom han ”så det rök om det”. Men sällan eller aldrig bjöd han själv. Enligt Bertil på Backen lär hans bror Herbert ha varit den ende som någonsin bjöds på kaffe i Lillstugan.

Vid sina vandringar i stugorna blev han förstås ofta trakterad. Vid ett tillfälle undrade frun i huset om han inte ville ha påtår. -Nja, nää, det kan allt få stå och dra en stund till.

En annan gång besökte han Grannerud och blev tillfrågad av frun i huset:

-Vill han ha kaffe, Sandberg?

-Ja, bju mig så får vi se.

Vid ytterligare ett tillfälle högg han ved hos en kvinna. Som vanligt skulle Sandberg ha sitt kaffe. Men det var dåligt med kaffebröd den hör gången. Hon höll de sista kakorna på ett fat, varvid en del smulor följde med. Efter en stund hörde hon Sandberg börja mumla något och undrade: -Smakade inte kaffet bra? Jodå kaffet var nog bra. -Men det är väl inte så att ja setter å äter opp hönematen för na’?

”Meli” bjöd på mat, men hur?

”Meli” stod för maten, men som vanligt var det svårt att få Sandberg till matbordet. Maten började så småningom kallna och ”Meli” ställde undan måltidsresterna vid diskbänken. Men då passade det helt plötsligt. Sandberg gick bort till bänken och började äta, medan han mumlade: - Konstigt ställe; här får en äta ve deskebänken!

Den förlorade hönan

Till historien hör att Sandberg alltid hade haft ett gott öga till Emmy. Skräddare-Ernst och Emmy hade hjälp av Kalle att gräva diken. När det blev matdags ropade Emmy till Kalle att komma och äta. Men ingenting hände, han fortsatte att gräva. Samma procedur upprepades utan resultat.. -Kom nu, Kalle, jag har höna.

-Jag vet det , svarade Kalle, men den har Skräddarn redan tagit för mig!

Brutet nyckelben

Sandberg arbetade en tid som dräng på en gård söder om Mellerud. Han råkade cykla omkull och bröt samtidigt nyckelbenet. Av den orsaken var han på läkarbesök. Pigan i granngården hade råkat i olyckliga omständigheter och satt också hon i väntrummet. -Hur står det till med Sandberg och nyckelbenet, undrade pigan.

-Å, det är ingen större fara, men det är väl värre med dig, för det var väl nåt med nyckelhålet hos dig?

Snoddasfantast

Kalle var en stor beundrare av Snoddas. Då han fick veta att Snoddas skulle uppträda på Furuhäll i Åmål, lånade han en cykel och åkte in till Åmål. Det finns två förklaringar till den fortsatta historien. Dels ville Sandberg inte betala inträde, och dels vantrivdes han i större folksamlingar. Han lyckades låna en stege av någon bekant i Åmål, klättrade upp i en hög tall utanför folkparken. Matsäck hade han med sig. Där satt han och fick ett gott intryck över föreställningen. Smörgåsarna gick åt och han klättrade inte ner förrän publiken lämnat parken. Senare på kvällen kunde folket i Kragstbyn höra hur Kalle för full hals sjöng ”haderian hadera” då han cyklade hem.

Nyinköpt märr

En mycket vacker märr hade inhandlats, om det nu var till Lilleskog eller Västergården. Då Selin mötte Sandberg undrade han om Sandberg inte var glad över att köra en så vacker häst. -Nä, jag har inte kört na, men jag är glad ändå, för jag fick stänga stalldörr efterna.

Lillstugan i Backen, Salebol

Under några år bodde Sandberg i Lillstugan på Backen. Nils Lundells far kom en gång och hälsade på. Han märkte då en massa konstiga hål i taket och frågade Sandberg vad detta var för något. Jo, han hade kommit över en luftpistol. Med den hade han legat och roat sig. Han sköt prick på kvistmärkena i brädfodringen. Vid ett annat tillfälle hade Sandberg satt upp tavlan på dassdörren och började skjuta hej vilt. Då skjutandet efter ett tag upphörde, kom pigan Klara Ottosson vettskrämd ut genom dörren. Det kunde ha gått illa om skotten smitit emellan dörrspjälorna.

Inköp av kostym

Man var snäll emot Sandberg på Backen. En kostym hade inhandlats åt honom. Detta var en söndag och Sandberg stod och högg ved. Kyrkoherde Sixten Norström skulle komma på besök. Nikolausson tyckte att Sandberg kunde visa sig i den nya kostymen.

-Är det inte lättvindigare att di visar kostymen där den ligger i kartongen?
svarade Sandberg

Arvet efter systrarna

Han hade två systrar i Vänersborg som båda gick bort med kort mellanrum. Sandberg skulle få ärva c:a 3000 kronor, men man höll inne pengarna för honom, men kunde ge honom några kronor då och då. Sandberg kommenterade gärna det skedda: -Ja hade två systrar i Vänersborg å di dö, men ordföranden för fattigvårdsstyrelsen och föreståndare Pettersson feck ärva dom.

Var ligger Henriksholm

Andersson var spekulant på Henriksholm och besökte för första gången Ånimskog. Då han steg av tåget fick han syn på Gustav på Bräcke och undrade hur man kommer till Henriksholm. Gustav hade aldrig sett Andersson förr, men hötte med käppen och utlät sig: -Far åt h-e din fördärvade fröskogpåke, tror du inte att jag känner igen dig! Ordet påke kan närmast översättas med dumbom eller stolle. Den förbluffade Andersson fortsatte vandringen och mötte Sandberg i backen. -Hur ska jag gå för att komma till Henriksholm? undrade Andersson.

-Gå dit näsan pekar, svarade Sandberg. Nu råkade näsan peka åt Hermanssons i det allra första. Där kom Andersson in och undrade: Detta kunde ju inte vara Henriksholm. Nej, detta var Lilla Mossen. -Bor det bara idioter här i Ånimskog? undrade Andersson. Men Sandberg hade säkert roligt åt det hela.

Låg Ånimmen?

Andersson residerade nu på Henriksholm. Han kom med tåget från Uddevalla och Sandberg var också vid stationen för att som vanligt köpa sin tidning. Detta var i december månad. Andersson frågade: -Ligger Ånimmen? Ja, det gör han väl, för stog han opp skulle han syns ända hit!

Gäddans lek

Henry i Anolfsbyn hade sällskap med Maj. Efter att ha funderat över denna relation konstaterade Sandberg: -Det finns en likhet mellan gäddan och Henry i Anolfsbyn.

-Vad skulle det vara?

-Jo, bägge leker de mitt emellan maj!

På den tiden sa man farbror.

Pappa Hildor var till sjöss och gräset växte. Maj var tvungen att försöka hacka med lien. Sandberg råkade komma förbi: -Biter det? undrade han. Nej, Maj hade inte något bättre handlag med redskapet. Sandberg förklarade att han lovat Hildor slå gräset och det skulle han också göra. -Tack snälla farbror Karl, sa Maj.

-Inte vesste jag att Hildor var min bror, skrockade han tillbaka.

Självironi

Det hände att Sandberg fick i uppdrag att leverera tuppar till Björkebäcks pensionat. Leveransen skedde sjövägen. Albert Blixt hörde vid ett tillfälle Sandberg komma roendes under det han samtalade med sig själv: -Kommer du ihåg vad du skulle ha för tuppane du, har du skrivit upp det i järnkontoret, din arme j-l?

Dåligt försäkrad

Erik Berger skulle transportera ett tröskverk med lastbilen till Västersidan. Då han skulle köra hem igen räckte vändplanen inte till och han skar ner i diket. Under tiden hann Sandberg passera. Men Berger var snart uppe med bilen och kom strax ifatt Sandberg. Berger frågade om han ville åka med och fick genast till svar: -Nä, jag är varken drulleförsäkrad eller livförsäkrad!

På hemmet i Mo

Samtidigt med Sandberg bodde en kvinna som inte behöver nämnas vid namn. Men hon har själv berättat om episoden. Hon var något av religiös och Sandberg tog till ett av sina grovkorniga skämt. Som hon stod där och samtalade med några andra kom Sandberg fram till henne, överlämnade två kronor och sa: -Här har ho för senaste samlaget.

Gunnar Hedén hade en hel del att göra med Sandberg. Hedén besökte Sandberg då han fått flytta till Mo ålderdomshem: -Här har ni det allt förskräckligt bra, tyckte Hedén. -Flytta hit då, vetja, blev Sandbergs svar.

Intelligent men inte lika praktisk

Sandberg var mycket duktig i skolan, likaså när han senare gick och läste. Men det kunde han själv också framhålla. Han hade en skolkamrat som hette Johan Nilsson.

Denne blev en mångsysslare och arbetade bl.a. som murare, fjärdingsman och slaktare. Sandberg filosoferade: -Jag var allt intelligentare än Johan i skolan men i det praktiska blev han värre än mig. Han blev ju till och med skarprättare, med hänsyftning på slaktaryrket.

Stående matkommentar

Han tillbringade som sagt en del av sitt liv på fattighuset; d.v.s. Bräcke. Här var allsköns människor inhysta från samhällets skuggsida, gamla utblottade personer, efterblivna, sinnessjuka och krymplingar. Sandberg hade sin stående kommentar om maten, under det han tvinnade mustaschen: -Å denne sure vällinga, å denne salte silla.

Fru Pettersson

Sandberg låg och rensade i rovlandet. Ibland kunde fru Pettersson, föreståndarinna på Bräcke, överraska med kaffekannen i hand. Fru Pettersonska vara ganska omfångsrik, Sandberg började tvinna mustaschen och sa när hon närmade sig:

-Jaså, de blir fläsk till kaffet i da mä.

Finare än de andra

Sandberg trivdes inte på Bräcke och absolut inte med de övriga intagna på hemmet.

Detta är väl känt. Men trots detta har han förnedrats även in i döden, genom att bli begravd bredvid Post-Gustav, den han tyckte mest illa om.

Sandberg lämnade inte frivilligt ifrån sig smutsvätten till personalen på Bräcke: -Di ska inte hamna i dyngkvarna.

Dr Reimar på besök

Pettersson skulle skämta med Sandberg. När dr Reimar närmade sig sa han: Här kommer en slättermaskinsförsäljare, nu ska det bli affärer. Sandberg kände mycket väl igen Reimar, men beslöt att spela dum.

Reimar frågade Sandberg vilket år han var född. –De skriver jag inte under näsa på mån provryttare, blev svaret.

-Men känner Sandberg inte igen mig, det ju doktor Reimar.

-Å, det förändrar saken, gå då in och snyt käringa som ligger därinne.

Underförstått: -Mer duger du inte till!

Ett annat läkarbesök

Tyvär minns berätterskan inte vad den här läkaren hette. Han skulle emellertid besöka Nikolausson på Backen. Sandberg stod som så många gånger förr i vedskjulet och högg ved. Doktorn som inte visste var han befann sig gick till vedboden och frågade: -Bor Nikolausson här? –Nä, svarade Sandberg, -mig veterligt har han aldrig satt sin fot i denne boa!

Gris och polis

Sandberg var på väg till kvarnen i Kärrkil. Några barn i Årbol fick åka med en bit i hästkärran. Han passade då på att berätta en händelse för barnen. En person hade blivit efterlyst av polisen. Sandberg hade en gris med sig på kärran. Han blev stoppad av polisen som undrade om Sandberg sett något, vilket han ju inte hade. Strax före mötet hade Sandberg knutit ett huckle över grisens huvud. Polismannen skulle då ha vänt sig till den huckleförsedda och undrat: -Och söta mor har inte sett något hon heller?

Ingen vet var haren har sin gång

Nikolausson hade hört talas om att Sandberg skulle ha en syster i Vänersborg. Då Nikolausson tillsammans med en bekant för ovanlighetens skull besökte Vänersborg, beslöt de att hälsa på systemen och lyckades också att hitta adressen. Då dörren försiktigt öppnades, sade Nikolausson att de kom med hälsningar från brodern i Dalsland. –Jaså, han var allt här i förrgår.

Pastorn får svar på tal

Sandberg var nere i Salebol en söndag och hälsade på. Som han satt där i köket och resonerade fick han se missionspastorn komma gående. Sandberg kom hastigt på att han skulle ut i vedskjulet och hugga ved.

Då pastorn suttit en stund hörde han yxhuggen och undrade vem det är som missbrukar vilodagen. Varpå han gick ut till vedboden, tittade uppfordrande på Kalle Sandberg och sa: -Hugger Sandberg ved på söndagen. -Nä, triumferade Sandberg, jag hugger allt på vekubben!

Grova vedkubbar

Herman brukade såga veden, men klöv den inte. Det fick hans duktiga döttrar ta hand om. Hur duktiga flickorna än var, blev det en del besvärliga kubbar över. Då Sandberg vid ett tillfälle kom och undrade över arbete, han behövde lite pengar. Man hänvisade då honom till den oklurna veden. Så som Sandberg svor den gången hade man aldrig hör tidigare, med tillägget: - Det var den värste ve'n jag har vart med om i detta häradet.

Portmonnän

Sandberg hade köpt en liten näpen portmonnä till Irma. Modern tyckte att det var onödigt med en så fin present till flickebarnet. -Jo. men ho är ju liksom mi lella fästemo.

Besk medicin

Han var sjuk och förkyld, de hade smittat honom på Bräcke. Men ”Meli” visste bot. Hon hade anticepticum. Det kan närmast liknas vid vademecum. Vätskan dränktes in i ett par sockerbitar, som man skulle suga på. Det blev för mycket flytande kvar i matskeden och Sandberg tog alltsammans på en gång, tillsammans med de båda sockerbitarna. Ansiktet förvreds till ett russin. Han dök på dörren och utbrast: -Aldrig mer ska ho få i mig sån drit!

På Västergården

Han kom inte alltid överens med folket på Västergården och framförallt inte med döttrarna, vilka han kallade ”prinsessorna”. Fridolf Selin kom i samspråk med Sandberg, som beklagade sig över att få ha slitit ont den här dagen. Selin undrade vad som hänt. -Jo, sa Sandberg, jag har fått bure vatten hele dan, för prinsessera ska bada.

Kalas på Backen

Det hade varit kalas på Backen. Kalle hade ont av det, eftersom han inte blivit inviterad. Då han kom till affären i Stora Kilane kommenterade han det hela: -Di ä inte bra i magen, ostrona va vesst inte bra. På Backen visste man knappt vad ostron var över huvud taget. Det var Sandbergs hämnd att beskriva kalaset, som han själv inte fick delta i.

Gengastider

Erik Berger körde mjölkbilen. Detta var under andra världskriget och bilen drevs med gengas. Ibland liftade Sandberg med in till Åmål på söndagarna för att få sig ett par öl. På hemvägen (det var sommar) tyckte Sandberg om att sitta på flaket. Men för att sitta riktigt bekvämt måste han stuva om gengasveden som låg emot hytten, samtidigt som han svor: -Ve och förbannelse, ve och förbannelse.

Att känna folk

Maj på Kasa var på sjukstugan i Åmål då Sandberg blev intagen där. Maj frågade: -Sandberg känner väl igen mig?
-Jo, men jag känner na' inte för nåt gott.

Tage hantverkare

Snickaren Tage var ibland på Backen och utförde sina arbeten. Sandberg vitsade: Du har arbete Tage och jag har ingenting tage'.

Ovänskap med Ekerotharna

Det var 50-årskalaskalas hos Ekeroths, men Sandberg blev inte bjuden. Någon såg Sandberg gå ut med yxa och såg i skymningen. Plötsligt slocknade ljuset på kalaset.

Då Sandberg återvände från skogen sa han: Nu kan di setta där, di svarte dj-
ne.

Förtjust i kortspel

Han var omåttligt förtjust i att spela kort. Men det hände ofta att han kom i penningknipa. Då måste något annat läggas i potten. Det löste han genom att begära en ny omgång underkläder från ålderdomshemmet, vilka han kunde satsa i potten. Men då detta skedde alltför ofta och då aldrig några smutsiga kläder kom in till tvätt blev han med tiden avslöjad.

Muntasch

Någon tyckte Sandberg hade en yvig mustasch varpå Sandberg replikerade:
-Det heter inte mustasch, muntasch ska det heta.

???

Jo för se, mustaschen den setter allt på kvinnfolk den å en bete längre ner!

Urkunder och uppgiftslämnare

Melcher Andersson, Ånimskog

Axel Axelsson, Åmål

Karin Berggren, Åmål

Berit Björk, Ånimskog

Ella Christiansson, Ånimskog

Dödboken Tösse

Gunnel Ekeroth, Ånimskog

Roland Ekeroth, Lindome

Maj Eklund, Ånimskog

Einar Erneblom, Åmål

Elsa Ekström, Ånimskog

Examenskataloger Salebols skola

Olle Fredriksson, Ånimskog

Födelseböcker Bäcke och Ånimskog

Bror Hebenius, Ryr

Elsa Ekström

Gunnar Hedén: Gunnar Hedén berättar

Siv Hedén, Ånimskog

Johan Hedenberg, Åmål

Pelle Holm: Ordspråk och talesätt

Husförhörslängder och församlingsböcker Ånimskog

Daniel Högfeldt, Ånimskog

Melker Ivarsson, Ånimskog

Arne Jansson, Vänersborg
 Margit Johannesson, Ånimskog
 Barbro Karlsson, Ånimskog
 Bertil Karlsson, Tösse
 Irma Karlsson, Åmål
 Conrad Källvik, Ånimskog
 Olle Källvik, Ulvsby
 Annie Larsson, Ånimskog
 Karin Larsson, Ånimskog
 Karl-Erik Larsson, Åmål
 Nisse Lundell, Ånimskog
 Rolf Lundin, Åmål
 Karl Magnusson, Ånimskog
 Maj Magnusson, Ånimskog
 Lilian Nilsson, Åmål
 Jan Olsson, Ånimskog
 Herman Quist, Ånimskog
 Evert Skoog, Åmål
 Bengt Skåån, Vänersborg
 Rolf Skåån, Fengersfors
 Greta Sundell, Åmål
 Karl-Gustaf Törnqvist, Dals-Långed
 Emanuel Ånskog, Göteborg

Några udda minnen

I slutet av 1940-talet fanns ännu några luffare kvar, men den tidsepoken var under utdöende. Det moderna samhället med dess nätverk fångade upp dem.

Luffarna hade ett eget teckenspråk. De ritade in symboler på stolpar och husväggar:

-Här är du inte välkommen, här kan du få mat, här kan du sova över o.s.v.

Den ende luffare jag klart kan minnas var Luse-Kalle. Han vandrade ibland förbi Dammerget, en kraftig karl iklädd slokhatt och svart överrock, bärande på en resväska. Möjligen bar han också på en flaska, för jag minns att han ibland tog vatten ur dammen. Luse-Kalle ofredade aldrig någon, men för mig var han en mystisk person, vars människoöde jag gärna velat känna.

Så hade vi förstås Kalle Sandberg som man ofta sågs komma vandrande. Han är ju omnämnd tidigare med alla historier, men en blev aldrig nämnd. -Jag begeck massmord inatt.

???

Jo, ja ronka å så sprutade på vägga. Sen stack jag kniven iet, va inte de massmord de?

En gång kom Torstenssonsbröderna skrålande på vägen till Dammerget och Aneberg. Det var Harder och Asker, Kuno och Assar. Vilka underliga namn! De hade alla varit till sjöss men nu mönstrat av. Under uppsluppenhet och sång vandrade de vidare. Jag minns att de gav mig pengar. Ja, dessa bröder var mycket godhjärtade.

Skärsliparen kom ibland. Han hade nog ingen speciell hemvist, cyklade omkring i bygderna med sin utrustning på pakethållaren. Jag minns så väl hans sätt att sälja sig med endast fyra ord: -Schipa schax elle kniv? Han var alltid välkommen till oss, min mor satte värde på att få slipat sin utrustning mot en billig penning.

Moster Mildred kom ibland på besök. Under deras förtroliga samtal glömde de bort min närvaro, de talade om något som ett litet barn inte skulle höra. Jag var kanske i sjuårsåldern. Plötsligt sa jag: -Små grytor har också öron! De blev helt förbluffade.

Någonstans i mitten på 50-talet kom TV:n att göra sin debut i bygden. De första att ha en TV i grannskapet var Josef och Maria i Gatan. Detta var en stor sensation. Det hände att vi blev inbjudna att titta, och där satt vi andäktiga och tittade på miraklet.

Språkliga missförstånd och annat uttryck

Vid Ängas järnvägsövergång fanns en skylt med text som jag inte minns men rubriken var: KUNGÖRELSE. Men jag tolkade det som KUNG-ÖRELSE! Kanske ändå inte så dumt, kungen hade nog ett finger med i spelet.

Själv högläste jag en text i skolan: -Han tog ut stegen. Men jag lade betoningen på som i stege, lärare och elever fick sig ett gott skratt.

Min moster Astrid skulle läsa texten: -Korna de råma och påskynda gången.
Men hon läste istället påskskynda gången.

Far skulle återge texten: -Din hundglupske indian. Han vände på steken:
-Din indiangelupske hund.

Far hade ett stående uttryck som han gärna drog till med: -Jag ser hellre
mina barn svälta, än jag äter själv!

Harry på Sannerud

Harry var en person som gjorde ett djupt intryck på mig och jag kände stort
medlidande med honom. Han var enda barnet till Ville och Ebba, Alexander
Jansson var hans farbror. Han lever fortfarande och är aktiv inom
Synskadades Riksförbund.

Harry miste synen i förskoleåldern. Han påminde mig en gång att jag fick
hans leksakslastbil, något som jag konstigt nog hade svårt att minnas.

Den hade han fått innan han blev blind men var nu inte längre så rolig att
leka med. Undrar varför just jag blev vid den?

Vid den här tiden hämtade man posten i ett uthus hos John Lindstrand, som
också var brevbärare.

Från Sannerud var det c:a 1,5 kilometer att gå. Harry gick obehindrat
sträckan, jag minns honom så väl där han kom promenerande i sina mörka
glasögon, spelande med käppen utefter väggkanten. Jag kunde inte begripa
hur han klarade detta.

Harry gick på Tomteboda blindskola i Stockholm. Han kom hem om
somrarna och jag minns några ord stockholmsslang som han stilade med:
-Åh en sån tromp, åh en sån sveg!

Ibland träffades vi hos Harry och spelade kort. Men det var inga problem för
Harry, korten var märkt i hörnen med blindskrift.

Senare öppnade han en liten kiosk på Sannerud som han skötte om. Mynten
var inga problem att känna av, det var nog värre med sedlar. Men de
förekom sällan eller aldrig, en femma var ju mycket pengar vid den tiden.

Melker Andersson

Melker på Lilleskog var en person som var mycket tillmötesgående och en ödmjuk man. Det han inte kände till om Ånimskogs historia eller dess innevånare var inte värt att veta.

Första gången som jag besökte honom och vi vandrade på grusgången upp emot huset förbluffade han mig med att säga:

-Är inte du och jag födda på samma dag? Visserligen var det en ålderskillnad över 30 år mellan oss, men visst var vi födda den 5 januari båda två.

Melker berättade att hans bror Adolf en gång funnit en hällristning vid Dalen. Jag har varit där och letat, men den är omöjlig att återfinna. Kanske är den överväxt med mossa. Det borde vara något för en arkeolog att ta tag i.

Frimärksklubben

Hela livet har jag varit en samlare. Det har varit fågelägg, svampfigurer, mortlar, antikviteter. Numera samlar jag bara på minnen.

Det var nog jag som tog initiativet till frimärksklubben. Någon klubblokal hade vi inte tillgång till utan varvade mötena i varandras hem. De jag kan minnas deltog var bl.a. Knut och "Ecken" på residenset, Ann-Marie på Tittersrud, Gunnel på Norget och Ulla i Krusebol. Vi brukade byta märken med varann, helst då man hade dubletter. Men den där delen av mötet var snart avslutad och vi övergick till att leka "maka i mörkret". Det gick till så att en pojke fick sitta ensam, medan de andra bildat par på stolarna. Efter en stund förkunnade han: -Min maka var bra, men Knuts är bättre. Så bytte man partner hela tiden, satt i mörkret och småhåglade och frimärksintresset var för stunden som bortblåst.

Barry

Jag var avundsjuk på Karl-Gustaf Törnkvist. Han hade två tama kajor, Kaj och Flax om jag minns rätt. De brukade sitta på hans axlar när han cyklade omkring. Men jag lyckades tjata till mig något som var bättre av mina föräldrar: en hund som fick heta Barry.

Barry var av blandras.

Vi kom att bli mycker goda vänner. Men Barry var inte pålitlig alla gånger. Han sprang runt och gjorde rackartyg i gårdarna. Jag vet inte vad som fick droppen att rinna över, det har jag nog förträngt. Kanske hade han bitit någon. Det bestämdes i alla fall att han skulle avlivas. Men det grymmaste var att det var jag själv som måste gå bort med honom till Gunnar i Hult. När jag gick tillbaka över Klockarebolshaget small skottet. Den känslan jag kände då går knappast att återge.

Timmerlasset

Den här sommaren låg min bror Bengt och jag i tältet ute på tomten. En lastbil med släp kom sent på kvällen för att lasta timmer litet längre bort. Den höll länge på med sitt lastande under ett evigt slamrande och brummande. Det var nog mer störande för far som skulle upp till arbetet dan därpå. Men äntligen var lastningen klar. Klockan var nog två på natten. När chauffören passerade dammen hörde vi ett enormt brak och plaskande. Farstudörren slets upp och ut kom far i kalsongerna, rosenrasande och röt: -Nej, nu får det fanimej vara nog! Och smockan hängde i luften. Men det lugnade så småningom ner sig och man begrundade situationen. Den olycklige chauffören hade kommit för nära dammkanten, släpet kantrade och hela dammen flöt av timmer! Det blev för chauffören att börja ett mödosamt omlastningsarbete som var avslutat vid femtiden på morgonen.

Extraknäck

När jag var barn växte det gammeldags dubbla påskliljor vid Dammerberget. De är numera borta, men då växte de i mängder i syrenhäcken som omgärdar tomten.

Det hände någon gång att jag skördade några hinkar och ställde mig på torget i Åmål. De var inte svårsålda utan gick åt som smör i solsken, dessa bedårande liljor.

En sommar hjälpte jag till hos Olsson i Hult. Arbetet bestod i att såta hö, måka i ladugården och att hugga ved.

Jag jobbade också åt Sverker i Krusebol i hans bilverkstad. Arbetet var att städa upp i verkstaden och att slipa rost på bilarna, ett ganska monotont arbete.

Någon solig dag hände det dock att Sverkers son Göran bönade för och jag fick ledigt att gå med till Furusjön och bada.

På tal om Sverker så umgicks han ibland med Skräddare-Holger i Fågelberget och pokulerade. Sverker var högerpartist och Holger inbiten sosse.

Plötsligt där de satt och groggade uppenbarade sig ett flygplan i skyn.

Holger älskade att provocera, så han utbrast: -Nu är den förbannade Hjalmarsson (Högerpartiets ordförande) i farta igen. Och så var trätan i full gång!

Kolonitiden

Barn till förälder som hade TBC fick komma till barnkolonin vid Lindesberg utanför Uddevalla. Jag hade turen att få vistas där två somrar då jag var sju respektive 12 år gammal.

Man fick ta tåget dit med buss sista biten. Jag minns när vi passerade dalboslätten, dessa holmar av skogsdungar som ibland dök i det flacka landskapet. De fascinerade mig; som öar på ett vatten.

Det blev en härlig tid med salta bad, ibland fångade vi krabbor, pysslade i snickarboden, rasade och lekte.

Vår föreståndarinna hette Elsa. Hon anförde bordsbönen före maten och efteråt fick stå upp och unisont säga:

-Tack för maten, den var god,
den ger kraft och levnadsmod.

Sven, ett av kolonibarnen fick alltid tillsänt sig en massa godis, och vi andra var förstas avundsjuka. En dag kunde jag inte hålla mig utan smög till Svens skåp och stal en kola. Men det dröjde inte länge förrän Elsa kallade samman oss och nu skulle sanningen fram vart Svens godis tagit vägen. Jag vändades och hjärtat slog som en stånghammare i bröstet. Men plötsligt erkände en av pojkarna, han hade stulit godiset! Och jag kunde åka snålskjuts och slippa erkänna min stöld av en kola.

Mörka minnen

En kombination av mors sviktande nerver och hennes abnorma svartsjuka, fars häftiga humör och att alltför ofta komma hem onykter efter en veckas arbete blev grogronden för våldsamma konflikter. Det ledde till uppslitande gräl mellan mina föräldrar. Det brukade sluta med att mor löpte till skogs. Och vi barn darrade av skräck. Dessa uppträden ledde till att vi blev sängvätare och fick dåligt självförtroende, som det för min egen del tog många år att bygga upp igen.

Nöjen på landsbygden

Det var alltid spännande då zigenarna anlände. De brukade slå läger vid fotbollsplanen i Gläsan, där de uppträdde med dans och fiolspel.

En dag när vi var där och tittade runt, satt en zigenare vid en lägereld. Han förbluffade oss pojkar med att säga: -Värma kuken, knulla bäst i kväll!

Så kom ibland den ambuleringande tältbiografen, man brukade resa tältet vid Ordenshuset. Som jag minns brukade det vara Åsa-Nissefilmer man spelade.

Teater och kabaré framfördes i Ordenshuset. Bertil Nilsson var en hejare att göra kärringroller. Det var mycket uppskattat och folk vred sig av skratt. 1979 omkom Bertil i en tågolycka då han passerade järnvägsövergången till Myran med sin traktor.

Min mor var duktig att spela fiol. Hon och Ella Skogh spelade fiol tillsammans. Men vilket framförande. De var så blyga att de satt och spelade med ryggen åt publiken! Min mor var musikalisk, samtidigt som hon spelade fiol kunde hon spela cittra med fötterna!

Mjök-Ivar

Mjök-Ivar var ett stort original. Han distribuerade mjöklinjen mellan Vingens hamn och Åmål. På helgerna då han var utan flaskdräng brukade jag ibland assistera honom honom på flaket.

Ivar var en gladlynt och godhjärtad man, Han hade sina speciella uttryck. Mig kallade han ”Connyl Rekyl Gôbbe G Gôbbe”!

Ibland kunde han få olika beställningar efter linjen, till exempel en tårta. Men någon gång hände det att han glömde detta, Men han visste att ursäkta sig och jag fick klä skott: -Åh käre goe frua, då har gôssen glömt detta!

Ivar var sällan eller aldrig nykter då han körde. Det medförde att han ibland missbedömde avståndet mellan bilen och mjölkbordet och då fick man ta i för kung och fosterland för att få över flaskorna, Det var ett hårt arbete för en trettonåring och jag har idag en bestående höftskada från den tiden. Efter avslutad körning brukade han stanna till hos Svensson i gamla småskolan och få sig några extra tutingar när kvartingen var slut.

En dag kunde jag från Dammerget se att han parkerat mjölkbilen vid uppfarten till Resbyn. Den blev stående där länge och nyfiken gick jag ner för att kolla vad som stod på. Där på hyttgolvet hade Ivar ankrat och snarkade så det dånade i hytten!

Kantarellplockning

Min far lärde mig tidigt att plocka kantareller. Ofta stod de i kanterna kring en myr eller i en ”drog”. Att få ihop 10 kg på en dag var inte svårt. En del behöll vi förstås själva, men det mesta sålde jag till uppköparen i Åmål, Klara Stam tror jag hon hette, och det blev en god inkomstkälla i den åldern.

Att odla kantareller är näst intill omöjligt. Min morfar brukade kasta kantarellrens bakom ett uthus i Tollesbyn, och med tiden blev där konstigt nog ett fint kantarellställe.

Morfar och mormor

Min mor föddes i Lundby församling, Göteborg. Senare flyttade familjen omkring och så småningom till Kinna. Min morfar var vid den tiden försäkringsinspektör och hade bil, jag tror det var en T-Ford. Men han blev sjuklig och fick nervfeber, oförmögen att utföra sitt arbete.

Hur de så småningom hamnade i Ånimskog av alla ställen är en gåta. De kom att bo på residenset. Men familjen var en belastning för församlingen, så morfar blev såld till Tveta församling. Flyttlasset gick och min mor bad till Gud att det skulle komma tillbaka. Hon blev lätt bönhörd, I Tveta ville man inte längre ta emot dem.

Med tiden kom morfar och mormor att bo i Tollesbyn.

I folkmun kallades morfar för JB eller abborr-Carlsson, medan mormor kallade honom för Kalle. Aldrig blev han tilltalad vid sitt rätta namn Johan!

Jag var ofta hos dem, hjälpte till att hugga ved, till affären att handla och bära upp vatten från den djupa källan.

Mormor var en trollkonstnär i köket och kunde ”koka soppa på en spik”. Härliga pyttipannor blev det, för att inte tala om kantarellstuvningarna. Så undrar jag om det är så vanligt att man gör ängamat nu för tiden. Hon lagade till soppan av sommarens späda grönsaker och tillredde den tillsammans med mjölk. Närhelst jag vill kan jag i fantasin avnjuta denna soppa med sin milda ädla smak.

Hon bakade också munkar. Min mor ärvde receptet. När mor fick besök gjorde hon i ordning munkar som gick snabbt att göra i ordning,

Hon lagade dem i stekpannan. Här kommer receptet från min syster Berit, som bevarat det.

Mormor Stina och en ung Conny

Mormors munkar

1 ägg

1 dl socker

1 kkp mjölk, vatten eller grädde

mjöl efter behag ca 1 1/2 dl

1 1/2 tsk bakpulver

Det blir ca 14 st munkar.

Hon kunde också en mängd ordspråk, som hon visste att passa in i olika situationer.

Mormor och morfar hade rödhårig katt som hette Sara. Den katten visste vad det handlade om.

När morfar plockat fram ryggsäcken och spöna och gett sig av till sjön, satte Sara sig på en kulle, tålmodigt väntande. Hon visste att det skulle bli abborre när morfar kom tillbaka.

Jag vet inte om morfar uppbar någon slags pension, men mormor bidrog med kassaförstärkning genom att städa skolan i Östra Korsbyn.

Jag avgudade min morfar och såg honom som en mycket intelligent person. Han hade ett stående uttryck:

Kunskap är inte visdom och vedom är inte förstånd.

Han var en händig man och snidade bl.a, ut småfåglar i trä.

En dag bestämde han sig för att bygga en eka i masonit. Man skrattade åt honom. Något sådant skulle ju inte fungera. Men han byggde envist vidare på ekan, och den visade sig vid sjösättningen fungera alldeles utmärkt.

Senare byggde han en stor modell av fartyget Gripsholm ett riktigt knåparbete.

Morfar insjuknade i cancer. Han blev sänd till Thoraxkliniken i Lund. Tumören gick inte att operera, den var fastväxt vid aorta, så det var bara att sy igen det stora snittet och skicka hem honom.

Morfar tyckte mycket om att spela schack. Under hans sjukdom spelade vi många partier. Då glömde han omvärlden och allt vad sjukdomar heter.

Cigarettaskan växte under hans grubblande, tills den föll av. Jag beundrade morfars fingrar när de förde pjäserna. Jag tyckte de var så vackra. Med åren har jag själv fått ”hans fingrar”.

Dags för romantik

Min morfar kunde ibland bli ”romantisk”. När han var på sitt bästa humör sjöng han till. Jag tror Esaias skaldade ”På blomsterkudd kulle satt Hjalmar och kvad” men morfar sjöng en annan variant:

-På blomsterprydd kulle satt Hjalmar och sket, i snövita byxor en gång. Och runt om kring tasken satt flatlös och bet, allt under syrsornas sång.

Att jag själv ärvt morfars poetiska ådra blev jag varse för några år sedan i Sydamerika. Jag hade varit tillsammans med en negress någon vecka när jag en kväll tyckte det skulle vara trevligt att raka hennes fitta. Då fattade hon min hand, lade den varligt på framskrevet och utbrast:

-Åh Conny, inte visste jag att du är så romantisk!
Hunt det kan bli.

Morfar gick bort 1959.

Valter i Tollesbyn

Jag har ofta undrat över varför vi ibland använder prepositionen i, men andra gånger prepositionen på, då vi beskriver var en person är bosatt, Vad är det som styr detta?

Det hette: Knut på Residenset, men Ulla i Krusebol, Stig på Dammerget, Gunnar i Hult, Bernt på Daln, Lasse i Lågan, Lars på Myra o.s.v.

Hur som helst ska detta handla om Valter i Tollesbyn, eller om man så vill, Valter på Holmen, Han föddes i USA men föräldrarna flyttade till Sverige då han var i förskoleåldern. De köpte då en gård i Tollesbyn.

När Valter började skolan frågade läraren vad han hette i efternamn. Inte visste han det. Men någon upplyste om att hans pappa hette Otto. Så han blev inskriven som Ottosson i stället för Johannesson och Ottosson står det i alla hans skolbetyg.

Valter hade ett nasalt smittande skratt och när det bröt ut var det omöjligt att inte skratta med.

Valter gifte sig med min moster Mildred. De bosatte sig senare på en liten holme utanför Gäddevik; Valters home. Där fanns en liten stuga om ett rum och pentry.

Han var en mångsysslare och en händig person.

För att inte vara allt för isolerade på Holmen drog han en telefonledning från holmen och upp till mormor och morfar i Tollesbyn, säkert en sträcka på två kilometer fågelvägen. Det blev ju en trygghet även för mormor och morfar.

Valter byggde också något så ovanligt som ett litet vindkraftverk på holmen. Jag tror han kunde ackumulera strömmen i ett batteri.

Han byggde också en mindre lastskuta, 11 x 3,30 m. Med den fraktade han mosor på Vänern.

En gång hade han lastat tegel, som Arne och jag hjälpte till att lossa i åmålshamnen.

1970 emigrerade han med familjen till Australien, men återvände till Sverige efter några år.

Senare öppnade han Valters Bilektriska i Bengtsfors som sonen Robin numera driver.

Skoltiden

Min första lärarinna hette Signe Löfving. Hon hade ett stående uttryck: -Oh så rara barn, oh så rara barn.

Signe var ofta bjuden på kafferep runtomkring. Hon smög alltid ner kakor i väskan. Till slut hade hon ett enormt fat med kakor som hon bjöd de ”rara” barnen. De blev ju med tiden knastertorra, men elake Stig på Dammerberget visste på råd. Han pissade helt enkelt på kakfatet så de blev mjuka och saftiga, men bjöd sedan flickorna att äta, som var helt ovetande!

Min farbror Olle hade varit till sjöss och han gav mig en knallpulverpistol som jag tror han köpt i London.

Jag var salig av lycka, en sådan tingest hade man inte sett tidigare i Ånimskog. Jag skulle naturligtvis stoltsera och tog med den till småskolan. Men Signe blev rädd och beslag tog pistolen och behöll den tills jag gick hem igen.

Pistolen försvann senare oförklarligt. Jag letade i timtals, men någon hade stulit den åtråvärda klenoden och förlusten var svår att bära en längre tid.

I folkskolan hade vi skollärare Lindberg, en mycket behaglig magister.

När vi skrivit våra uppsatser, brukade han ofta högläsa mina, och två av dem behöll han för egen del.

Det var ju smickrande, men idag skulle det varit roligt att läsa dem.

Karl-Gustaf Törnqvist brukade reta mig i skolan för att jag hörde dåligt. Han brukade härma mig:-Eh va, eh va?

I tioårsåldern fick jag värk i örat med åtföljande inflammation. Det bar iväg till doktor Reimar i Åmål.

Han började rota i örat med en pincett och plötsligt höll han triumferande upp en ärgad tryckknapp!

Den hade jag nog petat in någon gång i två-treårsåldern.

Realskolan

Mina föräldrar hade det knapert vid den här tiden, men de beslutade att jag skulle få börja i realskolan.

Min mor var mycket sjuklig den här tiden, hon hade bland annat TBC och fick ibland vistas på Kroppefjälls sanatorium.

Jag fick då bo hos farfar och min styvfarmor Lilly, en inte allt för trevlig tid. Jag upplevde henne som elak med sitt skrikiga och otrevliga sätt.

Farfar

Gustav Källvik arbetade nog mest som snickare. Det var en storvuxen och stark man. I unga år arbetade han tillsammans med sin bror Fridolf i Stora Strands gruvor i Fröskog, beläget på gränsen till Ånimskog. Det har berättats att Fridolf vid ett tillfälle blev medvetslös av gruvgas. Men som den starke man Gustav var, slängde han sin broder över axeln, klättrade upp för replejdaren och räddade på så vis Fridolfs liv. Gustav arbetade ibland som slaktare och hade speciell licens för detta under andra världskriget. Men enligt min farbror Olle var Gustaf alldeles för blödig för att själv slakta. Då Gustaf var i USA mindes han med största obehag då han besökt ett slakteri, möjligen i Chicago. En stor kraftig neger krokade upp de levande grisarna och stack dem levande under ett vidrigt oväsen.

Långt senare minns jag hur han kom en dag till oss där vi bodde på Dammerget i Ånimskog kånkande på en halv gris över axeln som han slängde ner på kökssoffan.

Farfar hade s.k. "kycklingbröst", d.v.s. en hög bröstorg med fördjupning i mitten.

På senare tid har jag någonstans hört att detta skulle uppstå i sviter efter spanska sjukan.

Spanska sjukan bröt ut 1918 och härjade under två års tid.

Sjukdomen liknas idag vid fågelinfluensan.

Eftersom farfar var född 1892 var han omkring 26 - 27 år då han drabbades av sjukdomen.

1928 blev ett dramatiskt år i farfars liv.

Hans hustru, Charlotta, född Skog avled i lunginflammation i mars månad.

Detta blev ett hårt slag för Gustav som stod ensam med sönerna Conrad och Olle.

Men inte nog med detta.

Från tre av varann oberoende källor har jag hört att han också gjorde en gift kvinna med barn.

Kvinnans man som var slaktare skulle med syftning på farfar ha sagt att "han allt slaktat större oxar än han".

Händelserna blev mer än Gustav orkade bära och han "schappade" till Amerika den 22.9.1928..

Gustav blev kvar i Amerika fram till september 1931, då han återvände till Sverige.

Vännen Jalmar Carlson skrev då en avskedsdikt till Gustaf som här återges:

En Minnes-Sång tillägnad minnet av Gustav Adolph Källvik från Ånimskog Dalsland Sweden Som stilla och lugnt avreste till Chicago Illinois Lördagen den 3 oktober 1931.

Grabbarna på Saint Marks.

Ditt minne alltid lever bland oss som minnet av den allra bästa grabben.

Thomas Tivlaren, Gust med klockan, Otto i bädden, Calle med kärran, Eric Nädehatt, Gasoline Gust., Jalmar Carlson.

(Sjunges till strängospel å melodien "I låga hyddan i skogen")

Till Gustav Adolph Källvik;

Hej gamle kompis, vi sjunga vill

En liten sång som du lyssna till

Som diktad är till ditt minne

Den korta tiden du bodde här

Med gammal vänskap inristad är

I våra hjärtan och sinne.

Din gamla filthatt och sexfotskropp

i vårt lag, dök så hastigt opp

att lika hastigt försvinna

Du kom en dag och en nubbe rann

likt Dalslandsströmmarna rinna.

Men minnet som du har lämnat kvar

Ja, det skall leva i alla dar
Så länge näsan kan andas.

Med doft av Baltic och Bergen street
Och så från Julias hus du vet
Ditt minne alltid skall blandas.

Du var en grabb liksom ingen ann
En bättre grabb man ej möta kan
Vart man i världen må vandra

En levnadsglad och en livad lax
med whiskey-pint och med snusabax
Och sätt som ingen kan klandra.

Och om vi irrar all världen kring
Vi önskar dock att hos dig och King
en gång vår skuta få landa

Nog blev det trevligt om vi en gång
Hos vin och kvinnor och plenty sång
Vår konjaks-toddy fick blanda.

Men kanske ödet ej menar så
På skilda stigar vi måste gå
Omkring med vandrare-staven

En gång i tiden så tror jag nog
Att vi skall mötas i Ånimskog
Långt bortom hinsidan haven.

Från Gust med klockan som ännu går
Från Tom med k-n som ständigt står
Jag dig en hälsning vill skicka

Och så en hälsning jag sänder dig
Från Otto, Eric från Gust och mig
Och från min rödlätta flicka.

Jalmar Carlsson

Min mor hade ibland svårt att uttrycka sig verbalt, men skriva brev det kunde hon verkligen.

Vi satt en dag runt köksbordet och åt middag i Skållebyn, samtidigt som farfar öppnade ett brev som han fått från mor.

Plötsligt började farfar hicka, och den väldiga kroppshyddan började skaka av gråt.

Detta var en ny upplevelse för mig. Jag hade aldrig sett en vuxen karl gråta tidigare och kände mig mycket obehaglig till mods, och Lilly undrade;

-Gustaf, va ä de, va ä de?

Farfar svarade inte och ingen fick någonsin veta vad mor uttryckt, men man kan ju ana en tacksamhet och sympati för min sjuke farfar.

Hej mamma!

På grund av ett slaganfall måste min farfar ligga till sängs inne i den mörka kammaren, jag tyckte så synd om honom.

Ibland ropade han in mig. Då stack ha till mig en krona: -Men säg inget till någon. Det var alltid en krona med Oscar II, och hur han gömt dem begriper jag inte än idag.

Farfar avled år 1956.

Färden till skolan gick med en elektrifierad rälsbuss som i dagligt tal kallades för barnvagnen eller ”vagga”, på grund av sin svajande gång. Den gjorde stopp vid anhalten i Årbol, ett extra stopp i Hult och vid anhalten i Slädekärr.

I Slädekärr och Årbol kunde man stoppa tågen genom att vrida om en semafor.

Framme i Åmål fortsatte rälsbussen upp till bommarna, där vi steg av, ett stenkast till skolan.

Jag hade dåligt med kläder och baken på byxorna var utsliten, varför Lilly sydde på botlappar.

Att gå till skolan med botade byxor upplevde jag som en stor skam. Framme vid Årbol klängde jag upp på ståltrådstaket.

Plötsligt var olyckan framme. Det blen en stor reva i baken. Det var bara att lunka hem igen.

Väl hemma för Lilly ut mot mig: -Jaså, du ville inte gå till skolan med botade böxer! Och jag kände mig djupt förorättad.

Den första dagen vid samlingen på skolgården kände jag mig vilsen och nervös.

Men jag fick kontakt med en skelögd och halt yngling, och vi kom att bli vänner för livet, Arne och jag.

Vi hade många originella lärare.

Elsa Wallin i engelska med sina gula äckliga tänder.

Hon brukade ofta säga på engelska: -En gång är ingen gång, men två gånger är två gånger.

Vi hade också Inga Malm i engelska med hennes ständigt ryckande ansiktsspasmer.

Lidbratt hade vi i matte som var oduglig att lära ut, jag fick ett C i matte tack vare honom.

I kristendom hade vi en liten kubik med dubbla glasögon som gick under benämningen ”Sylta”.

Vi hade en elak fan till elev som gick under namnet ”Tegel” och som älskade att ställa till djävlskap för lärarna. Det var som om han tiggde att bli relegerad.

En dag krokade han av dörren till skolsalen och lät den synas som stängd.

Så uppenbarade Sylta sig. Slet upp dörren, fick den över sig och blev liggande under. –Det här är mordförsök, vrålade Sylta.

Skolans rektor hette Reigin Fridholm, elevernas fasa och allt annat än fridsam.

Ibland tittade han på lektionerna.

Vi hade en elev som hette Gun Waern, behäftad med en hörselskada. Rektorn råkade ställa en fråga just till henne, men som hon inte uppfattade, varför han gav henne en rungande örfil.

Gun brast ut i gråt och sa: -Jag hör illa. Inte vet jag om det bekom rektorn, men jag glömmer det aldrig.

1958 avlade jag realexamen med knapp nöd och dåliga betyg, och därmed var den första fasen i mitt liv avslutad.

Alla dessa dagar som kom och gick... del II

Åren 1958 - 1991

Efter avslutad skolgång

Det var svårt att finna något arbete vid den här tiden, allra helst i Åmål. Industrins expanderande kom först i början av 1960-talet.

Vid den här tiden var min morfar gårdfarihandlare, provvryttare om man så vill.

Han for runt i bygderna på sin moped och tog upp beställningar på konfektionsvaror

Han höll gärna till i trakterna kring Nol och Alafors.

Där bodde en vresig gumma i en trappuppgång.

Varje gång han kom på besök brukade han retas med att säga:

-Vi leva i tidevarv, fru Karlsson.

-Vad menar han egentligen med det? Fräste gumman tillbaka.

Och det kan man ju faktiskt undra över.

Morfar sålde åt ett företag i Dalsjöfors och företaget hade hittat en liten nisch.

Efter att ha sänt in ett foto på socknens kyrka hade man en konstnär som målade av motivet på en porslinstallrik som sedan glaserades.

Så morfar lät mig försöka försäljningen. Det var inte så lyckat.

Visst sålde jag några tallrikar, men jag var för blyg och osäker att knacka dörr och ledsnade efter en tid.

Svenska Patenthus

Så småningom fick jag anställning på Svenska Patenthus som ritare hos fabrikör Åke Roth. Det var genom min kompis Bertil som jag fick jobbet, han arbetade också som ritare där.

Åke Roth var en speciell person och ganska så auktoritär. Vid ett tillfälle såg han två anställda bärandes på en plank och han utbrast:

-Va i hesickes môsar, två man på e plank!

Bertil och jag hade en del hyss för oss. I telefonväxeln satt en religiös kvinna som var i femtiårsåldern, hon hette Margot.

Hon var trevlig och det gick att skämta med henne. Vi tog hårstrån från olika platser av kroppen och så förstås ett könshår.

Vi tejpade upp dem på ett papper och sen skulle hon gissa varifrån de kom.

Det hade både hon och vi mycket roligt åt under gissandet.

Aprilskämtet

Vår verkmästare var norrlänning och hette Noreström.

När Noreström skulle uttala ett l före ett v i ett ord blev det alltid ett j istället.

Vi brukade driva med Noreström utan att han visste det.

Varje dag när klockan var halv tolv undrade vad tid det var.

–Den är hajv tojv!

Postmästare Orrhage hade köpt en sommarstuga av oss.

Den skulle uppföras på en ö någonstans och hade just levererats.

Jag satte mig vid en av telefonerna och Bertil kopplade upp mig till

Noreström från växeln och ringde på.

Orrhage var skåning, jag skorrade på så gott jag kunde och följande samtal utspann sig:

-Ja goddag, detta är postmästare Orrhage.

-Jaha, ja.

-Jo, det är så att man lastat av huset på isen och nu har isen brustit och ett av väggblocken har gått till botten!

-Ha då sjunki? skrek Noreström.

Ja, och jag vet inte vad ni har för kvalitité på era produkter, men jag behöver omedelbart ett nytt väggblock.

Det blev fart i baken på Noreström som rusade nerföt trapporna, ut på fabriken och gav order om en ny modul.

Men nu började vi bli litet oroliga, vårt skämt hade lyckats allt för väl. Det blev till att ringa upp på nytt.

-Goddag, detta är Orrhage som stör igen.

Jasåjaha, det är ingen fara, tjjjverkningen av det nya blocket är på gång nu.

-Oj då, då är det nog bäst att ni stoppar det, för det hela var bara ett litet aprilskämt.

-Jaså, jaha, sa Noreström snopen, slokörad.

Historien spred sigsom en löpeld över fabriken och alla hade kungligt roligt åt det hela, inte minst Åke Roth.

Järnvägshotellet

Jag har alltid känt en stark dragning till original.
 De är lätt räknade nu för tiden. Men i Åmål fanns de.
 Det var Jonte, Kaffe och Wienerbröd, de hängde alltid ihop som ler och
 långhalm,
 Kalle Jim med sitt porslinsöga som han ibland plockade ut, Tränäven,
 Oliversson.
 Dessa träffades ofta på Järnvägshotellet och bälgade åmålpilsner som var
 rikskänd.
 Jonte behövde aldrig gå dit, han blev full på en Åmåls ljusa.
 I den miljön trivdes vi, både Arne och jag.

Järnvägshotellet förestods av Paulsson, som var skåning.
 Vi hade döpt honom till Per, ett passande namn för en skåning trodde vi,
 senare fick jag veta att hans rätta namn var Paul.
 Paulsson hade vackra döttrar, en av dem var Lena.
 Bertil hade ett mycket gott öga till Lena.

Jag skrev en dikt om de båda som lät så här:

Bertil han gick till Berta
 Ty för att lätta sitt unga hjärta
 Som på en helig kärlek bär
 Till Bertas Lena den riktad är

Och Bertil sade jag älskar Lena
 Jag vill na kara uppefter bena
 Men detta skulle han aldrig sagt
 Ty Berta tager med all sin makt

Och föser Bertil ner mot porten
 Det var då skönt att bli av med lorten
 Men Bertil han stod och tjöt
 Skrek och gapa och näven knöt

Men då syns Per komma ut på gatan
 -Åh ett sånt väsen, det var som satan
 Så han jagade Berta in
 Och sa nu håller du dig i skinn

Så stig nu in i min enkla boning
 Och slut med kärringen försoning
 Och även höra vad Lena vill
 Hon bor i rummet här intill

Bertil öppnar försiktigt dörren
 Och hinner knappast blinka förrän
 Lena ligger uti hans famn
 Och viskar om och omigen hans namn.

Hjeltegatan

Förrr roade det mig att skriva små dikter.
 När man tog bort den vackra allen på Hjeltegatan skrev jag följande dikt, det första alster som jag fick publicerat i PD.

Hjeltegatan

Nu Hjeltegatan sin gloria mist
 Den ligger naken, öde och trist
 Allén är borta, mejad till kubbar
 Resten som synes är stabbiga stubbar.

Arm i själen skall människan bli
 Om tekniken på detta sätt skall gå fri
 Vad bråkar du för, här ska saneras
 Bredare gator och vägar planeras

Allén är nu borta, skövlad och skändad
 Och naturen förändrad
 En tanke undrande sändes Rousseau
 Skulle han gråta för vad som står på?

DX-Klubben

Att DX-a går ut på att avlyssna en främmande radiostation, rapportera stationens signalstyrka, hörbarhet och innehållet i sändningen. Då erhöll man ett QSL-kort som bekräftelse. Ibland kunde radiostationen sända någon souvenir. Från Radio Peking erhöll jag ”Maos lilla röda”!

Jag brukade avlyssna sändningarna på en Hallicrafter, en avancerad mottagare som jag fått köpa billigt av Valter i Tollesbyn. I World Radio Handbook kunde man söka all världens kortvågsstationer och vilken frekvens de sände på.

Vi var ett gäng ungdomar som bildade Åmåls DX-klubb. Det var bl. a. Arne Jansson, Bertil Larsson, Peter Lundberg, Högberg. Vi gav också ut en tidning som hette ”Tut-Boxen”.

Vi fick kontakt med Radio Prag, som hade utsändningar på sveska. Det var förstås kommunistisk propaganda. De sände ett program om vår verksamhet. Efteråt kunde man läsa en artikel i Åmåls-Tidningen: ”DX-klubb i Åmål fick internationellt gensvar”.

Lumpen och Telegrafin

Jag ryckte in för militärtjänstgöring 1961 – 1962 på I2 i Karlstad. Av 800 intagna blev åtta av oss uttagna till telegrafistkandidater, fyra av oss klarade testet och fick genomgå utbildningen. Det var en intressant utbildning och en förmån att få sitta i lektionssalen när de övriga låg ute i fält.

Vi fick lära oss att sända krypterade meddelanden, som måste öppnas med en komplicerad krypteringsnyckel. Den mest kända morsesignalen är ju SOS, tre korta och tre långa tecken, dididit, dadada, dididit. Den används av fartyg i sjönöd och betyder: Save our souls.

Varje telegrafist hade sin speciella rytm då han sänder. När vi låg ute i fält och övade, kunde vi avläsa vem av oss som sände. Detta var av stor vikt att kunna utläsa under krigstillstånd.

Om en ”röst” slocknade och en annan tog vid efter en attack, visste man att den grupperingen blivit utslagen.

Ute i fält var det knegigt att bära den tunga utrustningen. Kortvågsradion Ra 200 vägde över 20 kilo. ”Galten” som vi kallade generatören skulle också med.

Den trampades med fötterna för att alstra ström. Och så var det den stora antennen som skulle resas.

Nej, då var det behagligare att sitta i Ratgbilen då vi var ute på stabstjänst.

Lotteriet

Ingemar Karlsson, min barndomskamrat, låg på 7:e skyttekompaniet.

Han drygade ut sina inkomster genom att sälja brännvinslotterier.

-Jag har en idé, sa han, jag ger dig ett nummer, jag ropar ut numret, du vinner och vi delar på brännvinet!

Nummer 37 vann förstås och vi fick en trevlig afton.

Där blev ni blåsta, gamla lumparkompisar!

1223 Karlsson

1223 Karlsson och jag hyste en slags hatkärlek till varann. Han låg på första logementet för vicekorpralerna.

Vi brukade alltid gnabbas och träta med varann. 1223 studerade juridik, berättade han.

Vi cykeltolkade under slutmanövern.

Sergeant Persson som ledde oss var en stridis som körde fullkomligt musten ur oss.

Det var över 30 grader kallt.

Av någon anledning jag inte minns fick jag ligga på traktorn som tolkade, Jag förfrös tårna som blev blåsvarta men som underligt nog blev återställda igen.

1223 Karlsson hade inte den bästa konditionen.

Han hängde tappert i repet, men föll till slut avsvimmad till marken.

Nu lugnade sergeant Persson tempot,

När vi nådde slutmålet hade vi ryckt fram sju mil tidigare än beräknat, utan mat på fem dagar. Vi hade blivit tilldelade en chokladbit, som endast fick ätas i yttersta nödfall.

Jag lyckades motstå frestelsen och sparade min bit, vilket också återspeglades i slutbetyget.

När vi nådde slutmålet återstod fem man av plutonens trettio, som blivit utslagna av utmattning eller sjukdom.

Då vi var framme och slutmanövern var avslutad blev vi serverade kalops, potatis och mjölk.

Vilken måltid! Sen fick vi sova ut ordentligt.

Några år senare gjorde 1223 Karlsson sig omaket att besöka min mor i Ånimskog för att fråga efter mig, men jag var inte hemma då. Han berättade för min mor att han numera var prästvigd. Det var alltså andlig juridik han studerat!

Några profiler att minnas

På spaning låg Kjell-Åke "Sörmarkarn" Nilsson, som med tiden blev en av Sveriges bästa höjdhoppare,

På vårt logement fanns Leif Strand. Han var musiker, tog alltid fram klarinetten och spelade en truddelutt.

Jag minns att vi en gång satt i matsalen och diskuterade musik. Jag menade på att spela efter noter måste ju bli mekaniskt och stereotyp, men han hade självfallet en annan uppfattning.

Leif Strand, med rötter i Bengtsfors, är numera en känd kompositör och körledare.

Om jag minns rätt låg Göran Tunström också på vårt logement. Jag uppfattade honom som något lågmäld och inbunden. Kanske gick han och funderade på sina kommande storverk som "Juloratoriet" eller "Berömda män från Sunne". Göran Tunström kom ju att bli en av våra mest folkkära författare.

Repmånad

Jag klev på tåget i Trollhättan mot I 15 i Borås. Ombord fanns en trevlig kille som hette Karlsson, var från Uddevalla och skulle också rycka in. Han delade frikostigt med sig av en medhavd kvarting. Då vi närmade oss Vara blev det tomt i putellen. Men den sympatiska konduktören fann på råd.

-När vi stannar i Vara ska jag ordna en cykel åt dig, och jag håller tåget tills du är tillbaka! Det fungerade och jag kom ombord med en sjuttiofemma. Vad som sedan hände är en bedrövlig historia som inte kan återges i ord,

Vår kapten hette Linder, en mycket sympatisk person. Men han var behäftad med ett handikapp, han hade svåra ansiktsspasmer.

På kompaniet låg Andersson från Kinna som var alkoholist och tarvade brännvin varje dag. En dag försvann han men återkom efter ett par timmar.

-Och var i helvete har Andersson varit, undrade Linder.

-Men för fan, kapten, jag sa ju att jag skulle till bolaget, och du blinka ju åt mig!

Tiden på Skånska Cementgjuteriet

Efter avslutad militärtjänstgöring sökte jag anställning i Trollhättan vid Skanska som det numera heter och fick arbete där på byggnadsavdelningen. Vår chef där hette Lars Thungren.

Mina personliga göromål var mest att skriva ut förhandsofferter, märka upp manskapsbodnar, åka runt på byggena och ta upp beställningar av arbets skor, förestå förrådet samt inköp av eldningsolja. Oljan kunde man vid den här tiden(1963) köpa in för 17 öre litern!

Vi hade många profiler bland arbetsledarna. En som jag inte minns namnet på hyrde in sig på ett hotell i Vänersborg. Det regnade kraftigt en natt. Regnet smattrade mot plåttaket och han kunde inte sova, så han gick ut på taket och bredde ut en filt för att dämpa regnet!

Vid lasaretsbygget hade vi två arbetsledare; Vrång-Allan och Evald Lundberg. Strax före ett läkarbesök föll Evald ihop på kontoret av en hjärtattack. Det fanns inget att göra.

Evald hade en dotter som senare fick sommararbete hos oss. Jag skrev en limerick om henne som blev publicerad i TT:

En feriearbetande tjej från Trollhätta
En bokstav på brev skulle sätta
Hon sikta och slog
Och i bokstaven drog
Ett kilo på kuppen hon lätta.

Så var det Ian Nordström, Hasse och Rune Lundqvist, Roland Olofsson, Leif Åström, Claes Holm, Jan Tigerberg, Ingvar Larsson och Lasse Svensson. Alla de sex sistnämnda kom senare att starta egna företag. Två norrmän jobbade också hos oss, Arne Hovda och Stein Sandborg. Då gick strömmen av norrmän till Sverige, numera är det ombytta roller.

Nordisk Import- & Exportbokhandel

Vi hade en del förbindelser med Norge. På byggena förde man dagbok, men i Norge fanns sådana inte att tillgå. Så Lasse och jag hittade på företagsnamnet Nordisk Import- och Exportbokhandel. Sedan köpte vi in en drös böcker på Skanskas konto och sålde dem dyrt till Norge i exportbokhandelns namn!

Rivningshuset

Vi hade åtagit oss att riva ett hus; det skulle kosta oss 7.000 kronor. Det var Hasse Lundqvist som stod för rivningen. Nu hör det till saken att jag hämtade posten varje morgon från boxen. Jag hade också attesträtt för ankomna värdehandlingar.

En morgon damp det ner en utbetalning på 7.000 kronor. Att vi skulle betala var således ett missförstånd! Jag visade utbetalningsavin för Hasse som började gnugga händer: -Du tar ut pengarna och vi delar 50/50. På den vägen blev det. Men jag hade lång tid dåligt samvete för detta. Det var ju jag som fick stå till ansvar om saken skulle bli avslöjad, medan Hasse inte riskerade någonting. Men ingenting hände och det hade ju heller inte drabbat någon fattig.

Lasse Svensson

Jo, han hette faktiskt så. Men Lasse hyste större planer. Han började att bygga upp sin image genom att skriva Swenson istället.

Det blev visserligen litet kortare. Men ändå, det gav mera tyngd i namnet, ja, det lät nästan svensk-amerikanskt.

Nu gällde det att finna en passande titel. Varför inte ingenjör Lars Swenson att komplettera till en simpel folkskoleutbildning? Det går ju alltid att säga att man läst en Hermodskurs.

Jaha, men ingenjör Lars Swenson måste ju ha en statusbil också. Hm, kapitalet saknades. Kanske skulle det gå att få målarmästare Holst-Hermansson att gå i borgen för ett lån, i gentjänst blir han lovad fler entreprenadarbeten. Jojomensan. Nu hade ing. Lars Swenson en flott Mercedes att åka omkring i.

Jag minns en morgon när Lasse kom till kontoret och statussymbolen hade försvunnit. Det hade varit fest kvällen innan.

-Hördu Kämpen, du får följa med ut och leta efter bilen. Varför han kallade mig för Kämpen vet jag inte, han hade öknamn på de flesta.

Vi åkte runt och letade i hela Trollhättan. Till slut fann vi den utanför nya lasaretsbygget med ena framdörren öppen, ljuset påslaget och motorn fortfarande igång!

När Lasse inledde en mening med: -Ärligt talat, så visste åtminstone jag som kände honom väl, att nu gällde det att dra öronen åt sig. Då var det dags att dra en vals.

Jaha på den vägen var det. Nu fattades bara pricken över iet, en villa att kröna det hela med.

Det var givetvis en fördel att vara inköpare för byggnadsmateriel med rabatter och annat. Med annat menar jag då: Jag hade hand om fakturorna som skulle attesteras av Thungren för vidare befordran till Göteborg. Många gånger smögs en räkning in som inte hörde dit på åtskilliga belopp. Lasse stod otåligt och väntade utanför. Men mig veterligt så gick alla fakturor igenom och han kunde gnugga händerna.

Jaha, nu var allt förberett för den nya karriären när det började gå utför med byggnadsavdelningen i Trollhättan och dags att starta det nya företaget.

Giftermål och familj

Så träffade jag Lisbeth. Hon blev med barn och det bar iväg till prästen med benäget bistånd av blivande svärmor, som ville undvika skandal.

Johan föddes 1964.

Han har alltid varit intresserad av det som går på hjul. Så det föll sig naturligt att det första ord han sa var ”thåg” när bommarna en dag gick ner vid Tingvalla.

När Johan var tre år råkade han bryta benet. Han blev inlagd på Trollhättans nya lasarett. Där fick han ligga med det gipsade benet i vädret. Bredvid låg en patient som ofta pratade med honom. När det äntligen var dags att låta honom komma ur sin ”boja” reste han sig upp och sa till sin sänggranne: -Ah du Andersson, nu ser jag dig allt!

1968 hade Anna-Maria Lövgren en hit med sången ”Lyckliga gatan”, som närmast blev en landsplåga.

Johan satt på golvet och lekte med masonitbitar.

-Och vad bygger du för någonting?

-Men det är ju ”Lyckliga gatan” ser du väl!

Striptease

1964 fick jag ett speciellt telefonsamtal. I andra ändan hördes en röst med speciell stockholmsdialekt: -E detta herr Kellvik?

Jo, det var det.

Någon månad tidigare hade jag köpt en nyutkommen tidning som hette Striptease. Vid den här tiden ansågs det något suspekt, för att inte säga abnormt att läsa sådan lektyr. Men jag var tydligen före min tid, om man jämför med dagens till ex. ”Fib-Aktuellt” eller ”Lektyr” så framstår ”Striptease” som rena barnleken jämfört med dessa.

Nåväl, man hade utlyst en slogantävling och jag skickade in förslaget:

-MUMS FÖR MÄN.

-Jaha herr Kellvik, då får jag gratulera, ni har just vunnit första pris i vår slogantävling, en flygbiljett till Mallorca med 14 dagars fritt uppehåll. Jag var övertygad om att någon drev med mig. –Du kan ju dra den där om rödluvan och vargen också!

Nejdå, han försäkrade att allt var i sin ordning, men mitt namn måste förstas publiceras i tidningen.

Några dagar senare kom en kvinnlig medarbetare och gratulerade.

Det var fler än jag som läste ”Streaptease” i grannskapet och nu visste jag var hon stod.

Så småningom fick jag en angenäm vistelse i Palma de Mallorca, men det är en annan historia.

1969 lade Skanska ner byggnadsavdelningen i Trollhättan och jag blev förflyttad till vägavdelningen i Göteborg.

Motorvägsbygget i Kode

Det måste ha varit 1972 som vi påbörjade motorvägsbygget i Kode utanför Kungälv.

Det här blev en lärorik tid med den tidens moderna rallare. Tillsammans med en massa flåbusar, råbarkade, men i hjärtat ändå ett gott sinne.

Där fanns Bengt Hulander. En pinnpojke som kunde rabbla meningar baklänges som ett rinnande vatten.

Där var sprängarbasen Sten Aspsjö, som kunde aptera ett berg. Vägbygget var indelat i tusenmetersavsnitt. När 8000-metersberget skulle sprängas bad vår chef Kaj Hellgren att följa med och se på skådespelet. När smällen kom, lyfte berget några meter för att efteråt damma ihop till en stor stenhög.

Ett oerhört skickligt utfört arbete

Sten berättade att han råkat ut för en oerhört pinsam episod. Han var ute och campade med husvagnen. En tidig morgon blev han pissnödig på campingplatsen och gick ut naken i arla morgonstunden. Dörren gick i baklås och under det han utträttade sina behov begrundade han situation i adamsdräkt. Men se där! Reträttvägen är räddad.

Takluckan var öppen. Han klättrade upp på taket med sin stora kroppshydda, kom halvvägs in i husvagnen, men där blev det stopp, med de ädlare delarna hängandes utanför. Någon eller några kom så småningom och hjälpte honom ur den pinsamma belägenheten.

Så hade vi Alfredo, en av arbetsledarna, en stor godmodig brumbjörn med yvigt skägg.

Han älskade att dra sina skrönor. Han hade i sin ägo haft en specialtillverkad ring som inte gick att ta miste på. Ringen gick emellertid förlorad, han visste inte hur.

-Men många år senare, berättade han, besökte jag ett horhus i Paris. Och vad fick jag se där liggandes på nattuksbordet, om inte min ring!

Värmlänningarna

Vid 10.000 meterssträckan låg ett hus som inköpts av vägverket och som skulle rivas vid den sista sträckningen, men där vi fick bo gratis under tiden. Där bodde vi en tid, tre värmlänningar och jag. Det var Bengt Johannesson från Lekvattnet, som även kallas Värmlands dockskåp, Rune Samuelsson, även han från Lekvattnet samt He-Gunnar från Sörmark.

Rune var glad i drickat, både utanför och i arbetet. En dag stod han kraftigt berusad och skrotade stenblock. Inte ens vår chef Kaj Hellgren kunde förmå honom att komma ner.

Det blev ett dystert slut för Rune. Det var älgjakt hemma i Värmland men Rune kom aldrig som avtalat var.

Det hade fallit nysnö och spår syntes in till logen men inga tillbaka. Rune hade skjutit sig till döds, men ingen förstod aldrig varför?

He-Gunnar

Gunnar är värd ett särskilt kapitel.

Han var en mycket speciell personlighet. Ingen kunde ljuga som honom utan att bli trodd.

Den första gången vi träffades presenterade han sig som kantor i Sörmarks församling.

Gunnar la sina väldiga grovarbetarhänder på låtsasorgeln och sjöng så det dånade i huset och fradgan stod som ett moln kring munnen:

Tack för rosorna på vägen
 Tack för törnena bland dem
 Tack för resta himlastegen
 Tack för evigt tryggt hem.

Att han inte var någon organist förstod jag först långt senare.

Men att han hade en poetisk fallenhet gick inte att ta miste på.
 Ibland deklamerade han:

-Än lever Gud
 Än finns hökar i ödemarken
 Än står pitten på He-pöjken du.

Andra gånger kom han med sin klagovisa:

Oförstådd och sargad
 Från vänners krets jag går
 Ett ögonblick med Hilda
 Det helar alla sår.

Några andra strofer lät så här:

På Östmarks by och gator
 Man ofta bönder ser du,
 Som efter matjord skrapar
 Tills gårdsgårn trillar ner du.

Gunnar skickades till järnaffären för att köpa kalk till torrtoaletterna.

Väl inkommen sa han: -Jä ska ha kalk te drethôlkan.

-Va i helvete säger ni karl?

-Jä, jä, jä ska ha kalk te drethôlkan.

Men ingen människa förstod vad han sa och fick återvända med oförrättat ärende.

Gunnar berättade gärna historien om hasikroken, Bengt och Rune nickade instämmande då han drog igång sin rövarhistoria.

-Förr i tia var det fattigt å trångbott med många barn i familjen. Då måste en del av barna ligga tillsammans med föräldrarna i sänga. Ibland ville ju göbben te.

Då hade han monterat en krok på väggen, lagom stor för kärringen att slänga upp vaden i så dom inte låg ihjäl barna. Så när göbben beordrade: Has i krok kärring, så var det dags.

Han visste också ett ödeställe i Sörmark som hette Hellbergstorp, där fanns fortfarande en hasikrok som han skulle visa mig när jag kom på besök, jodå, så är det, nickade Bengt och Rune samstämmigt.
Men någon hasikrok fick jag aldrig se. Antingen var huset borta nu, eller för igenväxt för att hitta dit.

En midsommar besökte jag Gunnar på Hea. På midsommardagens morgon vaknade vi tidigt och satt vid köksfönstret och tittade ut mot vägen vid sextiden. Då passerade plötsligt två män bärande en treje mellan sig. Gunnar kostaterade sävligt: -Nu ä nock Johan tämmeli full.

En dikt tillägnad Gunnar får sammanfatta den bild jag fick av honom:

Gunnar Hedlund minns man gärna
Norra Värmlands stora stjärna
”Sörmarkarn” må mig förlåta
Gunnar skall med titeln ståta.

I jobbet slår han sällan dank
Bär på hink förutan hank
Ses ibland en skyffel även
I den stora dasslocksnaiven.

I varje gård, i varje stuga
Har jag ej hört någon ljuga
Så som denne kolossale
Tycker han, den länge, smale.

Talar så den store token
Om den gamla hasikroken
Ljuger skickligt, ”organisten”
Tycker ”kammerskrivern”, kontoristen.

Nattarbete på Saab

År 1972 hade jag fått nog av pendlandet och sa upp mig. Jag beslutade att bli ”hemmafru” under ett år och min fru återupptog sin skötartjänst på Restad. Samtidigt jobbade jag ett par nätter i veckan på Saab för städbolaget Argus. Vi utförde rengöringsarbeten som inte gick att utföra dagtid.

Min dåvarande chef hette Sven-Olof Land. Han berättade att det ofta saknades folk och då begav han sig ner på stan för att ragga personal. En person som han fått tag i kom han senare på natten på med en starköl i handen. Sven-Olof påpekade att alkoholförtäring var förbjuden. Mannen tittade oförstående på ölburken och utbrast: -Men vem fan har satt den i näven på mig!

Vi hade en arbetskamrat som gick under benämningen cirkushästen, fråga mig inte varför. Han ansågs vara lite bakom, men det fick jag snart omvärdera. En dag kom han till mig och sa: -Conny, jag var till läkaren igår med min dåliga nacke och vet du vad han sa. Han skakade på huvudet och sa: -Tiden herr Olsson, tiden, den kan man aldrig vrida tillbaka!

Så hade vi Ragnar, som hade ett passande arbete, han behövde aldrig mer än två timmars sömn per natt. Han hade ett fruktansvärt temperament. När han inte fick loss dysorna skickade han iväg skiftnyckeln så det blixtrade mot durken.

På tal om Ragnar så hade han en bror som hette Ingvald, granne till oss i Norra Björke. De båda var ganska så lika till utséendet. En dag kom Ragnar och hälsade på oss i Östergården. När Fredrik, vår treårige son fick se honom utbrast han: Å titta pappa, en Ingvald tell!

Tiden på ARGUS

Efter något år fick jag erbjudande av Sven-Olof att arbeta som inspektör på Argus, och så blev det. Arbetet bestod i att se till att inspektriserna utförde sitt arbete på rätt sätt, att inspektera arbetsplatserna, att utföra kundbesök och att räkna på nya jobb.

Jag har några udda minnen från den tiden. Vi hade en anställd på SE-banken som hette Eva Becker. En gång i tiden hade hon varit Oskarshamns lucia, numera var hon alkoholiserad och långt ifrån någon skönhet, men jag visste ju inte då jag anställde henne vilka problem hon hade. Bankdirektör Olsson ringde mig.

-Du måste komma hit.

Väl där undrade jag vad som hänt:

-Städar hon dåligt?

Nej, nej, det är inte det, men hon sitter ibland här utanför i parken och visar skrevande upp allt hon har utan någonting inunder.

-Du måste ju förstå...

-Naturligtvis, mycket pinsamt detta.

Det blev en MBL-förhandling och vi kunde anställa en annan kvinna vid namn Solveig Åberg. Det hör till saken att hon hade en egenhet att uttala sitt namn som Solåberg.

En fredageftermiddag vid fyratiden ringde telefonen:

-Jaha, detta är Solåbergs dotter som ringer.

-Ajaj, nu är dyngan blå, tänkte jag.

-Jo det är så att Solåberg kan inte komma och städa idag. Hon har ramlat och skadat ett knä.

-Men varför ringer inte fru Åberg själv?

-Nä, hon måste gå till läkare för att få hjälp.

På måndag ringde jag upp Solveig och frågade om hon mindes att hon ringt mig i fredags och det erkände hon faktiskt.

En annan dag ringer telefonen:

-Jaha, jag ringer för att få mitt kökstak rengjort.

-Nu är det så att vi normalt inte städar i möblerade hem, men för all del, vi skulle kunna göra ett undantag.

-Vad bra, skulle ni då vilja vara så vänlig och sända en stor stark smidig neger?

-Tyvärr, några sådana har vi inte på lager för närvarande.

Hon hade gjort sig kalas i tankarna. Och jag fick mycket bannor från mina manliga kollegor att jag inte tagit hennes adress, de hade gärna tvättat taket åt henne.

Jag avancerade senare till distriktchef och min chef beslutade att jag skulle berätta om mitt första år som distriktchef, som varit lyckosamt. Men hur slår man sig själv på bröstet? Mötet skulle vara i Stockholm med 150 deltagare. Jag var mer än nervös och hade aldrig tidigare talat inför en så stor publik. Å andra sidan var jag väl förberedd och då är det svårt att misslyckas.

Jag stötte genast på mothugg. Man menade att lönsamheten inte kunde vara så stor, om jag inte städade själv utan att ta ut lön.

Men jag hade esset kvar i skjortärmen. Jag hade mot alla odds lyckats förhandla fram med facket att anställa arbetslösa personer mot 25 procents lönebidrag. Därmed kunde jag skingra deras tvivel.

Argus blev med tiden uppköpt av Städcentralen som i sin tur kom att uppgå i Reckitt Städservice. Jag hade avancerat till regionschef med mycket bra lön, men med ett alltmer betungande ansvar. Då var det bättre att arbeta åt sig själv.

STIVAB STÄDSERVICE

Jag läckt ut att jag skulle starta eget och sa upp mig. Min chef från Göteborg, John Fredholm, kom upp och erbjöd mig sex månaders avgångsvederlag mot att jag omedelbart slutade min anställning.

Detta var precis vad jag ville uppnå. Nu kunde jag i lugn och ro bearbeta mina gamla kunder och hade redan några kontrakt klara när det var dags.

Tillsammans med Sven-Olof Land och Ingemar Eriksson startade vi **STIVAB STÄDSERVICE VÄST AB 1987**. Vi började vår verksamhet under mycket blygsamma förhållanden, hyrde en källarlokal som blev spartanskt möblerad och vi tog ut en ringa lön.

Men vi jobbade oss sakta men säkert uppåt och blev med tiden marknadsledande inom trestadsområdet. Och det var en stor triumf för oss när vi rodde hem städningen på Scanraff i Lysekil.

Vid ett tillfälle hade vi verklig otur. Ingemar Eriksson som då var VD skulle åka till Norrland på semester och skrev under fem checkar in blanco. Tyvärr la vår kontorist checkerna i en skrivbordslåda i stället för i kassaskåpet. En dag upptäckte hon att checkerna var borta. Jag ringde omedelbart banken, men det var för sent, De hade tagits ut på olika banker i västsverige. Vi förlorade ungefär 140.000 kronor. Tjuven åkte så småningom fast och fick ett års fängelse men några pengar fick vi aldrig tillbaka.

Jag frågade kriminalkommissarie HB Karlsson som handlade fallet:

-Hur kunde han gå in på vårt kontor som ligger på andra våningen att obevakad ta rätt låda?

-Tja, det finns underligare saker än så. Sådana där personer har en intuitiv känsla. Och så berättade han följande historia.

En kollega till honom hade fest. Hans hustru hade avlagt en examen som man firade med många gäster. Hustrun hade samma dag tagit ut 20.000 kronor för att köpa en husvagn dagen därpå. Pengarna förvarade hon i en byrålåda på andra våningen. Under festen försvann pengarna oförklarligt.

HB hade något år senare en person i förhör för en annan sak, men fick plötsligt för sig att mannen hade något med de försvunna pengarna att skaffa. Han började pressa mannen som så småningom föll till föga och berättade följande.

Han hade kommit cyklande mot huset där festen pågick. Han slängde cykeln vid vägkanten gick till huset och blandade sig med de många gästerna, fortsatte upp på andra våningen, drog ut rätt byrålåda och stoppade kuvertet på sig och gick ut igen! Hur förklarar man sådant?

Om P-O Ekman kan mycket berättas. Han var ägare av städbolaget SESAB i Stockholm. Han hade underliga kufar till kompisar. En av dem tog ketchup och sprutade på bröstet, gick ut naken på gatan klockan fem på morgonen, la sig ner och spelade död. Det blev stor uppståndelse, men Ekman tycktes uppskatta sådana skämt.

Ekman åkte in för ekonomisk brottlighet. En bekant till honom frågade Sven-Olof, han bröt lite på tyska:

-Hur står det egentligen till med den Ekman?

-Bara bra, så vitt jag vet.

-Men jag har hört han ska vara lite randigt i ansiktet?!

P-O hade städverksamhet i Skövde och Falköping med omnejd som han ville bli av med, det låg geografiskt fel sett till hans totala verksamhet. Han erbjöd oss att överta verksamheten och förhandlingar inleddes på en krog ute i Långedrag. Vi anlände dit klockan tolv på dagen. P-O inledde med att bryta sin fasta genom att beställa in biffstek med lök och stekt potatis. Sedan var det dags att avnjuta vin. Flaska efter flaska av Piesporter Falkenberg kom på bordet. Gäster kom och gick. Vid femtiden kom trubaduren Totte Wallin och slog sig ner några bord från oss.

Jag observerade att han efter ett tag iakttog vår vinkonsumtion med viss förvåning. Vi bröt inte upp förrän efter ett på natten och hade då suttit på krogen i över tretton timmar.

Något år senare befann jag mig i Uppsala för att besöka landsarkivet. Jag stod i en hiss när plötsligt ett bekant ansikte dök upp.

-Tobbe? Frågade jag.

-Nej Totte, svarade han.

-Javisst ja, du var på en krog i Långedrag för nåt år sen och jag var också där, men det kan du väl omöjligen minnas.

-Jodå, det minns jag, det var ju ni som drack så kopiöst med Piesporter Falkenberg!

Det finns mer att berätta från städbolagstiden men nu får det räcka med detta.

Fredriks sjukdom och död

I tur och ordning föddes Johan 1964, Fredrik 1965, Annika 1969 och Gustaf 1972.

Fredrik hade ett medfött hjärtfel som han opererades för, jag tror i treårsåldern. Allt tycktes sedan bra, men så började eländet. Han hade vid en blodtransfusion fått smittat blod och drabbades av gulsot. Men inte nog med det. Han drabbades även av en tarmsjukdom; Chrons sjukdom. Detta medförde att han med tiden måste opereras och fick en påse på magen. Han var då fem år gammal.

Han hade det mycket svårt och fick ibland djupa depressioner.

Hepatiten gjorde att hans lever inte fungerade. Man väntade på en ny lever för transplantation. Den 22 februari 1988 kom äntligen beskedet att en ny lever skulle flygas upp från Malmö till Sahlgrenska sjukhuset och att han omedelbart måste infinna sig för operation.

Den natten kunde jag inte sova och tände ett levande ljus. Operationen hade ju sina risker. Men klockan halv sex på ringde läkaren och meddelade att allt gått väl.

Min f.d. fru och jag åkte genast ner till sjukhuset. Där var full kalabalik när vi anlände. Läkare och sköterskor rusade om varann. Ett blodkärl hade brutit efter operationen. Fredrik som var vid medvetande och låg i respirator tecknade desperat åt såret där blodet rann. Detta hade han inget minne av efteråt. Jag fick yrsel och var nära att svimma, det blev dags för ny operation.

Någon dag senare fick vi besöka honom. Han var då mycket svag men tecknade att ha ville ha papper och penna och skrev med darrande hand: -Jag är så... varpå pennan föll ur hans hand. Senare fick vi veta vad han ämnade skriva: -Jag är så tacksam.

Det blev en plågsam konvalescens. De största problemet efter operationen var avstöttningsrisken. Mot detta fick han en speciell medicin vid namn cyklosporin. Den är tillverkad av en microsvamp som endast växer på Hardangervidda i Norge!

Man blir förvånad av vad läkarvetenskapen kan komma fram till.

Fredrik blev så småningom frisk och öppnade en verkstad i Gendalen där han renoverade gamla möbler.

Han fick nu några goda år. Men så insjuknade han igen. Han ringde mig från sjukhuset och sa: -Pappa, jag har fått cancer i levern och ska dö, varpå han började gråta. Vad säger man i ett sådant ögonblick?

Fredrik avled i hemmet den 10 mars 1992.

Fredrik hade en favoritkatt. Katten kom tassande uppför trappan till andra våningen där Fredrik låg, la tassarna på sängkanten och iakttog Fredrik länge, för att sedan gå ner. Men vände och gick tillbaka till sängen, och tittade än en gång på Fredrik, sedan gick han ut.

En sköterska som var närvarande sa att hon aldrig sett något liknande. Katten förstod.

Några udda travminnen

Detta måste ha varit år 1963. Tillsammans med Lasse och bröderna Skog åkte vi till Åbyfältet. Jag var totalt grön på den tiden vad gäller travhästar. Jag spelade en tia på en häst som hette Thesevs med Gösta Lundgren som kusk. Hästen hade dessutom gått upp en klass och stod hårt inne. Lika fullt kommer Thesevs som ett grått ollon på upploppet och slår hela fältet.

Oddsmätaren stod i hundra, högre kunde den inte visa.

-Jag har en tia på Thesevs, sa jag. -Du är inte riktigt klok!

Oddset blev 236 gånger pengarna och jag fick tillbaka 2.368 kronor på den satsade tian, mycket pengar på den tiden. Senare på kvällen åkte jag in till Vänersborg och gav min kompis Arne en femtiolapp.

Minns att jag också köpte en vacker kappa till Lisbeth.

Bernt Johansson

Jag kan inte undlåta att nämna Bernt Johansson. Han var dalslänning med stora framgångar på travbanorna. Hans mest lysande stjärna var Lill Mavil. Han körde också för stall Geson. Prince J. Geson lyckades vinna två gånger på Axvalla med 14 dagars mellanrum till 20 gånger pengarna. Båda gångerna hade jag spelat hästen.

Bernt Johansson spåddes en lysande karriär inom travsporten, men omkom tragiskt år 1966 i en bilolycka, endast 28 år gammal.

Noon Uhleen

Något havår senare hade jag bättre insikt i travet. Kåre Kristiansen skulle starta sin häst Noon Uhleen på lång distans.

Jag fick för mig att hästen skulle vinna, men var utan vare sig pengar eller transport.

-Lisbeth kan du låna mig en 50-lapp?

Det kunde hon. Jag ringde upp Bertil.

-Kan du skjutsa mig till Åbyfältet?

Det kunde han.

Jag satsade de femtio och Bertil fem. Noon Uhleen låg väl till i fältet och när upploppsklockan ringde kom Noon Uhleen farande som ett rött streck och vann. Hästen gav åtta gånger pengarna och vi var överlyckliga. Vi beslöt oss omedelbart för att ta en nöjestrupp till Danmark.

Efter mycket strul med färjor som inte gick vare sig från Varberg eller Halmstad styrde vi kosan mot Köpenhamn. Där besökte vi Nyhavn med dess krogar och inkastare, besökte Tivoli, roade oss och åt gott. Sena kvällen fanns inte hotellrum att uppbringa så vi återvände hem utpumpade på morgonen men med en lycklig erfarenhet rikare.

Skogsrån

Min far och jag hade tillsammans med min kompis Sten-Erik varit ute och fiskat. Vi ankrade till vid bryggan i Rotösund. Sten-Erik och jag beslöt oss för att hälsa på Algot som bodde några kilometer längre upp. Vi vandrade längs f.d. järnvägen. Jag blev trött och satte mig en stund att vila, medan Sten-Erik fortsatte vidare. Plötsligt kom en kvinna rusande förbi mig med fladdrande kappa och hon visade aldrig ansiktet. Hon sprang i riktning mot Sten-Erik. Jag sprang ikapp honom och frågade honom om han sett vålnaden, men hon hade tydligen inte visat sig för honom. Men att det var skogsrån jag såg är det ingen tvekan om.

Svamputbildningen

1980 var jag nyskild och fri att göra vad jag ville. Jag hade fått nys om en kurs i allmän svampkunskap som hölls av statens skola för vuxna i Härnösand. Jag anmälde mig dit och blev antagen.

Det blev några mycket intressanta och roliga veckor.

Vi blev tre personer som kom att hålla ihop, Arne Blom från Gävle, Gunilla Skoglund från Stockholm och jag själv. Vi pluggade intensivt på kvällarna.

Vi gick ofta på svamputställningen, där vi under tidigare exkursioner plockat in olika svampar.

Våra lärare hette Hans Marklund och Siw Muskos, som ursprungligen kom från Mellerud. Hans var någon slags akademiker och svängde sig med fina ord. När han skulle sammanfatta en svamps karaktär, utséende, doft osv sa han: -Den tar man på habitus.

Kvällen före det slutliga provet rådde en spänd stämning. Gunilla sa något olämpligt till mig varpå jag replikerade:

-Akta dig så jag inte tar dig på Habituss.

Detta utlöste en våldsam skrattexplosion från de övriga.

Hans kom in och undrade vad som stod på.

-Jaja så blir det ibland under våra kurser, man ska ha roligt också.

Någon kväll senare när vi kursdeltagare var församlade över några flaskor rödvin föreslog jag att vi skulle berätta när vi någon gång gjort bort oss ordentligt. Jag började berätta. Jag hade varit på fest och drumlade hem sent på kvällen. Satte nyckeln i låset, tände aldrig ljuset i hallen, sparkade av mig skorna, gick in i sängkammaren och somnade. Morgonen därpå var allt förändrat. När jag tittade ut genom fönstret var det samma bakgård men annorlunda tapeter och sängkläder. Jag greps av desperation, rusade ut och slängde igen dörren bakom mig, men glömde min nyckelknippa. Nu fick jag ringa min särbo, som bodde åtta mil därifrån att komma med den nyckel hon hade för att komma in i min egen lägenhet.

Under tiden frågade jag min granne, kärringen västnytt som brukade ha reda på allt var paret Holmstrand befann sig.

-Ja. De är i Värmland och kommer inte tillbaka förrän på måndag.

Ojoj, detta var en lördag, det blev en lång kvalfylld väntan. Under tiden skrev jag ett förvirrat brev till Holmstrands och släppte in genom brevinkastet.

-Kära herr och fru Holmstrand. På lördag natt var jag på fest och tog fel på våning och klev in i er, tydligen hade jag fått en huvudnyckel av misstag. Nu har jag rumstrat om i er säng och sovit ganska så gott. Men nu står sängen obäddad. När jag vaknade upp och insåg det omöjliga i situationen rusade jag ut, det är min nyckelknippa som ligger på byråhallen. Hoppas verkligen att ni kan ha överséende med det skedda.

Det blev en lång väntan. På måndag förmiddag såg jag paret Holmstrands bil svänga upp på bakgården. Jag skulle gå dit, men modet svek mig. Jag bad en arbetskamrat följa med mig som moraliskt stöd. Vi ringde på och hon öppnade med de befriande orden: -Ja det var väl inte så farligt, vi har varit uppe i Värmland och det var ganska så blött därockså!

Nästa berättare var en dam. En nära anhörig till henne hade avlidit och hon infann sig nu på begravningen. Men hon kunde inte känna igen någon av de sörjande och hon insåg plötsligt att hon gått på fel begravning. Hon fick behärska sig för att inte brista ut i gapskratt över det komiska i situationen. Hennes rätta begravning kom en timme senare.

En polis från Strömstad hade också en historia att tillföra. Han och en kollega fick larm om en båt som låg upp och nervänd i vattnet. De tog av sig kläderna och vadade ut, vände på båten, men ingen människa fanns under. De åkte tillbaka i bara kalsongerna för att torka upp. På hemvägen hamnade de rätt upp i en trafikolycka. Det var bara att hoppa ur polisbilen i bara kalsongerna för att dirigera om trafiken. Och det måste ha varit en lustig syn att skåda.

Innan vi påbörjade kursen kunde jag i stort sett tre arter: Kantarell, karljohan och blek taggsvamp. Vid slutprovet skulle vi bestämma minst 40 arter, såväl giftiga som ätliga svampar. Laila Rudehäll från Obbola blev bäst bland deltagarna, själv kom jag god tvåa, Gunilla på tredje plats och Arne Blom var överlycklig att ha blivit godkänd.

Av Laila har jag ett roligt minne. Därhemma i Obbola som är beläget utanför Umeå växer ingen fläder. Hon ville så gärna göra flädersaft. Eftersom det växte en fläderbuske hemma på Dammerget skickade jag upp en kartong med blomställningar.

Det dröjde inte länge förrän jag fick ett paket tillbaka som innehöll en stor rökt lax!

Innan kursen skulle avslutas gjorde jag en tur med bilen och Gunilla var passagerare. Eftersom jag hade telefon i bilen ringde jag till landsarkivet i Göteborg och beställde bord för den kommande veckan. Gunilla missuppfattade situationen:

-Men va fan, ska du sitta på krogen hela djävla veckan!

Alla dessa dagar som kom och gick, inte visste jag att det var livet del III

Besök på Lanzarote

Caisa och jag reste till Lanzarote för att i förväg fira min födelsedag. Jag har ett lustigt minne därifrån. Vi gick en dag ner till stranden för att bada, men vädret var mycket blåsigt med undervattensströmmar. Det var bara en hornblåsare och jag som vågade gå i vattnet. Hornblåsaren hade kungligt roligt i vattnet, dök under vattnet och kom upp igen. Plötsligt skrek han till: -Ah, meine brillen! Han hade tappat sina glasögon och sökte förgäves leta efter dem på botten. Det var en syn för gudar.

Första besöket i Franska Guyana

1992 fyllde jag 50 år, livets middagshöjd, brukar man säga. Och jag blev mig serverad en särdeles god ”middag”.

Min son Johan överlämnade en biljett destinerad till Cayenne i Franska Guyana! Han hade inte glömt sitt löfte.

Vi avreste någon gång i januari för att stanna i tre veckor.

Ombord på planet från Paris hamnade vi bredvid en färgad man, hans namn var Neuville Doriac. Han var Franska Guyanas ombudsman gentemot franska staten. Han hade just varit i Paris för att tiggat mera pengar åt prolektariatet. Av honom fick vi goda råd och han uppmanade oss att besöka hans kontor senare i Cayenne.

Vi avlade ett besök hos honom senare och han överlämnade en bok till oss som han skrivit om slaveriet.

När vi klev av planet i Cayenne slog värmen emot oss som en vägg. Vi tog en taxi in till centrum där vi släpade runt våra väskor för att finna ett hotell under det svetten lackade. Plötsligt bromsade en bil in och föraren undrade om han kunde vara till hjälp. Vi blev givetvis tacksamma. När Jean-Claude fick höra att vi var svenskar, berättade han att han hade en mycket god vän som var svenskättling. Han berättade följande historia.

För elva år sedan var Jean-Claude bosatt på Nya Hebriderna på andra sidan världshaven. Han är mycket dykintresserad och blev där under en dykning attackerad av en haj, som slet bort ett stycke kött på underarmen.

Han visade oss det stora ärret. Ett nödanrop sändes ut som uppfattades av Peterson och som kom till undsättning. De båda männen kom efter detta att bli mycket goda vänner. Sedermera skildes deras vägar.

Elva år senare fick Peterson, som då var bosatt i Franska Guyana höra talas om en fransman som var dykintresserad och bosatt i Tunate, kanske någon mil från hans ranch. Det visade sig vara Jean-Claud och de båda vännerna kunde återförenas igen på andra sidan världshaven. Tala om att världen är liten ibland, menade Jean-Claude, och det kan man ju instämma i.

Han skjutsade oss till ett hotell där vi stannade under några dagar. Just den här tiden kom den årliga karnevalen i Cayenne att pågå. Det blev en sällsam upplevelse, med vackra kvinnor, dansande i färgsprakande dräkter till sång och sambarytmer.

Vi gjorde ett besök i muséet som visade tiden då Franska Guyana var fångkoloni. Där var speciellt en målning som gjorde ett djupt intryck på mig. Den föreställde en fånge som arbetade i en trädgård, medan en kvinna lutade sig ut genom ett öppet fönster och blottade ena bröstet för att egga honom.

En dag åkte vi till Cayennes utkanter och vandrade i djungeln. Där stötte vi på en stackars turist som blivit rånad och han livnärde sig genom att äta äggplantor.

Vi tog så småningom bussen ut till Tunate och hälsade på Jean-Claude. Vi fick nattlogi hos honom. Påföljande morgon skulle han till sitt arbete som lärare.

-Men se här, ni kan låna min bil och bese er lite. Och överlämnade bilnycklarna.

Vi åkte runt, blev törstiga och stannade vid en liten mysig restaurang. Vi beställde in varsin öl där vi slagit os ner på terrassen.

-Ölen var billig här, du Johan, samma pris som i affären, noterade jag.

-Jo.

Vi tog in ytterligare varsin öl. Det satt en annan man på terrassen. Vi sa till honom att det här var allt en billig restaurang.

Förmodligen var han en hornblåsare, han blandade nämligen franska med engelska och tyska:

-Nein, detta är ingen restaurang, det är ett privat hem. Tablåridå! Lyckligtvis hade vi en flaska wiskey som vi efter protester kunde överlämna till våra ”restaurangägare”.

Vi hyrde oss senare en bil och åkte ut till raketbasen i Kouro. Vi hade hört att en Ariadneraket skulle skjutas upp denna kväll. Det var ett imponerande skådespel. Först tycktes raketerna stå stilla medan eldsflammorna spruta ut, men för att efter en stund lyfta. Man kunde också följa raketens färd på stora TV-skärmar.

Nu var det dags för ett besök på Ile de Salute, räddningens öar. Vi reste i Papillons fotspår, men fick en annan bild av honom än han själv beskrivit. Han betraktades av folk här som en lögnhals, som knyckt mycket av sin skildring från sina medfångar.

Öarna består av tre öar, Ile de Royal, Ile St Joseph och Ile de Diable, Djävulsön. Vi kunde besöka både Ile de Royal och Ile St Joseph. Den sista hade vackra stränder med snäckskalsbankar. På båda öarna vimlade det av agutis, ett djur i en kanins storlek och ett huvud med ett grislikt utseende. Det var omöjligt att komma ut till Djävulsön, vattnet var allt för strömt och dessutom hajrikt. Vi fick nöja oss med att betrakta den lilla ön på avstånd. Där satt Henri Cherié alias Papillon fången. Ön betraktades som rymningssäker, men Papillon lyckades mot alla odds. Han betraktade vågorna som slog in mot klipporna. Han märkte då hur en sjunde våg var större än de övriga. Denna våg döpte han till Lizette. Han fyllde en säck med kokosnötter och kastade sig ut när Lizette kom, som drog honom ut till havs.

På Djävulsön satt på sin tid också Alfred Dreyfus deporterad. Han blev oskyldigt dömd för spioneri och dömd till livstid. Allt var en konspiration och han blev efter några år frikänd och Dreyfus bänk på Djävulsön inte mer begagnad av honom.

Mana

Så småningom hyrde vi en bil och hamnade i en liten engesktalande by som heter Mana. Byn består av en egentlig huvudgata, en kyrka i mitten, några affärer, en skola och ett kloster. Kyrkklockan har stannat på fem i sju. En man hade blivit irriterad på kyrkklockan och skjutit sönder den.

Vi passerade ett hus där en massa folk fanns utanför. En man ropade till oss:

Kan jag stå till tjänst på något sätt? Det kunde han. Vi letade efter ett bankkontor för vi var utan kontanter.

-Nej det finns inget här i Mana, närmaste bank finns i St Laurent. Men ni får låna pengar av mig tills imorgon. David var kuli och fackföreningsordförande på en intelligande risfabrik.

Jag träffade senare en ung kuli som sa: -Fastän jag är kuli själv; lita aldrig på en kuli. Men där hade han fel. David var ärligheten själv och vi kom att bli mycket goda vänner.

Vi tog in på klostret i Mana. Abedissan var en liten tunn kvinna. Hon visade oss runt i klosterträdgården där hon hade en förtjusande söt sengångare som hon kelade med. Abedissan hade bil och körde värre än en biltjuv, påstods det.

Några dagar senare var det dags för ett besök på den exotiska restaurang, vars namn jag glömt. Vi började med att beställa in var sin öl. När vi skulle betala sa föreståndaren som var fransman: -Det kostar inget. Idag är det min födelsedag och allting är fritt! Nu var det läge att studera matsedeln närmare. Jag beställde bl.a. in en läckert smakande jaguarpaté.

Några uniformerade poliser hade fått nys om gästfriheten och de blev de mest berusade av alla gästerna.

Indianreservatet

I utkanten av Mana ligger indianreservatet, där vi gjorde ett besök. Utanför en av hyddorna satt en indian och grillade en skjuten jaguar. Jaguaren är svår på att riva tamboskapen. Han är därför ett eftertraktat byte, men också för sitt läckra kött. Vi frågade om vi kunde få köpa ett lår. Jodå, det gick bra. Vi skulle bara betala 40 franc, i tyckte det var för billigt för låret vägde nog omkring tre kilo, så vi gav honom 45 franc. Indianen blev överlycklig, rusade in i hyddan och kom tillbaka med ett nybakat härligt doftande mangrovebröd.

En indian kvinna visade upp ett poncholiknande plagg som hon själv gjort. Man kunde svepa det över axlarna och runt kroppen. Det var oerhört vackert i kulörta färger och fransbeprytt. Allt var handgjort, garnet och färgerna likaså. Jag kunde inte motstå att köpa det. Dyrt blev det och kostade 1.500 franc, men jag såg det som ett riktigt konstverk.

Mötet med Peterson

Jean-Claude hade förberett ett första möte med vännen Peterson. Vi väntade utanför den järnaffär där Peterson arbetade. Vi såg att Jean-Claude var mycket spänd inför mötet. Plötsligt kom en stor kraftig man gående emot oss, en mulatt: -Det är jag som är Peterson!

Robert Peterson kom att bli en mycket god vän till oss. Han hade brutit mark då han flyttade till Franska Guyana och ägde nu en stor ranch vid namn Le ferm Nabagna.

Johan och jag blev ditbjudna på exotiska måltider.

Robert var radioamatör och jag fick vid ett tillfälle prova hans sändare och gjorde ett allmänt anrop: -CQ, CQ, CQ, detta är från Sydamerika, kan någon i Sverige höra mig? Och det blev faktiskt napp. En skorrande skåning svarade: -Jag sitter i bilen på Hallandsåsen, men vad fan gör ni där nere? Ja, det blev en för lång historia att redogöra för. Men en härlig känsla var det att få förbindelse från djungeln och till Hallandsåsen.

Flykten från Albina

Johan och jag hade blivit bekanta med en kulttjej i 25-årsåldern. Hon var villig att guida oss till grannlandet Suriname och huvudstaden Paramaribo. Vid den heta tiden var det oroligheter mellan Boutarses regeringsstyrkor och Ronny Brunswajks djungelkommando

På vägen från Albina kunde man se stora kratrar i vägbanan efter striderna. Då vi återvände till gränsstationen Albina vid Maronifloden hade sista färjan gått. Rätt som det var kom en trupp regeringssoldater marscherande. Jag ville ta ett foto men blev hejdat av en gevärsmynning. Dessutom fick vi order att omedelbart försvinna från platsen. Försvinna ja, men vart?

Zandra hade en känning som bodde en bit längre bort. Vi gick dit och blev insläppta. Mannen diskuterade med Zandra en stund, sen sa han till oss:

-Jag måste ordna några saker och under tiden stannar ni här.

Vi såg en uniformerad person som bevakade huset hela tiden.

Mannen kom tillbaka efter någon timme och sa: -Jag har ordnat med en pirog som tar er över floden ikväll och en bil som kommer att hämta er. När det började mörkna hade den övervakande personen försvunnit.

Klockan åtta på kvällen var det dags. Vi rusade ut till bilen som började köra söderut med släckt ljus. Efter ett par kilometer hoppade vi ur till den väntande pirogen. Vi trodde att det snart skulle börja vira kulor runt våra huvuden men ingenting hände och vi hade snart korsat den kilometerbreda floden. Vi kom undan med blotta förskräckelsen.

Det blev dags att resa hem till Sverige igen. Vi tog adjö av alla nyvunna vänner men lovade att komma tillbaka.

Hemkomna till Sverige sålde jag min del i Stivab städservice. Efter försälningen kontaktade jag Pricewater House i Stockholm. De presenterade en tjock lunta som ingen taxeringsintendent kunde begripa. Kunde begripa. Räkningen gick på 10.000 kronor, men jag tjänade ändå 10.000 kronor på att anlita dem.

Allt var väl förberett inför avresan. Jag stämplade på den tiden och fick ersättning från A-kassan. En nära bekant till mig gav jag en bunt med kort att fylla i som skulle sändas in till A-kassan var 14:e dag.

Han tränade in min namnteckning och ersättningen kom regekbundet in på mitt konto i fortsättningen.

Tillbaka till Franska Guyana

Vi avreste om jag minns rätt i början av juni månad. Före avresan tog jag avsked från min mor som låg inlagd på sjukhus med leverproblem. Det var sista gången jag såg henne i livet.

Det var min särbo Caisa, Johan och hans flickvän Carina som bröt upp med vårt tidigare liv, utan mål men med destination Franska Guyana.

Vi hade försett oss med en hel del svenska produkter: Kaviar, knäckebröd, rökt lax, färsk potatis och flytande potatis i form av Renat.

När vi kom ner ställde vi till en hejdundrande fest för familjen Peterson, som också hade en son och en dotter. Vi hyrde en restaurang för kvällen och det hela blev mycket uppskattat.

Vi hade ingen aning om var vi skulle bo. Men Petersons fru Georgette talade om en guldgrävare som hade en bungalow i bushen utanför St Laurent och som inte ville bo därute. Vi avtalade möte utanför ett hotell i St Laurent med den som vi trodde gamle mannen. Istället möttes vi av en charmerande fransman i 40-årsåldern. I sitt följe hade han en neger som bar en stråhatt.

Det bar iväg mot bungalowen på usla vägar. Den sista biten fick vi skjuta på bilarna för att klara djupa gropar som bildats efter regnet.

När vi kom fram öppnades terrängen och bungalowen var belägen på en kulle. Huset var runt och bestod av två plan med tre sovrum ovanpå.

Vi undrade hur mycket hyran skulle gå på. Förutom huset ingick trädgårdar med bananer, corosoll, apelsiner, clementiner, kokospalmer, brödfukt och c:a 800 limeträd. Han ville ha 600 franc i månaden, c:a 780 kronor i månaden. Vi trodde inte våra öron. Detta var ju ett rent paradiset. –Men, tillade han, ni måste i så fall överta Rennel, och pekade på negern.

Bernard hade för några månader sedan funnit Rennel liggande sönderslagen på en gata i St Laurent och förbarmat sig över mannen. Vi uppskattade mannens ålder att vara kring de femtio. Efteråt hade Rennel följt Bernard som en hund och såg nu sitt tillfälle att bli av med honom. Vi tvekade aldrig en sekund och avtalet bekräftades genom ett handslag.

Vi hade redan köpt en bil och nu gällde det att skaffa nödvändig utrustning. Så fick vi tag i ett gasol drivet kylskåp och köpte också en bensindriven generator.

I St Laurent inhandlade jag ett salongsgevär och en hagelbössa och någon vapenlicens erfordrades inte. Av Petersons fick vi ett par hundar, en katt och värphöns. Nedanför huset fanns en bäck med rinnande vatten som kom upp ifrån bergen. Här badade vi och kunde också använda vattnet som dricksvatten, även om Bernard aldrig vågat göra det.

Rennel

Han installerade sig i ett litet fönsterlöst kyffe nere i redskapskjulet. Där fanns endast en brits och ett bord, men han tycktes tillfreds med detta. Vi hade vissa kommunikationsproblem. Han talade det inhemska språket taki-taki, men kunde ingen engelska. Jag frågade hur gammal han var och han sa att han var åttio år gammal. Men då han tog fram sitt pass visade det sig att han var 50 år.

När det var matdags brukade vi ropa upp honom till huset. –Rennel. –Ouii ekade det tillbaka och han hade försett sig med en stor djup matskål som det fick plats mycket mat i. Han hade också en stor mugg för vinet till måltiden. Han satte sig aldrig vid samma bord som oss utan vid ett mindre bord bredvid. Där åt han sin mat med värdighet, rak som en eldgaffel i ryggen. Rennel utförde alltid det vi bad honom, han var som en en slav. Ibland satte han bananplantor på eget bevåg eller plockade in kokosnötter och frukt. Han bar alltid sin machete med sig. En dag när vi var ute och gick låg en orm vid sidan av stigen men jag hann inget säga förrän han klippt den med macheten. En dag hade en stor ödla nästlat sig in i hönshuset för att stjäla ägg. Jag gick upp och hämtade hagelbössan och brassade på henne. Det bekom henne inte det minsta, dök under ett utrymme under redena, men var strax uppe igen. Ytterligare två gånger hände samma sak.

Inget hagel bet på den tjocka pansarhuden. Jag fick ropa på Rennel som gjorde processen kort med macheten.

En annan gång ville jag att Rennel skulle visa mig vägen ner till den större floden. Det gick han villigt med på och vi vandrade iväg. Rennel gick först för att ibland bana väg med macheten på den ibland igenväxta stigen. Jag såg att han tittade sig väl nyfiket omkring. Någon flod syntes inte till och jag var glad att jag tagit med en vattenflaska i värmen.

Slutligen kom vi ut på en väg med ett mjölkbord vid sidan av. Rennel sjönk utmattad ner på marken och mumlade: -No river. Efter detta fick platsen heta No river.

Några månader senare passerade vi platsen med bil då vi blev hejdade av en grupp franska turister. De frågade efter vägen till Cascades vattenfall. Efter ett ha beskrivit vägen for fan i mig så jag sa; -Kan ni möjligen se någon flod här? Nej det kunde de naturligtvis inte. –Mycket riktigt, därför heter platsen också No River! De tittade konstigt på mig men någon närmare förklaring gav jag aldrig.

Caisa hade det lite långtråkigt och ville ha färg för att måla huset invändigt. Vi åkte över till Suriname och inhandlade några burkar vit färg och penslar.

Nästföljande dag var vi ute och reste igen. När vi kom hem möttes vi av den vitaste neger man någonsin skådat. Trots att han tagit arbetet från Caisa blev vi tvungna att berömma honom.

De spetälskas ö

Vi blev ofta bjudna till Petersons och lärde på så vis känna Petersons måg Pierre. Som de flesta andra var Pierre en mycket tillmötesgående person och vi kom också att bli goda vänner.

En dag tog han med oss ut på Maronifloden i sin pirog. Vi styrde söderut och gjorde ett strandhugg på en av öarna i floden. Denna ö var bebodd av de spetälska på sin tid. Det var här som Papillon kom iland under en av hans flykter. De förstod att han var en rymmare men blev trots det eller ganske på grund av, vänligt bemött. Han blev inbjuden att dricka te. Då hände det. En av de spetälska blev plötsligt av med ett finger, som fastnade på tekoppen. Detta har Papillon skildrat i sin bok ”Räddningens öar”.

Skörd av limefrukter

Ibland drygade vi ut hushållskassan genom att skörda lime. Johan och Carina var duktiga plockare, men Caisa och jag stretade också på. Det var rent ut sagt ett djävla negerarbete. Träden har taggar som man inte undgår att riva sig på hur försiktig man än är. Dessutom svärmar insekter omkring en hela tiden. Efter en timmes plockande är man dyblöt av svett och måste gå hem för ombyte. När fruktera skördats bredds de ut för att torka. Sedan återstår gallringen. Minsta defekt och frukten måste kasseras. Men det gav trots allt en extra inkomst i slutändan.

Bilen i magasinet

Vår närmsta granne bodde några kilometer från oss. Han var invalid och jag har glömt hans namn. Där bodde också irländaren Buck i en utrangerad Van.

Vi hade så mycket lime på farmen och det var omöjligt att göra av med allt. Därför var grannarna välkomna att plocka. Buck plockade åt Erik, som var boss på den franska statliga farmen längre bort. Vi kunde från bungalowen höra hur det långsamt ploppade i hinken. Jag gick ner till Buck: -Ta dig en paus, kom upp till oss och ta dig en rhum istället. Han var inte nödbedd, Efter några drinkar blev han stor i käften:

-Erik kan fara åt helvete, detta var sista gången jag plockar åt honom. Men nästa morgon kunde vi höra hur det åter ploppade i Bucks hink.

Jag minns inte vad den rullstolsbundne mannen hette. Då vi besökte honom första gången ville han gärna visa något som han hade stående i ett magasin. Då han öppnade portarna sken den emot oss i blänkande mässinglyktor och beslag. Bilen var i utmärkt skick av holländskt märke, 1904 eller 1906 års modell. Enligt ägaren fanns endast ett sådant exemplar till i hela världen. Han begärde en miljon franc för bilen. Att vi inte bildade ett konsortium och köpte den. Då hade vi varit välbärgade personer idag.

Benoit

C.a fyra kilometer från oss låg en ranch som ägdes av franska staten. Den franske ynglingen Benoit Broussard ansökte om utlandstjänst för sin militärtjänstgöring och fick anställning på ranchen.

Arbetet bestod i att sköta ranchens djurhållning och skötsel i stort. (Där växte ett enormt träd med de godaste blodgrapefrukter jag någonsin smakat.) En dag när han grävde i marken fann han in vacker stenyx, flera tusen år gammal. Jag ville så gärna bli vid den, men tyvärr hade han redan lovat bort den.

Första gången jag minns honom var när han kom ridande upp till oss på klapprande hästhovar. Efter detta kom vi att bli goda vänner, speciellt min son Johan och han.

Vi gjorde många hyss tillsammans.

Vi födde bl.a. upp grisar. De fick gå fria och vände upp och ner på marken i grannskapet under sitt rotande. Vi hade också vår lilla apa Gismo, som älskade att rida på grisryggarna och som grisarna också uppskattade.

Johan hade några liter skämd öl som han gav våra grisar och grisar förtär ju det mesta. De blev fulla, försökte till en början stå på tre ben men föll snart omkull utslagna. Benoit var framme och höll vatten i örat på dem, vilket medförde att de pinkade på sig, en gammal beprövad metod även på människor.

En flickvän från Paris kom och besökte Benoit där och en dag kom de och hälsade på. Den här morgonen hade jag varit till floden och vittjat mina kroker och fått en anjomaara, en stridbar rovfisk, som kan bli mycket stor.

Att fiska anjomaara går till så att man skjuter en liten fågel, (vapenlicens erfordras inte där) river upp några fjädrar så att det uppstår blodvittring, hänger den på den stora kroken som är fäst i en ställina. Man går ner till floden i skymningen och hänger ut linan från bron ner i vattnet. Har man tur står linan snett på morgonen och en anjomaara har huggit. Den störst jag fick var på sex kilo, men den måste Caisa skjuta i huvudet innan den gick att dra upp.

Hur som helst så lagade vi till fisken och Benoits flickvän Renate svor på att det var den godaste måltid hon någonsin ätit.

Benoit tyckte mycket om att jaga till fiska och han var en hejare på att skjuta kajman, den inhemska arten av krokodil. Kajmanen ligger ofta och flyter som en stock i vattnet, endast ögonen över vattenytan, där han vaktar på sitt byte.

Efter ett år i bushen återvände vi till Sverige och det dröjde inte länge förrän Benoit kom efter. Han utbildade sig senare till arboritör och på den vägen är det. Han pratar flytande svenska och är nog mera svensk än fransman. I år (2008) kommer han att vara domare för SM i arboratörer i Göteborg.

Numera är jag bosatt på Filippinerna och prenumererar på PD. Döm om min förvåning när jag fick läsa reportaget om min gamle vän. Världen är liten många gånger.

Horan i St Laurent

Jag satt i bilen utanför en livsmedelsaffär och väntade på Johan. En underbart vacker negress kom gående på gatan och log ett inbjudande leende emot mig. Jag kunde inte låta bli att le tillbaka. Hon kom fram till bilen och följande samtal utspann sig:

-Är madame inne i affären?

-Nej jag har ingen madame.

- Använder du kondom?

Nej fy fan, man bjuder inte kola med papper på.

Ho började gapskratta, slog sig på knäna och sa:

-Då har madame många barn! Och fortsatte:

-Vill du knulla?

-Hur mycket skulle det kosta?

-Bara hundra franc. Du förstår, jag behöver pengar för att ta mig över till Suriname.

-Jamen varför tar du inte färjan, den är ju gratis.

Nej, du förstår att mina papper är inte i ordning så jag kan inte passera tullen utan måste ta en pirog för att passera förbi.

Tyvärr blev det ingen affär för denna vackra kvinna.

Besök på brasserestaurangen slutade illa

David, Johan och jag besökte den brasilianska restaurangen som var belägen mellan Mana och St Laurent, Vi åt och drack gott. När det blev dags för hemfärd kunde varken David eller jag själv köra, vi var för berusade, men Gustaf, min son som kommit på besök från Sverige, utan körkort, tog hand om ratten.

Gustaf fick för sig att vi var i Suriname började köra på vänster sida och det blev en kraftig smäll. Gustaf föll ihop över ratten och sa: -Nu orkar jag inte mer. Ambulans blev tillkallad där man stuvade in David och Gustaf, själv fick jag följa med en sjukskjöterska i hennes bil.

Vi blev alla tre inlagda på sjukhuset i St Laurent med dropp. Vi var naturligtvis oroliga över att inte kunna informera Carina och Caisa vad som hänt. Men ryktet sprider sig och på andra dagen dök Bernard upp på avdelningen. Han kunde garantera för oss och vi kunde återvända hem. David fick stanna kvar ytterligare en dag på grund av ryggbesvär. Inför det stundande polisförhöret diskuterade vi vad vi skulle säga. Men vi beslöt att tala om hur allt gått till. Förhørsledaren var en barsk typ och från början avogt inställd:

-Vad gjorde ni innan olyckan hände?

-Vi var på brasserestaurangen.

-Det vet vi, för vi var nämligen där.

-Vem var det som körde?

-Det var Gustaf.

-Det vet vi också för vi fann hans glasögon på förarplatsen.

Nu började han mjukna ordentligt när han insåg att vi var uppriktiga. Han skrev i protokollet: -De besökte brasserestaurangen, åt gott, vattnade blommorna och under ätandet vattnade de blommorna åtskilliga gånger. Sen sa han: -Det här är en djävla skithistoria. Den som ni krockade med vistades illegalt här och hade heller inget körkort. De här handlingarna lägger jag underst i lådan.

Någon tid senare satt David och jag och småpratade utanför hans hus när polischefen kom glidande i bilen och frågade efter Gustaf.

-Haha. Han fick kalla fötter och stack hem till Sverige. Men för all del, åk till Sverige och haffa honom, så får du samtidigt en trevlig semester, flinade jag. Han flinade tillbaka och for iväg.

Den här polischefen var allmänt illa omtyckt. Han besökte restaurangen och tog sig självsvåldigt en öl från pumpen. Det skulle han inte ha gjort.

Bartendern klappade till honom med brutet näsben som följd. Den handlingen uppskattades av byborna med illa dold förtjusning. Jag mötte honom senare på gatan:

-Men se polischefen, vad har hänt? Näsan är illa tilltygad ser jag?

-Asch, slätade han generad över, en liten olyckshändelse bara.

Överraskningen

Johan skulle få besök från Sverige av vännerna Jan och Thomas. Vi hade förberett en överraskning åt dem när de anlände. Vi hämtade dem på flygplatsen och det bar iväg hemåt. Plötsligt var vägen spärrad av ett fällt träd:

-Djävlar, utbrast Johan, det är djungelkommandot! Gustaf stod på håll och cirklade med en ficklampa. Benoit och Jo-Jo, en bekant till oss stod med dragna vapen och camouflagedkläder.

-Ut ur bilen. Av med skorna. Lagg händerna på biltaket.

Jo-Jo njuöt av situationen. Han drog ut Johan ur bilen och tryckte ner hans ansikte i sanden.

-Ligg här och rör dig inte.

Han började kroppsvisitera Thomas, tog honom på taskarna och flinade:

-Nice balls.

Han öppnade Thomas plånbok och plockade ur några sedlar. Vilken djävla idiot, tänkte Thomas, varför tar han inte alla pengarna? Och sedan: Kommer jag ur detta med livet i behåll är det första och sista gången jag besöker det här landet.

Jo-jo grep tag i Carinas arm och sa: -Den här sexiga bruttan tar vi hand om, hon ska få smaka något riktigt gott, varpå de drog iväg.

Vi drog iväg till farmen, Där stod Jo-Jo, Benoit och Carina och vinkade välkomnande till oss med skorna i händerna. När situationen stod klar för Thomas skrek han: -Åååh, era djävlar!!

Jag tror detta blev ett minne som de sent glömmer.

Möte med Ronny Brunswijk och general Boutarse

Vid den här tiden kunde man växla francen svart i Suriname och fick då Suriname gulden tillbaka, vilket gav åtta gånger pengarna. Numera har man ändrat valutan till Suriname dollar.

Vi gjorde därför ofta resor över gränsen och kunde leva kungligt på växlingen.

Den här gången övernattade Caisa och jag på ett flott hotell, River Club eller något liknande. Men där var ett herrans oväsen, vi kunde inte somna.

Jag gick ner till portiern och klagade.

-Sir, det är djungelkommandot som är här och firar sin fredsöverenskommelse med regeringen, så var snälla att ha lite överséende.

Och det fick man ju lov att respektera. Jag letade upp Ronny Brunswijks rum. Utanför stod en beväpnad vakt som nekade mig att knacka på. Men jag insisterade och han gav till slut med sig. En vresig Ronny öppnade:

-Vad är det frågan om? I bakgrunden kunde jag skymta en kvinna i sängen. Jag förklarade att jag ville ha en intervju med honom, men det gick inte för sig nu, han bad mig återkomma i morgon bitti.

Morgonen därpå fick jag min intervju med honom. Han förklarade att hans soldater fått amnesti och skulle erbjudas olika jobb inom staten, många som poliser. Jag undrade om han siktade på en plats i regeringen.

-Nej inte nu. Först får vi se om de står vid sina utfästelser.

Idag innehar han en ministerpost i regeringen.

Vid ett affärsbesök kom en man in i uniform och guldgaloner och jag anade vem det var.

-Mr Boutarse?

-Ja??

-Jo, det är så att jag kommer från Sweden och jag såg att ni anlände i en Saab?

Ja, svarade han stolt, det finns endast fem personer i hela Suriname som är innehavare av en sådan bil.

Polisbesök

Det hade kommit ut ett illasinnat rykte att svenskarna som bodde på Le ferme de Cascade sysslade med narkotikaaffärer. Inte vet jag om det var därför som poliserna från St Laurent ibland kom och besökte oss. Och de gjorde aldrig några antydningar.

Men ett glas med rum spetsat med lime tackade de aldrig nej till. När de var lagom lulliga åkte de iväg för att fortsätta sin tjänstgöring.

Taxichauffören

Vi brukade för det mesta anlita en särskild taxichaufför när vi åkte till Suriname. När Caisa och jag skulle resa över vid ett tillfälle stod chauffören inte att finna. Vi frågade var han fanns någonstans.

-Jaså det har ni inte hört. Han rånmördade en passagerare genom att skjuta honom. Han behövde pengar till en ny bil. Caisa och jag hajade till. Det kunde lika gärna ha blivit vi.

Zoon i St Jean

St Jean är en liten by som domineras av en militärförläggning. Där fanns också en liten restaurang och en zoo som drevs av en fransman. Han visade oss ett djur som vi aldrig sett tidigare. Han hade lyckats korsa en ozelot med en puma, det första exemplaret någonsin. Och hans bedrift blev vida känd över världen.

Fiskebåten Clipper II

Jag hade beslutat att köpa en fiskeskuta. Som kapten på båten valde jag en kuli som hette Biggy. Valet berodde nog mest på att det var lätt att kommunicera med honom.

Dagen när köpet skulle genomföras hade jag stoppat 30.000 franc i skorna. Vid tullstationen i Albina blev jag stoppad och ombads vänta, vilket inte hänt tidigare och jag fick kalla fötter. Men ingenting hända, tullaren kom tillbaka och lät mig passera.

Biggy och jag fick tag på en person som kunde växla en så stor summa pengar till mycket bra kurs.

Mannen blev borta en god stund och jag såg på Biggy att han var nervös. Skulle jag bli blåst på pengarna? Men mannen återvände så småningom och växlingen klarades av.

Vi fann en säljare och Biggy ordnade med besättningen. De var alla kulis, fiskare från Georgetown i Guyana. Dessa fiskarmän jobbar oerhört hårt när de ligger ute, men super lika hårt när de kommer iland.

En av besättningsmännen presenterade de andra. Alla hade de öknamn:

-Det här är rättan, det här är ormen, det här är apan det här är hunden. You are in a fucking zoo, man!

Allt fungerade till en början, jag fick ersättning för fisken och tog också med fisk hem i en kylbox. Men plötsligt började problemen. Biggy blåste mig. Han åkte utan att jag kände till det upp till gränsen mot Guyana och smugglade flyktingar, en lukrativ affär, men jag såg aldrig röken av pengar. Slutligen var både Biggy och båten försvunnen.

Seansen i New Amsterdam

Jag hade blivit bekant med Ronald i Paramaribo, en liten spenslig kuli i 20-årsåldern. Han hade ett extraknäck som han inte drog sig för att berätta: -Jag brukar suga av gubbarna ibland. Jag kan suga av dig också om du vill.

-Nej tack du, det får allt vara.

Jag berättade för Ronald om min försvunna fiskebåt. Han trodde han kunde hjälpa mig. Han återkom om några dagar: -Nu vet jag en man som kan hjälpa dig. Men du måste ha med dig en flaska vit rhum, stearinljus, en blomma av något slag och en flaska parfym. Jag undrade varför dessa gåvor? Men han avslöjade ingenting. Det bar iväg ut till New Amsterdam.

Gustaf följde också med. Vi anlände till huset. I ett angränsande rum var ett tempel inrett med mängder av gudastatyer. En man i t-shirt och jeans tog emot oss. Han bad oss vänta en stund och kom tillbaka iklädd kostym och slips.

-Nu kan vi börja. Vi fördes in i ett rum där ett altare var inrättat. Han tog emot gåvorna, placerade stearinljusen på altaret och ställde dit blomman. Han tände någon slags rökelse. En bisittare sa till oss att svara: -Yes grand master, för den händelse mannen tilltalade oss. Mannen böjde sig över rökelsen, hela hans kropp började skaka av konvulsioner som så småningom slutade.

Han började tala till oss med stötig och annorlunda röst: -Ni vill veta var fiskebåten finns? -Yes, grand master, svarade vi.

-Jag kan se var den finns. Den ligger uppe i Nickarie i floden. Ni måste genast åka dit. Det är bråttom.

Han böjde sig åter över rökelsen, samma konvulsioner återkom, med den skillnaden att han återfick sitt forna jag. Jag frågade honom om han kom ihåg något från seansen, men han mindes absolut ingenting.

Nästa dag reste Caisa och jag upp till Nickarie, som ligger två timmars restid från Paramaribo. Vi fann båten på den angivna platsen och en man som vaktade den.

_Var finns Biggy?

-Han är på hotellet längre bort.

-Och motorn?

-Den är beslagtagnen och finns hos polisen.

Vi fann Biggy på hotellet, haltande och sönderslagen i ansiktet. Jag gjorde mig inte besvär att prata med honom utan gick istället till polisstationen. Polisen berättade att Biggy var skyldig pengar på hotellet, han hade supit och rumlat runt ordentligt och därför blev motorn beslagtagnen.. Jag kunde få tillbaka utobordaren, en 50-hästars Archimedes, om jag betalade en rundlig summa pengar. Jag lovadet vara tillbaka om några dagar.

Vid återkomsten till Paramaribo kontaktade jag Paul, en kuli som jag hade fullt förtroende för. Jag undrade om han ville bli min skeppare och det ställde han villigt upp på. Men han behövde en medhjälpare för att köra ner båten och valet föll på Reds, även han en kuli. Han frågade Reds hur mycket han ville ha för att ställa upp. Reds högg till med en fantasisumma.

-Idiot, ska du slakta gåsen som värper guldägg, utbrast Paul, och Reds begärde nu en vettig ersättning.

Fiskeskutan blev körd ner till Paramaribo där den krävde en ordentlig översyn.

Bernhards pistol

Berhard bodde i ett rum i St Laurent. Utanför på gatan där han bodde var ofta bråk och oväsen. Han hade i sin ägo en pistol, ett avsågat dubbelpipigt hagelgevär. Han ville göra sig av med skjutvapnet. Han var rädd att han skulle använda det när bråkmakarna satte igång. Jag fick köpa pistolen till det facila priset av 200 franc.

Det var min avsikt att överlämna pistolen till Paul. Jag tejpade pistolen på insidan låret när vi passerade tullen i Albina.

Paul tog tacksamt emot vapnet och det skulle komma till användning. En natt när Paul gick på gatan försökte några personer råna honom men han sköt emot dem och de försvann fortare än kvickt.

Sämre gick det vid ett senare tillfälle. Paul jobbade med båten och skulle gå och ta en fika. Han bad en man vakta hans väska under tiden. När han kom tillbaka var både mannen och väskan försvunnen och med den pistolen.

-Men hur i helvete kan du göra på det viset, utbrast jag, du som så ofta varnat mig att vara försiktig.

-Ja, detta är Sydamerika, detta är Sydamerika, skrek han.

Möte med Raoul

På fiskekrogen i Paramaribo träffade jag Raoul. Han var i 25-årsåldern. Det var en märklig person. Hans sätt att röra läpparna när han talade. Inga ansiktsmuskler rörde sig, endast de stela läpparnas rörelser.

En dag när vi satt där och småpratade kom en person fram och slet av Raoul sin halskedja. Raoul flög upp och drog kniv. Som tur var rusade mannen ut och Raoul kunde lugna ner sig.

Raoul hade mördat två personer då han var 17 år gammal. Jag fick aldrig veta bakgrunden. Men han hade suttit av sju år i fängelse när han blev benådad och frigiven. Jag föreslog Raoul att han skulle berätta sitt livs historia för mig och jag kunde skriva ner den i bokform. Efter moget övervägande accepterade han. Vi bestämde att träffas klockan tio på förmiddagen nästa dag. Men Raoul dök aldrig upp. Modet hade svikit honom och jag återsåg honom aldrig mer.

Hubbe

Jag hade tagit in på Fanna Guesthouse i Paramaribo. En dag stod jag och pratade med Sverige i en telefon som fanns i korridoren. Sedan hörde jag en röst säga: -Jaså du är svensk, sa rösten på svenska. Jag vände på mig och en neger stod och flinade åt mig. Det var Humbert Boerenstam, som i dagligt tal fick heta Hubbe. Det visade sig att han bott över 30 år av sitt liv i Sverige. Vi kom att bli goda vänner i fortsättningen.

Hubbe med sin flickvän

Hubbe hade alltid stora planer, men allt gick i stöpet. Eller som han uttryckte det vid ett tillfälle:

-Jag vill att ni ska förstå. Ni kommer hit, ni är mina gäster, förstår do. men, jak har kommit i en väldig dålig situation, ner mina pengar börjar vexas, dom tar slot..

Han hade också ett par andra kommentarer som jag lagt på minnet:

-Men, ni pratar om gold, jak vet en plats i Maroweijni river, der man kan se det med bara blöta (läs blotta) ögat, va. Men, dom förstår inte att ta opp det. Sen du peretta till mig Conny att en man hade trettiofem barn med fem olika froar. Det måste väl bli sju stycken barn för varje hålet, va?

Överfallet på Caisa

Vi hade varit i Paramaribo och återvände til gränsstationen i St Laurent där de franska främlingslegionärerna var utposterade. Caisa behövde uppsöka en toalett och kom gråtande tillbaka. En man hade kommit cyklande, hoppat av cykeln och försökt våldta henne, men hon lyckades slita sig loss och rusa därifrån. Nu uppenbarade sig ett par gendarmer. Jag berättade för dem vad som hänt och sa: Får jag tag i den djäveln så skjuter jag honom.

Han bad mig överlämna bössan, plockade ur magasinet och stoppade det i fickan. Vi for runt och letade en stund men ingen misstänkt syntes till.

När vi kom tillbaka till bilen sa den ene av gendarmerna:

-Lyssna nu noga. Om du får tag i den där personen så kan du klå upp honom så mycket du orkar, men skjut honom för Guds skull inte.

-Nejdå, det där var något som flög ur mig i hastigt mod.

-OK, här har du magasinet tillbaka.

Indianen på gatan

Sydamerikas indianer är det mest älsvärda och ödmjuka folkslag jag någonsin mött.

Jag hade blivit biten av moskiter och fått mycket svårläkta sår på foten och vaden. Såret på vaden var så djupt att man kunde se den vita benpipan.

En dag då jag var inne i St Laurent mötte jag en indian på gatan som fick syn på såren.

-Vilken tur att jag träffade dig, utbrast han. Se här sa han under det han tog upp några gröna blad ur fickan, ta de här. När du kommer hem kokar du bladen, baddar såren med avkoket och lindar sedan bladen om såren.

Jag gjorde som han sagt och såren läkte snart ihop.

Jättesköldpaddan

Någon mil utanför Mana ligger vid Atlanten stranden Les Hattes, Det är en vidsträckt sandstrand, åtskilliga kilometer lång. En underbar plats där man upplever en känsla av frihet. Någon gång kunde man se delfinerna tumla om i vattnet.

Jättesköldpaddan simmar hela den långa vägen från Australiens kust och till Les Hattes för att lägga sina ägg. Men hur klarar den att navigera kan man undra.

En augustikväll spreds nyheten att en jättesköldpadda landat. Vi åkte dit ut klockan tolv på natten. Det var en bjässe på bortemot 250 kg. Denna art kan bli c: 150 år gammal.

Hon hade grävt en djup grop med labbarna i sanden och var i full färd med att släppa äggen. De är i storlek som en pingpongball. Jag lyckades fiska till mig ett ägg men försiktighet är av nöden. Ett slag av labben och armen är knäckt.

Äggen är mycket näringsrika och välsmakande. De måste kokas i olja för att bli ordentligt genomkokta

När ungarna kläcks kravlar de upp ur sanden och vandrar instinktivt mot vattnet. Där blir de en begärlig föda för fisken och endast fem procent överlever.

Några dagar senare var ut till Les Hattes igen. Vi frågade några indianer om de visste var den igenfyllda gropen var belägen. Det visste de och grävde fram ett femtiotal ägg och vi gav dem en flaska whisky istället.

Gustaf och indianerna

Ett par indianer kom en dag till oss från djungeln. De hade skjutit ett par hjortar. Nu undrade de om vi kunde skjutsa dem till stan och hämta dem imorgon igen, de behövde återvända för att stycka upp köttet, och det ställde vi ju upp med.

Nästa morgon följde Gustaf med ut som bärare. När de återvände kom alla tre kånkandes med ryggsäckar fyllda med kött. Ryggsäckarna hade indianerna tillverkat på plats av lianer, mycket vackra arbeten. Gustaf skulle lämna tillbaka sin ryggsäck. Nejdå, han fick behålla både ryggsäck och kött! Gustaf berättade att han bar sin ryggsäck efter att ha mellanlandat i Paris, vilket väckte viss uppmärksamhet på gatorna.

Uppbrott

Vi hade nu vistats i Sydamerika närmare ett år och vi beslutade att resa hem till Sverige igen. Men först måste vi avsluta några saker. Rennel var sedan länge försvunnen, ingen visste var han fanns, så vi behövde inte länge känna ansvar för honom. Gevären efterskänkte jag till min vän David i Mana, som förstås blev överlycklig.

Värre var det med Gismo. Var skulle vi göra av honom. Det blev John-John i St Jean som fick ta över honom. Men han måste förstås lova att inte äta upp apan.

Några år senare visades ett tävlingaprogram på svensk TV där deltagarna skickades till olika platser i världen. Bl.a. hamnade de i St Jean i Franska Guyana, där vi lämnat Gismo. Och plötsligt fångade kameran in Gismo i bild, det blev ett kärt och överraskande återséende!

Så var det problemet med fiskebåten. Paul var inte surinamisk medborgare så det var inte lämpligt att skriva över båten på honom. Men så fann vi mr Nietkopf. Vi skrev över båten på honom.

Han grät av glädje över det visade förtroendet. Paul å sin sida skulle sätta in fiskeavancen på mitt bankkonto Vi gjode ett gentlemens agreement, ett handslag över överenskommelsen. Att det sedan inte inflöt en enda dollar på kontot är en annan men inte oväntad historia.

Vi åkte också in till Cayenne och tog avsked av ett par bekanta. Frun i huset ville ställa till med avskedsmiddag och halade upp en osttyckad och oinslagen apa ur frysboxen. Det såg verkligen osmakligt ut och vi skyllde på att det skulle ta för lång tid att anrätta den. Då tog hon istället fram en bit kajman som hon anrättade. Och köttet smakade gott, som en blandning mellan fisk och kyckling.

Tullchefen besökte oss före avresan. Tidigare hade han gett os åtskilliga säckar med ris, som han beslagtagit som smuggelgods. Den här gången hade han lite mer hårdsmälta saker som gåva. Vi hde ju tidigare besökt honom där han bodde i f.d. kommandantens hus. På tomten fanns en massa tegelstenar som tillverkats av fångarna. Det var ju inte otänkbart att Papillon tillverkat någon av dem. Jag nämde vid något tillfälle att det skulle vara roligt att äga en sådan sten. Han kom nu med var sin sten till Johan och mig. I den ena fanns instämplat St Jean och i den andra St Laurent.

-Men jag vill bara tala om att ni får böta 1.000 franc för varje sten om tullen tar er i Paris.

Men vår hemresa gick bra utan några komplikationer.

Arbetet med sockenboken

Jag tror det var år 1993 som jag blev engagerad i arbetet med sockenboken, som då pågått sedan flera år.

Det blev ett styvt arbete med allt forskningsarbete. Men år 1996 låg boken äntligen klar.

Det var ett uppföljande möte i hembygdsgården. Man hade tänt en brasa i den öppna spisen och det var en mysig stämning. Bror Hebenius, som var en av de mest hängivna medarbetarna, tog nu sitt tillfälle i akt. Han presenterade en räkning för komittén där han tog upp omkostnader för alla bilresor han gjort m.m.

Det blev kraftiga protester, så mycket som 10.000 kronor kunde man inte ersätta. Bror, som kände sig djupt kränkt reste sig upp:

-Jaså är det på det viset, då gör vi bara så här, och kastade in räkningen i den öppna elden. Men man insåg sitt misstag och Bror fick sin räkning betald.

Kryssning till Nordkapp

År 1994 företog min far och jag en kryssning till Nordkapp med Baltic Line. Det blev en upplevelse, främst för min far, som tidigare aldrig rest så långt och det var första gången han ägt en kamera.

EM i fotboll pågick den här sommaren och vi kunde följa matcherna på en stor videoskärm. Ombord fanns en stöddig hornblåsare som vitt och brett skroderade om hur Tyskland skulle vinna och att Sverige var chanslöst. Tyskland åkte ur och Sverige kom på tredje plats. I fortsättningen undvek hornblåsaren att möta mig. Han hade en mycket vacker kvinna som hette Ilse i sitt sällskap. Vi småpratade med varann ibland men något mer var det inte.

Vi lärde känna ett par från stockholmstrakten, vars namn jag har glömt, men vi kom att bli goda vänner.

En kväll stod vi på akterdäcket och småpratade. Vi kom så småningom in på ämnet poesi. Plötsligt frågade kvinnan om hon fick lov att deklamera dikten "Vintergatan" av Zacharias Topelius som handlade om Salami och Zulamith.

-Självklart, svarade vi.

Där stod denna späda, 75-åriga gråhåriga kvinna, månskenet spred silverstrimor i hennes hår, stämningen var förtätad och hon började deklamera med sin klara och intensiva inlevelse. Hon var inte längre närvarande, hon var tillbaka i sin ungdom, till sin ungdoms förälskelse. Hon var Salami och han var Zulamith. Hon kunde den långa och svårlästa dikten som ett rinnande vatten.

Var hon kanske skådespelerska? Jag fick aldrig veta.

Men mina ögon tårades vid hennes intensiva framförande, ett stort ögonblick att minnas under vintergatans stjärnehär...

Efter en tid hemkommen damp ett brev ner från Ilse i Tyskland. Tydligt hade hon mutat någon i besättningen att lämna ut min adress.

Hon skrev att hon gärna ville se mig på besök. Hon skulle betala flygbiljetten åt mig. Dum som jag var svarade jag aldrig utan blev Caisa trogen.

Tillbaka till Ånimskog

År 1997 flyttade jag tillbaka till Ånimskog från Trollhättan. 1992 köpte jag Dammerget av mina föräldrar, men med det förbehållet att de fick bo kvar så länge de levde utan någon kostnad. Min mor gick bort redan 1992 då jag vistades i Sydamerika. Min far började nu bli skröplig och fick svårt att klara sig på egen hand och flyttade till Solsätershemmet i Tösse. Men han blev inte bortglömd. Vintertid åkte jag upp med smörstekt abborre fiskad på Ånimmen, en verklig delikatess. Fisken har en speciell smak, förmodligen på grund av kalkskiffern som omger sjön.

Sommartid kom jag upp med kantarellstuvning eller lämnade svampen för tillredning åt kökspersonalen så att alla gästerna fick en smakbit.

Ibland blev han så sugen på köttsockpa. Bara jag köpte ingredienserna så skulle han betala bara jag gjorde iordning soppan, och det gjorde jag naturligtvis.

Vimmans dag

År 2007 var senaste gången jag besökte Vimmans dag, då tillsammans med min gode vän Arne och hans fru Gunilla.

Linné är den som första gången omnämner vimman, det lokala namnet på siklöja. Siklöjan i Väneren är en mindre art, upp till 15 cm. Medan Ånimmens vimma är dubbelt så stor.

Linné kom på sin resa genom Sverige, jag tror det var år 1746, till Lunds gästgiveri i Ånimskog. Han fann vimman mycket välsmakande och har också gjort en utförlig artbeskrivning av fisken.

Vimmans dag är en verklig folkfest. Den går av stapeln i det fria vid Lunnevik i mitten på augusti månad. Någon annonsering krävs inte, budet går via djungeltelegrafan och folk strömmar till från alla håll.

Man blir då bjuden stekt vimma, lingonsylt, potatis och knäckebröd. Eldsjälarna bakom arrangemanget är Karl-Ivar Jennersten, Stig Tisell, Lars-Erik Andrén och Ingvar Bäckström.

Ja, det blev en oförglömlig dag för oss alla tre.

Lördagen den 18 augusti avhölls för elfte gången Vimmans dag i Lunnevik, Ånimskog. Vackert väder, gott humör och delikat vimma som här steks av glada entusiaster. Andrén och c;o i full aktion vid pannorna.

Karl-Ivar avgår med den hedern.

Karl-Ivar Jennersten visar stolt upp Olle Rudolphs konstverk som han mottagit för sitt arbete i föreningen.

Fotograf vid evenemanget var Arne Jansson, Vänersborg som tillsammans med den hulda hustrun Gunilla njöt av välfägnaden och det strålande vädret.

Att notera är Gunillas reaktion.” Det smakar ju sil!”

Född i Götene, uppväxt i Tibro och skolad i Lidköping

Jo men visst. Det är samma fisk som den västgötska men ändå inte.

Hur som helst hittade ett antal påsar av delikatessen hem till Vänersborg.

Akelius

Akelius öppnade kontor i Åmål 1998. Hans affärsidé var lika enkel som genial. Åmål hade bland den största arbetslösheten i landet. Vi som gick och stämplade blev erbjudna ”anställning”, men fortfarande avlönade genom akassan.

Jag blev tillsammans med Claes Wannerbratt och Mats anställda som skrivare. Lotta Sandberg blev vår redigerare och samordnare. Vi fick i uppdrag att skriva boken ”Jordbrukets bidrag”. Det blev en lärorik tid. Vi hade var sin dator där vi kunde gå ut på nätet och hämta de uppgifter vi behövde.

Claes och jag satt på samma kontor och jobbade, Trots ålderskillnaden på nästan 30 år blev vi som två tummar i en röv, två själar och en tanke, samma typ av humor. Jag saknar dig, Claes!

Skolmuséet

Så småningom fick jag arbete vid Årbols skolmuseum. Arbetet bestod i att katalogisera muséets föremål och boksamling, att forska och skriva samt att guida besökande.

Muséets grundare var rektor Tage Stahre. Då Årbols skola blev nedlagd på 1960-talet startade han där museiverksamheten. Tage är en korp och samlade in materiel från andra nedlagda skolor i bygden. Min vän Ingemar döpte om muséet, ringde ibland och undrade hur jag hade det i ”starholken”.

Här finns även Ånimskogs sockenbibliotek förvarat, ett av Sveriges äldsta, bildat år 1834. En av de äldsta böckerna är tryckt år 1776 med titeln ”Om hampa”. Jag tog itu med boksamlingen och Tage lät trycka upp den skrift jag sammanställt.

Tage är en trevlig figur och vi har kommit att bli goda vänner. Jag fick mig ett gott skratt när han vid ett tillfälle sa:

-Jag blir så rörd över mig själv när jag tänker på allt jag utträttat!

Men så har han också tilldelats Åmåls kulturpris för sitt sin insats genom åren.

Bokfynd

Hyllning till gäddans lever - en bortglömd sed

Auktionsfynd

Det går fortfarande att göra fynd på auktioner. Det hände mig förra våren, platsen var Fengersfors i Dalsland. En liten oansenlig inbunden bok i västficksformat blev min för 100:-- kronor. Tryckåret är 1758 och författaren anonym. Bokens titel lyder: "Moralisk och Satyrisk Rim=Bok, Nyttig wid Jädd=Lefwers och Mös Gröts ätande, samt Tomte=god=Lyckas Och Andre Skålers drickande".

Bokens innehåll ryms på 60 sidor i tre avsnitt, varav de två senare är av försumbart slag. Första delen är en hyllning till gäddans lever och uppgår till c:a 75 olika rim.

Smalt ämne - liten upplaga

Man måste utgå ifrån att boken getts ut i en mycket begränsad upplaga. Tryckorten är Stockholm. Ändå har ett exemplar hamnat i en värmlänningens hand.

På pärmens insida står skrivet med bläck: ”Dena Moraliska och Satyriska Rimbok är Tehörig Anders Svensson i Gisslebyn, Långseruds Soken”. Hur i all världen kan den ha hamnat där?

Gammal sed

Författaren hävdade att seden att rimma till gäddans lever var gammal [redan år 1758], något som var helt okänt för mig. Han skaldar på följande vis:

Af Jäddan är Lefren och ej någon Swala:

Det är en gammal sed för Jäddans lefwer tala;

Jag kan ock för min del ej där klandra hårt:

Men skal det gå på rim, så blir min talan kort.

Föregångare till grötrimmen

Jan-Öjvind Swahn har i sin bok ”Grötrim på skämt och allvar” tagit upp ämnet. Han skriver inledningsvis: ”Man har gissat att leverrimmandet från början hängde ihop med den betydelse för kärlek och sexualitet som levern fordomtida tillskrevs i folktron, och onekligen är många av de traditionella leverrimmen fyllda av erotiska anspelningar, liksom de hade en viktig roll att spela inte minst vid bondbrölloppen”.

Han berättar vidare att seden ursprungligen kom från Tyskland under sen renässans och tidig barock, för att spridas vidare till Danmark och så småningom till Sverige, och fortsätter: ”nämligen det sällskapsnöje som bestod i att varje gäst vid bordet måste yxa till ett ”leverrim innan han eller hon fick lov att taga för sig av en rätt med lever, vanligtvis gäddlever, som (icke alldeles utan skäl) betraktades som en stor delikatess”. Seden i vårt land stod troligen som högst under 1600 - 1700-talet, levde en tynande tillvaro under 1800-talet, för att idag vara helt utdöd.

Vem författade - var boken ett beställningsverk?

Kanske var det någon i hovkretsar som skrev boken. Det framgår klart av boken att rimmen skulle uppläsas högt till omgivningens förnöjelse. Det vankades ingen lever och absolut inte sup eller vin, förrän ett hyllningsrim framförts. I följande vers har författaren lyckats med konststycket att först få en sup samt ett glas vin därefter. Man får föreställa sig att uppläsaren gör en konstupaus inför de två sista raderna:

Jag wet ej hwad som felar strupen,

Han torkar efter efter all slags fisk:

Jo, hålt jag wet, han älskar supen

Och där med plär han blifwa frisk;
 Dock, nej, jag tror att win gör godt
 På fisk och Lefren som jag fådt.

Professor Nils-Arvid Bringéus i Lund har återfunnit ett antal leverrim, nedtecknade av Anders Berghult, pastor i Esperöd åren 1785 - 1792. Även bland dessa rim finns det klara sambandet mellan leverätandet och intagandet av starka drycker:

Levren är en läcker bitsken,
 när man får en sup på fisken.
 Bor det vin med rågat mål,
 skall det vara världens skål.

Att författaren även skrev många rim under vanda och tvång är också helt klart:

Lefwer, Lefwer, gack din färde:
 Rimma lämnar jag de lärde.

Ytterligare ett exempel på nödrim, med inslag av humor:

Min rimbok ligger hemma
 Ty kan jag nu ej rimma.
 Misstanken att boken är ett beställningsarbete börjar att uppstå. Den förstärks ytterligare av följande:

I inledningsrimmet hyllas Sveriges konung,
 andra versen hyllar den svenska modern,
 den tredje utbringar prins Gustafs skål,
 den fjärde prins Carolus skål,
 den femte prins Fredrick Adolps skål,
 den sjätte prinsessans skål,
 den sjunde Sveriges konung, råd och ständer, swears hus och länder.

Först härefter fortsätter de allmänna leverrimmen.
 Man vet att Adolf Fredrik, som var kung vid denna tid, var en stor frossare. Utöver sina matvanor var han av oss fyrtiotalister endast känd för att sitta och svarva snusdosor. Men forskningen lär senare gett honom ett historiskt bättre eftermäle.

Då han avled på fettisdagen 1771, åt han bl.a. [uttrycket bl.a. är intressant, eftersom menyn även kan ge utrymme för gäddlever] surkål, rovor, hummer, kaviar, böckling, champagne och därtill hetvägg. Min slutsats blir, att Adolf Fredrik mycket väl kan ha beställt rimboken.

Humorist

Att författaren var utrustad med en god portion humor återkommer i många rim. Det nu återgivna kan man fortfarande skratta åt:

Laxens buk war ej det ställe
 Där man denna Lefwer tog;
 Gissa nu min fåra Pelle,
 Hwilken som för Lefren dog:
 Om du här åt norsen tittar,
 Lär man hålla sig för tok
 Men om du på Jäddan hittar
 Skal jag säga, du är klok.

Allvarligare rim

Från humorn växlar författaren till att tala i något som liknar aforismer eller sentenser. I dessa förekommer naturligt nog ingen anspelning på gäddlever, men gäddan hänger fortfarande med:

Om Jäddan kunde så
 i höga Luften röfwa
 Som hon kan i hafsens djup
 sin wåldswerkan öfwa
 Då blefwe Flyga ej
 mer luft än simma är,
 Ty faran wore då
 för bägge lika när.
 Så skulle ock så gå,
 om styrckan wälde hade
 Om man i Hästens mun
 ej säkert betsel lade:
 Men himlen ware tack,
 som delat magten så
 At den som styrka har
 ej wåldsamt råda må.

Ytterligare udda rim

Vid några få tillfällen har författaren undvikit att hylla gäddlevern i verserna. Med risk för att avvika från ämnet vill jag ändå återge en av dessa, eftersom den speglar den tidens matvanor:

Karpens tunga, Braxens hierna;
Torskens Ister, Rudans kött,
Äts av läckra munnar gierna
medan det är ljust och sött;
Dock när senap är på Jösen
Och på Jäddan pepparrot,
Säger jag den läckra knösen
At min maga finner bot.

Ändrad historik?

I radioprogrammet ”Folkminnen” den 10 maj 2000 tog Christina Mattsson och Bengt af Klintberg upp fyndet av boken. Eftersom varken Jan Öyvind Swahn eller Nils-Erik Bringéus nämner något om boken och inte heller tycks känna till den avslutade Bengt af Klintberg inslaget med följande ord: ”En bok som kommer att leda till att leverrimmandets historia i Sverige kommer att skrivas om.”

Första resan till Filippinerna

Ingemar Karlsson har jag känt sedan ungdomens dagar.

När jag flyttade tillbaka från Trollhättan till Ånimskog år 1997 blev vi nästan grannar och vår vänskap fördjupades. Han blev vid den här tiden gift med en filippinska.

Ingemar hade startat en hjälpverksamhet som hette FRIVI. Och han hade som mål att bistå ett sjukhus i hans frus hemtrakter.

År 2001 fyllde han en container med diverse sjukhusutrustning som han tiggat ihop från olika sjukhus och sände iväg till staden Virac. Samtidigt beslutade vi att gemensamt åka dit ner för att bevaka händelsernas utveckling.

Jag följde mer med som språkligt stöd, eftersom Ingemars kunskaper i engelska var mycket bristfälliga.

Först gjorde vi ett uppehåll i Manila, en stökig stad med svåra luftföroreningar

Vi gjorde ett besök på en fiskrestaurang, där man ur bassänger kunde peka ut levande hummer eller fisk att anrättas direkt av köket.

Manila är kontrasternas stad. På gatan upp mot det exklusiva varuhuset Robinson bor vinddrivna existenser i pappkartonger.

Robinson är ett enormt stort varuhus, om jag minns rätt i sju etage. Vid först besöket där kom en stor fet arab vaggande emot oss i följe av sin lika feta hustru.

-Ursäkta oss mina herrar, men vi har just anlänt till Manila och inte hunnit växla till pesos. Skulle ni möjligtvis kunna bistå oss med växel, undrade han under det han drog upp en bunt med dollarsedlar. Ingemar höll upp en av dem mot ljuset. Den var naturligtvis falsk. Ingemar for ut mot honom på ren svenska: -Far åt helvete, arabdjävel!

Virac

Efter en vecka i Manila reste vi vidare till provinsen Catanduanes och Virac. Det var en härlig syn att se de gulgrönskimrande atollerna i oceanen under inflygningen.

Efter att ha installerat oss på ett mindre hotell åkte vi upp till sjukhuset. Där blev vi väl mottagna av dr Lareza och dr Santelices. De visade oss runt på sjukhuset. Där fanns åtskilliuga brister.

Vi blev visade delivery room, leveransrummet, med andra ord BB. Man hade ungefär en leverans varje dag. Ingemar videofilmade under tiden. Röntgenavdelningen hade en närmast antik utrustning. I tvättstugan fungerade inte tvättmaskinerna utan man stod och handtvättade. I sjukhusets verkstad fanns ingen svetsutrustning o.s.v. Här fanns verkligen utrymme för hjälpinsatser.

Man visste inte hur väl man ville oss. Det blev fester och olika mottagningar. En dag blev vi kallade till guvernören, som tackade för vårt bistånd. Ett radioteam gjorde en intervju med oss som senare gick ut i sändning. Efter några dagar fick vi meddelande om att vi skulle flytta till stans flottaste hotell och bo där kostnadsfritt!

Containern hade anlänt, men stod fortfarande kvar i tullen. Den innehöll bl.a. begagnade sjukhuskläder, vilket var förbjudet att införa i landet. Men det skulle ordna sig, försäkrade man.

Edgar

Nere vid stranden träffade jag Edgar. Hans uppgift var att städa upp stranden i arla morgonstunden innan badgästerna anlände. Det var en liten spenslig mustaschpydd man. När jag mötte honom första gången satt han med en kompis under ett parasollbord. Jag hade tänkt ta ett bad i oceanen, men undrade om det förekom hajar i vattnet.

-Nejdå här finns inga hajar. De enda hajar vi har simmar runt i regeringen, flinade de.

Edgar och jag kom att bli goda vänner. Jag brukade bjuda på öl och rum, vilket blev mycket uppskattat.

En dag när jag kom ner till stranden hade han rakat av halva mustaschen, vilket såg komiskt ut.

-Det har jag gjort till din ära, upplyste han.

-Jaså du, men det där ser lite obalanserat ut. Hur vore det om du rakade av andra halvan av håret på den sida där muschtaschen sitter kvar? Det skulle genast ge mer symmetri åt ditt utseende.

-Det kan jag visst göra!

Det bar iväg till barberaren som utförde arbetet utomhus och till åskådarnas oförställda jubel.

När jag skulle lämna Virac var Edgar mycket ledsen. Han kom med en speciell gåva. Han ville att jag skulle ta emot hans vigselring i guld. Jag protesterade vilt. Det kunde jag bara inte gå med på.

Men han gav sig inte. Hans hustru hade heller ingenting emot detta, försäkrade han. Det var det enda han ägde och kunde ge bort och rörd blev jag tvungen att ta emot den storslagna gåvan.

När vi måste lämna Virac hade containern till vår stora besvikelse ännu inte kommit loss från tullen. Men när vi anlände till flygplatsen kom den stora överraskningen. Där stod dr Lareza tillsammans med några ur sjukhuspersonalen. De överlämnade var sin t-shirt till oss plus ett personligt inramat certifikat till oss båda. Där stod att läsa: Certifikat till Conny Källvik, med tacksamhet för den support och hjälp han visat vårt sjukhus, undertecknat av både Lareza och Santelizes den 5 mars 2001. Bättre än så kunde det knappast bli.

Besök i Suriname

Ingemar och jag hade många trevliga stunder tillsammans. Jag besökte honom ofta däroppe på Herrskogbräckan. Huset var gammalt, tidigare hade Thulin bott där med sin familj, men hade lämnat detta jordiska flera år tidigare.

Ibland knäppte det egendomligt i väggarna och Ingemar frågade:
-Är det du Thulin som försöker höra av dig?

Ingemar har varit intresserad av metaller i hela sitt liv, redan som barnsben. Han har jobbat med återvinning av metaller merparten av sitt liv. Han har varit speciellt intresserad av guld och att möjligtvis återfinna metallen i närmare omgivning.

Det hände ofta att jag berättade om Suriname och ett land som också var mycket rikt på guldfyndigheter. Då var det absolut kört. Jag blev tvungen att följa med honom dit ner. Men först reste vi ner till Lars Guldström i Ädelfors och mörkaste Småland. Vi inhandlade vaskpannor, vaskrännor och guldspjut. Guldspjutet fungerar mycket effektivt och kan ställas in i tre olika lägen: Ett för skilda metaller, ett för silver och det tredje som enbart ger utslag för guld.

Vi tyckte nu att vi var rustade till tänderna och det bar iväg till Suriname. När vi installerat oss tog vi kontakt med min gamle vän Hubbe. Han i sin tur var bekant med Raoul Lobo, en svettande kvartsjude med rötter i Holland. Han i sin tur var bekant med Gockul, en silverhårig kuli i vår ålder. Han var affärsman och hade kontakter upp i regeringen. Vid vårt första möte med Göken, som vi omedelbart döpte honom till, började vi diskutera guldaffärer, för att sedan komma in på vidlyftiga affärer från Gökens sida. Att tillverka monteringsfärdiga modulhus som vi inte satte mycket tilltro till. Men plötsligt fick Ingemar en briljant idé.

Tidigare hade Suriname varit inblandat i en utvinning av oljefyndigheter utanför kusten tillsammans med ett kanadensiskt oljebolag. Men det hela slutade i en konflikt mellan Guyana och Suriname beträffande gränsdragningar. Skulle det vara möjligt att intressera Statoil för ett samarbete, undrade han.

Nu glimtade det till i Gökens öga. Han hade kontakter både med Statoil och dessutom med några ministrar i regeringen som skulle kunna vara till god hjälp.

Ingemar å sin sida kontrade med att han hade goda förbindelser med Aurex och dess VD Tore Hallberg. Aurex sysslade egentligen med guldutvinning och hade varit engagerade i Harnäsgruvan i Värmland. Men Aurex hade även kontakter med DNO, Norges tredje största oljebolag.

Under tiden som vi satt och diskuterade kom Gökens sekreterare in med några papper. Det var en mycket vacker kvinna med en sexig kropp och hon fångade omedelbart mitt intresse. Senare skulle hon komma att spela en avgörande roll i mitt liv.

Efter ytterligare förhandlingar beslöt vi att bilda ett aktiebolag tillsammans, Scandinavian Investment Group. Gockul vick 40 % av aktieinnehavet, medan vi övriga erhöll 20 % vardera.

Scandinavian Investment Group bildas. Från vänster Gockul, jag själv, Ingemar och Raoul Lobo

Innan avresan till Sverige ställde Göken ett krav, Vi måste betala 3.000 dollar för att stötta några par av hans dåliga ben i regeringen!

Hemkomna blev Tore Hallberg mycket intresserad av vår affärsidé och beslutade sig för att medverka, om än med någon tvekan inför de dåliga benen. Men efter moget övervägande gick han med på att Aurex skulle stå för den kostnaden.

I nästa förhandlingsomgång reste Tore och Ingemar ner själva och förhandlingarna gick över förväntan.

Tore Hallberg uppmanade Ingemar och mig att köpa aktier i Aurex. -Det kommer ni att få gott av senare, mer kan jag inte säga just nu. Jag knallade iväg till banken och lånade upp 100.000 kronor som jag investerade i Aurexaktier.

Det blev dags att koppla in DNO och slutförhandlingar inleddes. Det här var en jätteaffär på hundratals miljoner kronor som investering. I sista stund backade DNO ur affären och hänvisade bl.a. till Surinames dåliga infrastruktur.

Där gick vår dröm om en ekonomiskt oberoende framtid upp i rök. Men vi blev ändå inte alldeles lottlösa. Tore hade gått ut i massmedia med nyheten om oljeförhandlingarna, aktien steg ganska kraftigt och vi kunde göra en god vinst genom att sälja av aktierna vid rätt tidpunkt.

Denise

Jag tog kontakt med Denise, ringde upp henne och frågade om jag fick bjuda ut henne på ett restaurangbesök och det hade hon inget emot. Ingemar följde med som ”förkläde”. Hon berättade bl.a, att hon hade en sjuårig son vid namn Ki-Nu men att hon var ogift och inte hade någon relation just nu. Efter avslutad måltid uder ett småtrevligt samtal lämnade Ingemar oss och Denise följde med upp till hotellrummet. Något ”förkläde” visade sig inte nödvändigt. Hon mer eller mindre våldtog mig. En hetare kvinna hade jag dittills inte träffat.

Förlovningskalas

Men det var något i vårt förhållande som var galet, men det insåg jag inte då. Hon tyckte om samma saker som jag och ris åt hon definitivt inte. Jag hade heller ingen egen vilja utan fann mig i allt vad hon sa. Jag var helt enkelt trollbunden av denna kvinna.

Vi gifte oss den 5 september 2003.

När hon kom hem till Sverige brakade det loss. Det började med minst en timmes utskällning p.g.a. att huset inte var ordentligt städat. Nästa dag var det första att inhandla ris, något som hon nu tyckte sig behöva.

Stugan var också för liten, något som hon inte klagat på vid ett tidigare besök.

Denise började svenskundervisning i Åmål och Ki-Nu började småskolan i Ånimskog. Jag skjutsade dem till skolbussen varje dag och hämtade Denise efter undervisningen p.g.a. dåliga bussförbindelser.

Hon var totalt förändrad till sättet. Ibland molteg hon i flera dagar eller också skällde hon. Det hela blev ohållbart. En kväll brast det och jag gav henne en örfil.

Hon började rivas och klösas, fick tag i en köksstol som tillhygge och började slåss med. Stolen gick sönder och hon knäcte ett revben på mig. Sedan försvan hon med Ki-Nu.

Hennes resväskor blev stående kvar. Samtidigt hade jag stugan ute till försäljning. Jag hade fullt upp med att röja och elda skräp. Plötsligt for fan i mig och hennes resväskor med allt innehåll åkte på brasan och jag kan lova att det rök ordentligt. Efter några dagar ringde hon och ville hämta väskorna. Jag sa att jag sänt dem till Suriname, vilket hon inte trodde på.

Tidigare hade vi talat om att flytta till Trinidad och jag hade redan packat fyra kartonger med tillhörigheter. Någon dag efter det hon ringt var kartongerna borta plus en del papper när jag kom hem från skolmuséet. Nästa dag ringde telefonen på morgonen:

-Detta är polisen i Åmål.

-Jaha?

-Ja, vi har fått in en anmälan om misshandel från din fru.

-Det låter intressant, då skulle jag kunna göra en motanmälan, men jag ids faktiskt inte.

-Hon vill också ha tillbaks sina resväskor.

-De har jag skickat till Suriname.

-Har du kvitto på det?

--Jadå, eller rättare sagt hade. Det och andra papper tillsammans med fyra kartonger försvann när hon med polisens benägna bistånd godtyckligt fick ta det hon ville. Och vem fan kan tillåta sådant?

-Det var på polischefens order.

-Honom vill jag gärna tala med.

-Det går tyvärr inte, han är ute på tjänsteresa. Dessutom vill din fru ha sina passhandlingar tillbaka.

-Hallå där, jag har ingen aning om var de finns. Som vistan i främmande land får hon faktiskt hålla bättre ordning på sina papper.

Efter några dagar kom brev från en advokat i Säfte där Denise krävde ersättning för sina resväskor med 5.000 dollar. Efter ytterligare några dagar kom ett nytt brev. Hon hade i hastigheten räknat fel och begärde nu istället 10.000 dollar. Jag besvarade aldrig de där breven. Men saker och ting började kännas olustiga. Jag påskyndade husförsäljningen och drog iväg till Trinidad.

Port of Spain

När jag anlände till huvudstaden Port of Spain blev jag väl omhändertagen av stans enda kvinnliga taxichaufför.

Jane hjälpte mig att hitta ett bra och billigt hotell. Efter några dagar flyttade jag och hyrde en egen lägenhet. Jane hjälpte mig att handla och hon följde till och med hem och lagade maten!

Under en av mina tidigare hemresor från Paramaribo träffade jag Immy på flygplatsen. Det var en späd liten kvinna i 50-årsåldern med filippinskt utséende. Hon hade hus i Paramaribo och en lägenhet i Amsterdam, dit hon nu var på väg.

Då vi äntrade planet var planet fullsatt så när som på en plats, den bredvid Immy! Jag flyttade förstås över dit och vi fick åtta timmars trevlig flygresan tillsammans.

Jag kontaktade nu Immy och undrade om hon hade lust att hälsa på i Port of Spain. Hon var inte nödbedd och jag skickade henne biljettpengar.

Om Port of Spain tyckte jag inte. Stan var stökig och med stora klasskillnader. Men ett besök på kasinot blev trevligt. En morgon när jag kom dit vid öppnisdags låg över tusen kronor och väntade i skålen! Efter några veckor reste vi till Paramaribo där jag bodde hos Immy den första veckan.

Zinniastraat

Vi hittade ett billigt alternativ på Zinniastraat, eget rum men med gemensamma utrymmen för ytterligare några gäster. Huset förestods av en stor fet och gapig kulisluska. Jag gillade inte Sandra, men som sagt, det billiga alternativet övervägde.

För en kort stund lämnade vi rummet dumt nog olåst. När vi återvände var min plånbok borta. Det fanns bara två personer till i huset, Sandras son och en japankuli med opålitligt utséende. Jag meddelade sonen vad som hänt och det dröjde inte länge förrän han kom tillbaka med plånboken. Han påstod sig ha funnit den på marken utanför fönstret. Hur den nu kunde ha fått vingar och landa där kunde han förstås inte förklara.

På Zinniastraat bodde också en japanska i 25-årsåldern som hette Josefin.

Hon hade en älskare i 60-årsåldern, en kuli. Han höll Josefin mer eller mindre som fånge på rummet och tillät henne aldrig att gå ut ensam. Å andra sidan överöste han henne med presenter, tog med henne ut på resor och hade också köpt en tomt åt henne.

-Om jag skulle gå bort måste du lova att aldrig ligga med någon annan, sa han. Vilken idiot!

Första kvällen jag träffade honom presenterade han sig som polis,

-Om du är polis så är jag president Bush of Amerika, svarade jag. Det föll inte i god jord, något som skulle komma att ligga mig i fatet längre fram.

Katastrofen

Morgonen därpå var jag över till barberaren på andra sidan gatan och berättade om den flygande plånboken.

-Passa dig, det där stället är okänt för skumma saker, menade han.

Veckan därpå hände det. Huset på Zinniastraat var tillbyggt vilket innebar att mitt rum hade ett fönster som vette ut mot vardagsrummet.

När jag kom hem stod Sandra och hennes man och tittade på den krossade fönsterrutan. Min laptop var borta och med den även mitt pass och

returbiljett. I samband med stölden var också

japankulin försvunnen. Polisen var övertygad om att han var tjuven, men man fick aldrig fatt i honom.

Jag fick så småningom ett nytt pass via ambassaden i Brasilia. Men någon ny biljett fick jag inte.

Nu befann jag mig i en rävsax. Jag kunde inte lämna landet utan biljett och inte heller stanna kvar utan uppehållstillstånd. Jag var tvungen att mer eller mindre gå under jorden.

En olycka kommer sällan ensam

Inte långt från Zinniastraat låg en liten mysig restaurang; the Saloon.

Där serverades bl.a. västerländsk mat som biffstek och lök så jag knallade dit några dagar senare.

När jag slog mig ner gjorde jag två misstag. Det första var att sätta mig vid ett bord vid balustraden mot gatan. Det andra var att jag la min midjeväska på bordet. Jag såg att en niggeryngling kom släntrande över från gatan, men tänkte inget närmare på det. Plötsligt var han vid bordet och grabbade tag i midjeväskan. Men jag fick också grepp om den.

Det uppstod en vild brottning, stolen jag satt på brakade sönder, remmen till väskan gick av och han lyckades rusa iväg med väskan. Längre upp på gatan väntade en kompis på cykel och ynglingen hoppade upp på pakethållaren, men tappade i detsamma väskan.

Han fick hoppa av igen, men cyklisten fick kalla fötter och trampade vidare. Niggern måste nu springa vidare. Medan detta skedde skrek jag att jag hade blivit rånad. En av de anställda kastade sig på en cykel. Det dröjde inte alltför länge innan han var tillbaka och log lugnande mot mig:

-Vi har honom.

Följande hade hänt. Ynglingen fortsatte huvudgatan framåt men fann för gott att vika av till en sidsogata åt vänster. Det skulle han inte ha gjort. Utanför ett rikemanshus stod en vakt posterad som snabbt uppfattade situationen och började skjuta mot grabben. Ynglingen blev tvungen att ge upp och lägga sig ner på gatan.

Då jag kom dit låg han på marken omringad av en grupp människor.

Där låg han på marken och kved: -Det är min födelsedag imorgon. Så jag röt åt honom och önskade en trevlig födelsedag i häktet.

Jag fick min midjeväska tillbaka, gudskelov med bibehållet innehåll, pass, kreditkort och kontanter.

Jag följde med till polisstationen där jag fick tala med en korkad polischef, även han svart.

-Vill du ge honom åtalseftergift, undrade han.

-Vad i helvete menar ni, klart som fan att han måste ta sitt straff.

Efter en stund anlände fadern, en proper och välklädd man som kom fram och tryckte min hand:

-Jag är mycket ledsen för det skedda och ber om ursäkt å min sons vägnar.

Han kan skatta sig lycklig att fortfarande vara i livet.

Senast igår hade jag ett allvarligt samtal med honom att sluta upp med såna här dumheter, vilket han dyrt och heligt lovade. När hans mor får höra det här kommer hon att bli djupt olycklig.

The cureman

Tidigare hade jag berättat för Immy om min relation till Denise och hur jag blivit helt beroende av henne utan någon egen vilja.

Hon utbrast då att jag blivit utsatt för voodoo(svart magi), det var hon övertygad om.

Men hon kände en cureman (medicinman)som skulle kunna bota mig. Jag fick en lång lista av tillbehör som jag skulle medföra och jag kan nu inte minnas allt. Men där ingick bl.a. en pisspotta, 90procentig rom, apskit och ruttna ägg.

Medicinmannen som var en svart man i 75-årsåldern berättade att han upptäckt sin förmåga att driva ut onda andar för fyrtio år sedan, så han hade lång erfarenhet.

Hela ceremonin startade inomhus, där han kritade upp olika symboler på cementgolvet. Dessa besvärjde han och fräste under tiden rommen i pisspottan.

Senare förflyttade vi oss utomhus där jag fick genomgå en massa reningsbad.

I slutet grävde han en grop med de ruttna äggen och apskiten, fyllde igen den och började hoppa på den igenfyllda marken.

Jag blev beordrad att göra likadant och där hoppade vi som galningar för att förgöra den onde anden.

Avslutningsvis fick jag genomgå ett bad med färska blommor.

Vilken befriande känsla!

Troligen är jag den ende svensk som har fått uppleva något liknande.

Barbara

Jag hade haft mycket god hjälp av Immy, men vår relation tog så småningom slut.

Nu träffade jag istället Barbara, en negress i 50-årsåldern från Georgetown, Guyana.

Det var en gladlynt och trevlig kvinna.

Hon fick något så ovanligt som fontänorgasm och hon visste själv inte vad detta var,

Men om det varit idag skulle jag kunnat förklara det för henne:

Kvinnlig ejakulation, också kallad fontänorgasm eller sprutorgasm, är den utsöndring av vätska från en kvinnas urinrörsmynning som kan ske vid sexuell stimulans, [orgasm](#) eller nära orgasm.

Vätskan kan antingen utsöndras under hela akten eller forsa ut med större kraft och mer rejäl stråle vid orgasm. Mängden varierar från några droppar till cirka en tesked, men kan i vissa extrema fall röra sig om upp till nån deciliter då stråle efter stråle pumpas ut vid stimulering.

Vätskan är genomskinlig eller ibland lätt mjölkig och har en sammansättning liknande den vätska som utsöndras av [prostatakörteln](#).

Den genereras av två körtlar i urinrörsvävnaden, [Skenes körtlar](#).

Vätskan innehåller bland annat [fruktos](#) och [glukos](#) varför den kan ha en sötaktig doft och smak. Den ska inte förväxlas med [urin](#), den kemiska sammansättningen är helt annorlunda och den lämnar inga fläckar på lakanen.

Barbara hade ett problem, hon var ansatt av speldjävulen. Så fort hon hade någon dollar på fickan bar det iväg till kasinot. Det var på casino Tropicana som jag mötte henne.

När hon spelat bort sina pengar och inte kunde betala hyran längre fick hon bo hos mig på Zinniastraat. En dag behövde hon 50 dollar i något ärende som jag nu har glömt. Hon fick pengarna men sa:
- Vad du än gör så gå inte till kasinot och spela upp dem. Det var naturligtvis det första hon gjorde. Hon kom tillbaka glädjestrålade: -Jag fick en jackpot!

Något sent en kväll skulle vi ha isär en kyckling och det blev något högljutt huggande. Polisen kom utfarande och började skälla. Jag svarade att vi inte gör på annat vis än du och Josefin brukar göra ibland. Det tålde han inte.

När vi kom hem i kvällningen påföljande dag kom Susanne med ett meddelande att jag skulle infinna mig på polisstationen kl. halv nio nästa morgon. Polisen visste ju att jag inget uppehållsstånd hade och nu skulle han hämnas.

Vi bestämde oss för att dra på direkten och det gjorde vi. Inte långt från Platabroki tittade vi på ett hotell, men det såg sjabbigt ut så vi valde ett annat istället. Det var tur för oss. Hotellet hade brunnit ner till grunden under natten och vi kunde också ha blivit aska.

Någon dag senare flyttade vi till Nalin apartment, där vi kom att stanna åtskilliga månader.

Men så en kom min gode vän Ingemar och meddelade att han skulle resa hem igen. –Du kan följa med. Jag står för biljetten så länge.

Det var ju ett gentilt erbjudande. Men jag hade ju ingen stämpel i passet. Även detta skulle han ordna. Han hade blivit god vän med ett par poliser, som kunde hjälpa till. Jag fick på så vis en röd stämpel i passet, som innebar att jag inte kunde återvända. Barbara och jag bestämde att hon skulle besöka Sverige nästa sommar och det bar iväg hem.

Så småningom hyrde jag lägenhet i Åmål och skaffade också internet. Det var genom Skype som jag kom i kontakt med Josephine på Filippinerna. Vi fick en fin kontakt så jag meddelade Barbara att jag inte längre kunde sponsra henne. Det måste ha varit ett hårt slag för Barbara, som verkligen sett fram emot att komma till Sverige.

Efter en tid bestämde jag mig för att komma och hälsa på. Det fungerade fint mellan oss. När jag så återvänt till Sverige lämnade jag landet för gott den 23 februari 2008. Den 24 maj gifte vi oss, ett beslut jag aldrig har ångrat.

Vi har köpt tomt i Maco och ämnar bygga där senare.

Då kommer jag att bli granne med Carl-Bertil, vi har blivit vänner för livet.

Det är bitar ur Carls levnadsminnen som skildras här nedan.

Carl -Bertils levnadshistorier, del IV

Carls far

Nej, detta är inte Karl-Bertils julafton av Tage Danielsson, han som tog från de rika och gav till de fattiga, för han stavade nog sitt namn med K som i Karl.

Nej, detta handlar om Carl-Bertil och hans julafton, då han berättade bitar ur sitt liv. Då var han i högform.

När jag flyttade till Filippinerna lärde jag känna Carl. Hur ska jag beskriva denne man. Han hade ett brokigt förflutet. Han växte upp på Gotland, men av den ”sjongende” dialekten finns inget kvar, endast en utpräglad stockholmska. Men det gör honom inte mindre intressant.

Tidigare hade han jobbat som pilot och senare flackat runt om i världen, bl.a. i Mexiko, Thailand och Vietnam. Ödet ville att han senare skulle bli bosatt med sin älskade Lisa på Filippinerna.

Carls far var egen företagare, men med dåligt handlag med både pengar och alkoholen. När det fanns multum var det ingen hejd på faderns upptåg. Han kunde hyra ett eget tåg från Stockholm och ner till Skåne.

-Man kan ju tänka sig att han även hade en blåsorkester ombord och även galanta damer, fortsatte Carl, sen är det ju inte svårt att föreställa resten ombord på fylleslaget.

Carls far hade affärer i Ryssland och gifte sig där med en baronessa. De båda gjorde senare en resa med anhalt i Travemünde för ett kasinobesök.

Fadern som inte befann sig vid roulettbordet blev plötsligt knackad på axeln av en croupier:

-Det har hänt en liten olycka.

Den olyckliga baronessan hade spelat upp alla sina pengar och skjutit sig med en kula för pannan.

Senare kom fadern att träffa en annan rysk kvinna. Men det vilade en förbannelse över hans ryska kvinnor. Denna kvinna hade en stor lidelse för hästsport. En dag då hon red runt i manegen hände olyckan.

Hästen kastade av henne och hon bröt nacken.

Nej, då gick det bättre när fadern träffade Carls blivande mor. Hon var en enkel fiskardotter men med mycket skinn på näsan. Carls far var 16 år äldre än modern

En dag då de åkte i pappans cabriolet ställde han två frågor till sin presumtiva fru.

-Spelar du på roulette?

-Nej.

-Gillar du att rida?

-Nej.

-I så fall föreslår jag att vi gifter oss!

- Men vad ska jag med en gammal flintskallig gubbe som dig?

-Då lovar jag att köra med sufletten uppfälld i fortsättningen så stråna får en chans att växa ut!

Så på den vägen blev det. Men hon hade ett problem. Det var att få ner maken i badkaret, vilket han totalvägrade.

-Kära du, jag badar när jag kommer till Tyskland!

Så det måtte ha blivit täta resor dit för att hålla hygien.

I Carls pappas släptåg under hans eskapader följde många "vänner", bl.a. Jussi Björling.

Pappan hade en skiva med Jussi och "O helga natt". Den satte han på när han kom hem full om nätterna och grät så tårarna skvalade. Modern var lycklig den dan som skivan sprack.

En gång kom Jussi på besök och det blev suppa av. Modern lessnade och sa att nu åker han ut. Pappan började gråta och med den dåliga argumenteringen:

-Men så kan du inte göra, hans fru går hemma och väntar barn!

-Då ska han för fan hem till sin fru och inte sitta här och suppa.

Varpå hon skickade Jussi nerför trappan och ut på gården. Då skrek den berömde världstenoren:

-Jag är Jussi Björling!.

Numera lever Carl i lycklig harmoni här med Lisa och ger också många goda råd åt en dalslänning i förkingringen.

Bytt bytt, kommer aldrig igen

Vid den här tiden var familjen bosatt i Solna. Carl var tre år gammal och hans bror c:a sju år äldre. Brodern fick ibland i uppdrag att gå ut med Carl och ”valla” honom, vilket brodern inte alls tyckte om, han skämdes och hade mycket hellre promenerat med en hund. När de kom till lekparken träffade Lasse en flicka i ungefär samma ålder som hade en hund med sig. Hon hade alltid önskat sig en lillebror så de gjorde i deras tycke ett perfekt byte.

När Lasse kom hem med hunden undrade mamman varför han kom hem med en hund och utan Carl.

-Jo, ni har ju så länge lovat mig en hund så jag bytte Carl mot hunden. En hund kan ju i alla fall sitta plats, menade Lasse.

Lalla rusade ut i köket till Ossian, som satt med en kaffekopp i handen och förklarade i snabba ordalag vad som hänt.

-Men vad i helvete?? Ossian tappade kaffekoppen i golvet, störtade till telefonen och ringde polisen.

Polisen undrade om herrn möjligen var onykter.

-Var inte oförskämnd karljävel, det är precis så det ligger till.

Polisen fick nu prata med hustrun, som kunde bekräfta det hela och att bytet skett i lekparken. Polisen lovade nu att göra sina efterforskningar. Man kan ju föreställa sig flickans föräldrars förskräckelse då hon kommer hem med en liten parvel i stället för hund. Varför flickans föräldrar också kontaktade polisen.

På så vis kunde hela historien redas ut. Detta hade det goda med sig för Lasses del att han aldrig mera behövde gå ut med Carl, och flickan tilläts inte heller gå ut med hunden. Slutet gott, allting gott.

Odågorna

I unga år var Carl en riktig odåga, men har med tiden bättrat sig och är numera en rättskaffens man.

Då han var i 12-13-årsåldern hade han en kompis Björne som hittade på en massa rackartyg tillsammans.

Bl.a. hade de kommit över en låda ruttna tomater som de kånkade upp med i domkyrkotornet i Visby. Där roade de sig med att skjuta prick på flanerande damer i sina vackra sommarklänningar. Det blev förstås stor uppståndelse, men de lyckades rusa nerför trapporna och osedda ta sig ut bakvägen.

Några år tidigare var en man vid namn Ivar Ekström verksam i Visby. Han gjorde turer till Estland och smugglade sprit.

En dag blev han prejad av tullarna. Han försökte sänka ner spriten i en stor säck med dragglina men blev ändå ertappad och båten beslagtagen för att säljas på auktion.

I sådana här fall var visbyborna mycket lojala och man hade gjort en tyst överenskommelse. På den här tiden sattes inget lägsta utropspris utan man fick bjuda vad man ville. Järnhandlaren bjöd tio kronor och inga fler bud hördes. Auktionsförrättaren var förtvivlad. Båten var ju värd åtminstone 150.000 kronor men blev till slut tvungen att slå. Järnhandlaren sa till Ekström att nu har du båten tillbaka men du är skyldig mig tio kronor. Varför Ekström replikerade: -Kan jag få ta det på avbetalning??

Ekström sadlade efter detta om och blev fiskhandlare och det är nu som slynglarna kommer in i bilden igen.

Björne hade tillgång till en eka. De ville gärna ut och segla, men segel fattades. Ekström hade emellertid en markis utanför fiskaffären, den skar de ner och fick duga som segel. Markisen riggades upp och det bar iväg. Men ekan gick inte att styra så de drev ut till havs där de blev upplockade av en fiskebåt.

Ekström blev förstås förbannad och pojkarnas föräldrar erbjöd sig att ersätta markisen. –I helvete heller, de har sommarlov ock kan jobba av det hela, Och så fick det bli. Det innebar bl.a. att de fick fara runt på en trehjuling för att hämta och leverera fisk, ibland ända till Klintehamn.

Det blev ett slitgöra men efter 14 dagar sa Ekström till dem: -Nu vill jag inte se er mer, här har ni 50 kronor var. Vilket ju var en ansenlig summa på den tiden.

Ekström var en man med gott minne. Carl besökte honom då han på äldre dar satt stirrig på hemmet. När Carl fann honom i matsalen utropade han till allas åhörande: -Men titta, är det inte markistjyven som kommer på besök!

Julfirande på Gotland

Carl var vid den här tiden i 10 – 12-årsåldern men minnet står fortfarande levande för honom.

Carls far hade köpt en stor sommarvilla på Tofta i Gotland. Familjen bestämde nu sig för att fira julen där. Carls morbror Helge redan var på plats.

Något om Helges bakgrund

Helge hade blivit förälskad i en norsk kvinna och blev kvar i Norge när hornblåsarna invaderade landet. De lade beslag på honom eftersom han var en duktig lots. Ombord på jagaren skulle Helge lotsa den ut ur Trondheimsfjorden, men då uppstod det stora problemet med sjörök, något av det värsta som kan drabba en lots. Han utropade:

-Sjörök! Sjörök!

Hornblåsarna missuppfattade honom och trodde att han sa zurück, zurück och slog full back på maskin, varvid några av propellerbladen rök.

Helge släpptes av båten, medan jagaren långsamt stävade mot Tyskland och blev ett lätt offer för RAF.

Zurück till Gotland

När man anlände till huset befanns det oeldat och iskallt, termometern visade på tio grader minus. Helge återfanns plakat berusad på vindsrummet. Ingen ved fanns på plats som utlovat.

Lalla gick över till grannen som utlovat leveransen:

-Naij, nar ja kuim över där, sa den domme fan:

-Jaså, du är här nu, din satans lönnmördere.

Fiskargubben blev förbannad och återvände hem med häst, vagn och vedlass.

Lalla lyckades att övertala mannen att köra tillbaka med veden.

Carls far Ossian var bekväm till sin läggning och kom ner med flyg, endast medförande sin portfölj, i motsats till de övriga som fått kånka på bagaget:

-Å Lalla, så varmt och gott och så fint du har julpyntat.

Julbordet avnjöts varefter det blev julklappsutdelning.

Av Helge fick Carl en handgjord pilbåge i envirke med åtföljande handgjorda pilar, som Carl blev mycket lycklig över. Helge å sin sida fick en rakhyvel och en flaska whiskey från Ossian. Efter att ha konsumerat flaskans innehåll blev Helge som vanligt otidig :

-Vad fan är det här för skit? En rakhyvel. Inget för riktiga karlar. Det borde varit en rakkniv. Dessutom borde det ha varit bättre whiskey i stället för den här skräpet.

Ossian gick in och gömde sig på sitt kontor och låste dörren. Han blev rädd för Helge. Men Helge forcerade dörren med ett brak:

Har du nåt mer att dricka?

Ossian vågade inte annat än att ta fram en flaska avsedd för mellandagars eller nyårsaftons firande.

-Konfiskerad, konstaterade Helge.

Efter c:a 45 minuter hördes ett fruktansvärt brak i trappan. Ner i hallen kom Helge uttumlandes, men iklädd en snygg kostym.

-Det ska fan stanna i det här huset, nu åker jag till trevligare folk i Klintehamn.

Han vinglade ut i ladugården och hämtade cykeln.

Han vinglade iväg på den smala grusvägen. Lalla sprang ifatt honom och lyckades knuffa ner honom i diket tre gånger. Men när han kom upp på stora vägten slank han undan. Han kom halvvägs till Klintehamn, där han fann härbärge i en lada.

Morgonen därpå satt Ossian och blickade ut genom köksfönstret. Plötsligt hörde man honom viska:

-Stackars man.

Därute kom Helge gående som en levande höstack.

Ossian förbarmade sig över honom och slog upp ett par rejäla kaffekaskar.

När Helge fått ordning på sina upptinade anletsdrag sa han till Ossian:

-Ossian, du är allt en bra karl i dina bästa stunder!

Blåsningen

Vid den här tiden var Carl ungtkarl, vilket en bekant till honom också var. Vi kan kalla honom för Leif. De båda var kanske inte de allra bästa vänner, men av någon anledning hade Leif fått förtroende för Carl. Leif kom en dag till Carl med ett akut problem:

-Jag är så förbannat vankelmodig. Via en kontaktannons har jag bestämt träff med en sjuksköterska från Örebro. Hon kommer senare med örebrotåget till Centralen. Hon har kortklippt hår och hennes igenkänningstecken är att hon bär en tidning under armen. Själv ska jag bära kavaj med en ros i knapphållet.

Leif tittade uppgivet på Carl:

-Nu känner jag mig så fruktansvärt osäker. Skulle du kunna hjälpa mig att flukta in henne. Du kan väl dra till med att jag blivit försinkad. Jag håller mig på behörigt avstånd, sen gör du dig ärende bort till mig och rapporterar? Jodå, Carl ställde upp för att hjälpa sin nervöse kompis.

Han kände genast igen henne där hon steg av tåget med tidningen under armen, rena bombnedslaget, en verklig snygging.

Carl gick fram till den vackra kvinnan och förklarade situationen, att kompisen blivit något försenad. Kanske de kunde ta en fika under tiden? Det gick så bra. Efter en stund ursätade han sig, måste besöka toaletten.

Leif stod nervöst väntande på den avtalade mötesplatsen och undrade:

-Hur går det, hur ser hon ut??

Carl tittade medlidsamt på honom:

-Jag vet verkligen inte hur jag ska kunna framföra det här, men det är faktiskt bara grimman fattas! Men du kan ju ta med henne ut efter mörkrets inbrott så du slipper skämmas.

-Åh nej, stönade Leif, Nu måste du hjälpa mig. det var detta jag hade på känn! Se här, här har du 500 spänn, gör vad du vill bara du ser till att hon kommer härifrån.

Carl återvände till sin nyfunna bekantskap och beklagade sig över sin kompis som inte ville infinna sig. De kom överens om att hitta på något själva, hon hade ändå tänkt stanna några dagar. De gick först till en pizzeria och fortsatte vidare till Gröna Lund.

Vid kvällens slut erbjöd Carl chevalereskt sin säng och intog själv bäddsoffan i vardagsrummet.

Nästa dag tog de en av skärgårdsbåtarna, Carl stod för räkfrossan och hon för vinet.

Kvällen avslutades med att de hamnade i samma säng och hade en skön natt tillsammans. Dagen därpå reste hon tillbaka till Örebro.

När Carl träffade Leif nästa gång sa han:

-Hon missade tåget till Örebro så jag var tvungen att ta hand om henne nästa dag också. Så nu är du skyldig mig ytterligare en hundralapp. Inte nog med att hon såg ut som en häst, hon åt som en häst också!

Carl besökte henne några gånger i Örebro och berättade vid ett av tillfällena den sanna bakgrunden om deras möte, vilket hon hade hejdlöst roligt åt.

Hon fick senare ett stipendium att studera i Paris. Där träffade hon en läkare och de båda blev förälskade i varann. Eftersom Carl aldrig utlovat henne någonting, kunde han bara önska de båda lycka till i framtiden.

Leif är än idag lyckligt ovetande om hur han den där gången blev blåst på konfekten.

Piloten

Carl var i mitten av 60-talet stationerad som pilot vid flygvapnet på Gotland. Han spakade då en J 29 även kallad Flygande Tunnan.

På radarn kunde man se då de ryska Migplanen steg upp från Riga med kurs mot Gotland. Carl gick upp och mötte ett av planen på internationellt luftrum, gjorde en roll och la sig vid sidan av den ryske piloten.

Genom sin far Ossian hade Carl lärt lite ryska, eftersom fadern vistats i Ryssland ett antal år.

Carl anropade den ryske piloten:

-Vad fan har du här att göra Ivan? Åk hem istället och kolla att din kapten inte ligger och roar sig med din fru Irina!

Påföljande dag fick Carl kallelse till sin kaptens kontor.

-Sergeanten har fått celebret besök.

När Carl steg in på kontoret fick han förbluffad se självaste generalen för flygvapnet sittande vid kaptensens sida. Carl tappade emellertid inte fattningen, gjorde honnör och sa:

-Herr generalen har låtit kalla på mig?

-Ja, jag har gjort mig omaket att resa hit från Stockholm för att se vad slags figur sergeanten är. Jag har nämligen fått klagomål från ryska ambassaden att sergeanten varit otidig mot en av deras ryska stridspiloter.

-Nja, kanske jag genom min knaggliga ryska blivit misstolkad? Jag bara undrade va fan Ivan hade här att göra och rådde honom att åka hem och kolla sa att hans kapten inte låg och knullade med Ivans fru Irina!

Det började rycka i herrarnas mungipor.

-Undrar för övrigt om herr generalen har något att andra mot min flygfärdighet? I såna fall kan ju generalen flyga själv!

Nu blev det för mycket för generalen som röt:

-Ut härifrån ut!

Carl kom att bli tilldelad en varning för sitt tilltag och därmed var hela saken utagerad.

Carl i luften igen

Pilotklubben hade sammanträde i Stockholm. Plötsligt sa en av de närvarande:

-Ingen har någonsin flugit under Västerbron.

På den bron har jag vandrat många gånger, från Långholmshotellet och till Riksarkivet på andra sidan.

Carl tog genast tag i utmaningen och replikerade:

-Det ingen gjort tidigare kan jag göra.

Varpå Carl tog en taxi ut till F8 i Barkarby och äntrade sin J29:a.

Han lyckades också med konststycket att flyga under Västerbron, vilket orsakade stort rabalder. Alla fönsterrutor i grannskapet exploderade och en stackars pudel dog av schock.

Men ÖB försvarade Carls handlande och ansåg att vårt luftförsvar är gott.

Carl fick dåligt samvete och sökte upp den gamla damen som förlorat sin hund och hade med sig en liten söt pudelvalp.

-Men han ser ju ut precis som Ludde, utbrast damen.

Var det ni som körde planet? Måste jag svara på det, blev Carls undvikande svar. Hur som helst så tog den gamla damen emot gåvan med stor tacksamhet.

Carl på anstalt

Carl bodde på en mindre ort i mellansverige och närmaste systembolag var beläget sex mil därifrån. Han fick en utmärkt ritning på en apparat från en norsk vän, norrmännen är ju hemma på det där. Så apparaten var snart tillverkad, officiellt avsedd att destillera batterivatten med.

En nyinflyttad granne kom på besök.

-Dyre bror, jag har fått oväntat främmande, kan du möjligen låna mig een liter?

Jodå, det gick bra.

Dagen efter fick Carl höra att något främmande inte anlönt till grannen, men däremot hade han spöat upp sin fru och sina barn.

Grannen kom någon dag senare tillbaka och undrade om han fick låna mera.

-Du försvinner härifrån djävligt snabbt och visar dig aldrig mera här. Carl sneglade på rottweilern som var ivrig att gå till attack, och grannen skenade iväg.

Några timmar senare svände en polisbil upp på tomten.

-Heter ni si och så? undrade poliskommissarien som hade en volontär i släptåg.

Jo, Carl nickade instämmande.

Vad är det egentligen frågan om?

-Vi har fått besked om att ni langar alkoholhaltiga drycker.

-Det här kräver husrannsakan, förklarade volontären.

-Vad är det för språk den där snorvalpen använder, undrade Carl, här behövs ingen husrannsakan, gå till garaget.

Under tiden som volontären gick till garaget undrade Carl varför de kom från den större staden så långt ifrån. Jo, det var stängt här på orten, personalen var sänd på utbildning. Carl svor tyst för sig själv. Hade bara ortens polischef varit hemma så hade allt ordnat sig, han hade god kännedom om tingens ordning.

-Jag har funnit den, jag har funnit den, hördes volontären triumferande ropa från garaget. Den var nu inte svår att hitta där apparaten stod mitt på golvet. Det fanns ingen mäsk att uppbringa, heller ingen sprit och Carl hävdade att han endast destillerade batterivatten. Det hjälpte nu inte, själva innehavet var olagligt och apparaten konfiskerades.

Med tiden blev Carl kallad till polisstationen.

-Ja det här var ju för djävligt, menade polischefen, men är det inte mycket att göra åt nu. Men tillsammans med häradsdomaren ska jag ordna mildast tänkbara straff, Du får en månads samhällstjänst.

-Så i helvete heller. Tror du jag låter utsätta mig för grannens hån och spe där jag går och ansar rabbatter eller klipper gräs? Nädu, jag kräver en månads fängelse.

Carl fick så småningom avtjäna sin månad på öppen anstalt. Han fick en behaglig tillvaro på anstalten. Hans jobb bestod i att stoppa in fat, tallrikar och bestick in och ut genom diskmaskinen tre gånger om dagen. En intagen sjömanskock bidrog bidrog öven att förgylla matsedeln.

Prästen

Prästen kom en dag till Carl och lättade sitt hjärta:

-Jag är orolig att mista mitt ämbete.

Jaså, men en gång är ju ingen gång, menade Carl.
 -En gång! Det är tredje gången jag åker för rattfylla!

Carls f.d. fru hade goda kontakter och hon lyckades senare utverka att prästen fick behålla sin tjänst. Dessutom lyckades hon förse honom med en assisterande sekreterare med körkort.

Prästen hade tillstånd att predika i kyrkan varje söndag under intagningstiden. Kyrkan var belägen två mil längre bort varför Carl erbjöd sig att skjutsa prästen till allas belåtenhet. Detta passade Carl alldeles utmärkt, eftersom han under prästens predikan också kunde titta till sitt hus.

En söndag lämnade Carl prästen ensam i huset för att besöka några vänner. En av kompisarna förklarade att han lämnat en övverraskning åt Carl därhemma i kylskåpet. Men när Carl kom hem fanns inte överraskningen kvar. Den hade förflyttat sig till prästens innanmäte och han fann prästen medvetslös på golvet. Carl ringe upp anstalten:

-Jag har fått en vattenläcka i huset som måste åtgärdas och inga rörmokare finns att tillgå en sån här dags så vi måste ta itu med det hela. Vi bör vara tillbaka i morron bitti.

Morgonen därpå var prästen i ett bedrövligt tillstånd och led helvetets alla kval, men de måste ju återvända.

På återvägen måste Carl stanna fyra gånger för att låta prästen spy.
 Väl framkomna stapplade prästen upp på sitt rum.

En av anstaltspersonalen kom senare till Carl och sa:

-Jag är rädd att vi måste tillkalla en läkare. Mannen ligger i sängen, rör inte en fena och stirrar stint upp i taket.

Carl bad att få en titt.

-Jaså detta, det behöver ingen läkare, han håller på med komplimentation.
 ???

Ja, han förbereder texten till kommande söndags predikan!

Bordellen

Detta hände för ett par år sedan på en mindre ö på Filippinerna. Med hänsyn till några av de inblandade vill han inte nämna öns namn.

Där var han i varje fall bosatt. Efter en tid flyttade en ”engländare” dit tillsammans med sin filippinska fru. De startade mjukt med att öppna ett diskotek men som snart nog förvandlades till en bordell.

Någon tid senare var olyckan framme. Det utbröt eldsvåda, märkligt nog på tre olika ställen på huset. Det var nog så att fiskarhustrurna inte ville se sina män spendera sina surt förvärvade slantar på horeriets altare.

Hur som helst. Först kom prästen utskenande som om han hade eld i baken, och så var det ju faktiskt. Men att döma av hans något udda och oordnade klädsel var han uppenbarligen inte där i syfte att frälsa själar.

Strax kom nummer två utfarandes, det var borgmästaren, iklädd endast en undertröja.

Huruvida han hann ut med ståndet i behåll var det ingen som nämnde, så troligen hade det hunnit lägga sig under det paniken tog överhand. Kanske han också var på väg att förlora det andra ståndet, dvs förståndet.

Bordellhuset brann ner till grunden.

Dagen efter var många människor församlade vid färjeläget och i mängden skymtade Carl-Bertil. Bordellmamman och sutenören tillsammans med de galanta damerna lämnade ön med enkel biljett. Allt under innevånarnas spott och spe.

Carl-Bertil frågade den tjänstgörande polisen vad som orsak till branden.

-Brandorsak okänd, blev svaret.

-Men det brann ju på tre olika ställen?

-Ska du göra dagen mera krånglig för mig får du faktiskt tala med polischefen.

-Och vem är det?

Det är jag!!

Då var det slutsnackat.

Borgmästaren fick ett helsicke, han hade en fru som var yngre än honom, men starkare. Hon spöade upp honom ordentligt och han kunde inte visa sig i sitt ämbete på 14 dagar.

Efter avslutad högmässa tillsammans med borgmästare, fru och barn erbjöd Carl-Bertil borgmästaren en gin och tonic, som han visste borgmästarn var

omåttligt förtjust i. Den kuvade mannen sneglade på sin hustrus bistra uppsyn:

-Nej tack, det får räcka med en öl för mig.

Slutet gott, allting gott.

Det gick lite bättre för prästen. Prästen blev suspensionerad. Men efter opinionen från byns innevånare fick han behålla sin tjänst och löste sina celibatproblem genom att anställa en ung och vacker hushållerska.

Elefanten

Carl-Bertil har varit i farten igen. Den här gången befann han sig i Mexico. Där träffade han en vän som berättade följande.

Han skulle flyga till en ort i Mexico, men kassan var skral, så han fick en plats ombord på ett transportplan. På planet fanns dessutom en elefant i en bur och en elefantskötare som var asberusad. Under flygningen lyckades elefanten bryta sig ur inhägnaden. Detta medförde att planet fick en vacklande gång, ibland upp, ibland ner, andra gånger gungande i sidled. Nu var det dags för landning. Planet kom vinglande och samtidigt stack elefanten in snabeln i cockpit och började trumpeta.

En upprörd stämman hördes från flygledartornet: - Vad i helvete håller ni på med, och vem fan är det som blåser trumpet ombord?

Först efter fyra landningsförsök lyckades man sätta ner planet.

En mässkalles äventyr

När Carl gick mot sitt sextonde år fick han anställning som mässkalle på grängesbergsbolagets fartyg Vitåfors.

Fartyget hade ankrat upp i Antwerpen. Carl hade besökt en bordell där som hette Green Lantern. Där blev han försinkad med påföljd att han blev akterseglad.

Men antagligen är han född med matjord i fickorna. Bordellmamman förbarmade sig över honom och tog honom under sina vingars beskydd. Samtidigt fick hon en affärsidé. Hon utrustade Carl med en blå klubblazer prydd med mässingknappar plus ett par vita khakibyxor. Han försågs med visitkort. Så var det dags för honom att bege sig ut på kajerna för att värva trånande män som var ute på fittjakt.

Bordellmamman som var i 30 –35årsåldern tog även hand om Carl i annat avseende, han var ju rena lammköttet men läraktig. Att någon av de andra hororna ens tittade åt honom tillät hon inte.

En natt när bordellmamman och Carl höll på med sina amorösa äventyr hände det. Polisen gjorde razzia och kom för att spränga bordellen. Carl fick kalla fötter och hoppade ut genom fönstret i bara kalsongerna, landade på ett biltak men klarade sig oskadd och sprang vidare. Plötsligt bromsade en Customline stationsvagn upp med en kvinnlig förare i 25-årsåldern.

-Vad har hänt, har du blivit rånad, undrade hon.

Carl förklarade i korta ordalag bakgrunden till hans ringa klädsel. Han fick följa med henne hem. Det visade sig nu att hon var konstnär och drejade krukor. Men hon hade även andra anlag. Hon var mer eller mindre nymfoman och kunde inte få nog av upplevelser på erotikens ocean.

Carl bistod henne i fortsättningen så gott han kunde med krukmakeriverksamheten. Arbetet skedde kvälls- och nattetid, eftersom strömmen var billigare då.

Hon hade fått beställning på en leverans av krukor och undrade om Carl kunde köra. Visst kunde han det, men det enda han rattat tidigare var en Fergusontraktor. Det bar iväg några kvarter då en spårvagn nalkades på ringleden. Carl blev nervös och trampade på gasen istället för bromsen. Han rammade spårvagnen som välte i växelspåret. Det blev inga personskador, krukmakerskan försvann snabbt från platsen men istället kom spårvagnsföraren ursinnig. Han tog struptag på Carl men samtidigt kom polisen till hans undsättning och han fördes till polisstationen.

Morgonen därpå stod i tidningen att läsa om händelsen. Rubriken löd:
SPÅRVAGN SOM ÖVERLEVT TVÅ VÄRLDSKRIG
TOTALFÖRSTÖRD AV SVENSK MÄSSKALLE.

Samtidigt fanns ett foto där spårvagnsföraren höll Carl i ett bastant strupgrepp.

Svenska ambassadören uppenbarade sig på morgonen med tidningen under armen:

-Så du har ställt till det pojkvasker, efter rättegången får du räkna med skadeståndskrav och utvisning.

Det blev rättegång. Spårvagnsföraren ansattes över sitt beteende och försvarade sig:

Både min far och farfar har kört den här vagnen och nu upplevde jag det som om en gammal tradition gått mig ur händerna!

Carl å sin sida bad att få arbeta av skadeståndskravet.

-Och hur skulle det gå till, undrade domaren

-Jo, jag kanske skulle kunna få anställning som konduktör på en spårvagn?

Illa dolda skratt hördes i rättssalen.

Ambassadören följde i sinom tid Carl och såg till att han kom ut ur landet, på ambassadens bekostnad.

Väl hemkommen berättade han för fadern vad som hänt, vilket också nådde moderns öron, och hon ojade sig. Men fadern sa:

-Vi kan väl låta pojken få leka rommen av sig så länge han inte kommer dragandes med sjukdomar förvärvade av s.k. galanta damer!

Ett par öl på Bryggen

Carl befann i Bergen och satt på restaurangen Bryggen vid fjordviken. Han hade litet bakrus och stärkte sig med en öl. Rätt som det var kom en man enkelt klädd med törst i blick, såg mer eller mindre ut som en trashank. Han sa till servitrisen: -Kan dere bringe mej en bir? Jej har glemmet lommen ombord på båten, men han lovade betala senare, vilket servitrisen förvägrade honom. Carl grep nu in i situationen och undrade om han fick bjuda på en öl, som mannen inte tackade nej till. Samtidigt beklagade Carl att det inte fanns en tuborg att beställa.

--Kanske kan vi finne nån tuborg om vi går ombord på båten min, svarade mannen.

Carl såg fundersam ut men följde i alla fall med. Mannen antrade en lejdare till en lyxkryssare och Carl tänkte att nu är karldjäveln full, men icke. När de kom ombord blev han välkomnad av en skönhet som han genast kände igen och fick en smärre chock

Det var den världsberömda aktrisen och sångerskan Diana Ross!

Plötsligt stod sammanhanget klart. Carl hade träffat skeppsredarea Arne Naess, Norges rikaste man,

Det blev både en och flera tuborg ombord.

Carl och Arne blev efter detta mycket goda vänner, men det är en annan historia.

Hunt det kan bli.

Mister X

Carl blev bekant med en av vårt lands största manschettförbrytare och ekonomiska brottsling, som vi kan kalla för X.

Carl jobbade då på en aftontidning där X jobbade som volontär, och blev med tiden en duktig skribent. X var alltid elegant klädd i kritstrecksrändig kostym.

X kom en dag till Carl och undrade om han fick låna tvåtusen kronor, han skulle betala tillbaka dem inom en vecka. I det avséendet var X en mycket pålitlig och ärlig person.

-Nu måste jag skynda mig så jag hinner med planet.

Nu hör det till saken att X under sin karriär blåst Wallenbergarna på en hel del. Detta var något som Wallenbergarna inte ville låta komma ut, att någon knäckt deras kodsystém så lätt, och de reste heller inga krav mot X.

Pengarna anlände i god tid från en bank i Schweiz och naturligtvis var den ställd till SE-banken.

Carl skulle lösa ut checken, men blev egendomligt bemött. Kassörskan försvann med checken och kom tillbaka med en fin herre i fluga.

-Så ni är bekant med X?

Ja, vad är det för fel med det? En av de mest ärliga och sympatiska personer jag någonsin träffat.

-Har ni möjligtvis någon annan bank?

-Det har ni förstås inte med att göra, men om jag skulle välja en annan bank så kommer naturligtvis ni i första hand.

Banktjänstemannen bara skakade på huvudet.

Carl fick till slut ut sina pengar.

X ringde och frågade om Carl fått ut sina slantar.

-Jodå, men jag blev ganska tvivelaktigt bemött,

-Men va fan säger du, de är ju en av mina allra bästa kunder!

En dag stod X i en bankkö och blev knackad på axeln av ett par civilklädda poliser.

-Vi skulle vilja ha ett samtal med dig.

-Och var ska det samtalet äga rum?

-På Kungsholmen.

Aha, jag är faktiskt lite hungrig. Jag har en känsla av att vistelsen där blir en längre tid och kåket där är ju inte det allra bästa. Eftersom vi nu har vägen förbi Operakällaren, får jag då lov att föreslå herrarna att bjuda på en god bit mat?

Och detta gick de faktiskt med på.

När X stod på höjden av sin bana hade han gjort en lyckad kupp mot SE-Banken. Han sände ett kort till någon av Wallenbergarna från Bahamas, där han var avfotograferad ombord på en lyxkryssare tillsammans med kaptenen. På kortet som han undertecknat med sitt rätta namn stod:

-Jag får tacka så hjärtligt för den trevliga semestern!

Mexico

Carl var ute på semester och hamnade i en mexikansk by som hette Panchovilla. En man där ville sälja ett armbandsur till honom. Mannen startade med 20 dollar för att snart vara nere på 10 dollar. Carl trodde nog att det kunde vara en blåsning, men köpte ändå klockan. Efter en stund upptäckte han att uret inte fungerade. Han öppnade boetten, men där fanns bara instoppad bomull.

Klockförsäljaren trodde att Carl bara var på genomresa, men Carl stötte på honom nästa dag. Carl beklagade sig över den odugliga klockan, varpå mannen svarade: -Men det kunde ju varit värre, den går ju i alla fall rätt två gånger om dygnet!

Mannens namn var Pablo Gonzales. Han hade aldrig gått i skola, men bekostade utbildning för sina tre systrar och försörjde också sin mor genom att göra små ”affärer”. Carl trodde då att han syftade på klockaffärer, men det skulle visa sig vara någonting annat också. Pablo erbjöd sig att betala fem dollar tillbaka, men Carl avböjde, han började sympatisera med Pablo.

Pablo undrade var Carl bodde och han svarade att han bodde på hotellet som amerikanen ägde.

-Slösa inte dina pengar på den gringon, du får bo hos oss.

Pablo berättade att han ägde två bilar. En Toyota pickup och en Ford Crown Victoria av 1956 års modell, som stod parkerad utanför polisstationen i ett speciellt syfte. Carl undrade hur mycket Victorian skulle betinga i pris. Pablo skakade på huvudet: -Nej den är inte till salu för dig, svarade han med ett egendomligt leende.

Carl flyttade in till familjen. Han undrade hur mycket det skulle kosta. Pablo svarade nästan föraktfullt: -Amigo, här bor du gratis och behöver inte betala en cent. Nej, det var inte möjligt, möjligtvis accepterades om Carl bidrog med litet till maten eller köpte någon flaska tequila.

Några dagar senare kom Pablo och sa att nu är det dags för en affär. -Men du måste hålla dig i bakgrunden. Pablo gick till bilen som stod parkerad utanför polisstationen, lutade sig emot den och såg uppgiven ut. Det var bara tårarna som fattades. Han hade satt upp en skylt: Till salu, 1.500 dollar. Carl hade slagit sig ner på en parkbänk och bevittnade spektaklet. Efter en halvtimmes väntan dök en amerikansk turist upp tillsammans med sin fru och började ackordera. 1.500 dollar ville han inte betala utan stannade vid budet 1.000 dollar.

-Senor, var barmhärtig mot en stackars fattig man. Pablo slog ut med händerna.

-Men vad kan jag göra. Min mor ligger på sjukhus och jag behöver pengar till medicin.

Jänkaren provstartade bilen, och saken var klar. Affären gjordes upp. Amerikanen yvdes över den goda affär han gjort. Pablo visade vägen till banken där jänkaren skulle växla in en resecheck. Under tiden backade några kompisar upp Toyotan till Victorian och började montera ur motorn. Det hela gick mycket snabbt och var avklarat på 20 minuter, med god marginal till dess amerikanerna och Pablo återvände. Pablo fick sina pengar och mannen hoppade in i bilen, vred på startnyckeln utan resultat. Han klev ur och höll upp motorhuven, kanske i tjugo sekunder innan han fattade vad han såg. Han slog igen motorhuven och klev med målmedvetna steg in på polisstationen, där Pablos släktingar arbetade.

Följande samtal utspann sig:

-Det är så att jag köpt en bil som hade motor men nu finns inte motorn längre.

-Ni har alltså köpt en bil utan motor om jag förstår saken rätt?

-Nej jag köpte den inklusive motor. Men nu har motorn gått upp i rök och mannen som sålde bilen likaså.

-Det här låter komplicerat, hur kan då motorn ha fått vingar?

Ja, någon måste ju... men blev nu avbruten av polisen:

-Senor, ni försöker alltså insinuera att någon plockat ur motorn här utanför polisstationen? Det låter i mina öron allt för oförsiktigt, för att inte säga djärvt. Är ni verkligen säker på att ni köpte bilen med motor senor?

Nu började jänkarens tålmod börja tryta:

-Men för helvete, exploderade han, jag provstartade bilen och den spann ju som en katt.

-Såja senor, nu försöker vi ta det lilla lugna. Problemet är att den polis som handhar ärenden med försvunna motorer i bilar sålda till utländska turister inte finns här för närvarande. Han återkommer om en vecka. Kan ni möjligen vänta till dess, senor?

Det gick naturligtvis inte och mannen dröp iväg med hustrun.

Carl frågade Pablo om det var just att blåsa stackars fattiga amerikanska turister och hur många gånger han sålt bilen. Första frågan förblev obesvarad men på den andra svarade han: -Fjorton gånger.

Carl undrade om det aldrig inträffat någon incident.

-Jo en gång. Köparen blev så förbannad att han skickade in foten i den tjocka plåtdörren och bröt benet!

Sent en kväll kom oväntat besök till huset och gästerna behövde övernatta, varför två av systrarna kröp ner i Carls säng. När han kände dessa lena oskulders kroppar emot sig fick han ett präktigt stånd. För att inte vanära familjen och göra något otillbörligt kröp han ner på golvet och la sig.

På morgonen kom modern in i rummet:

-Åh mama mia, mama mia, vad har hänt. Ni ligger på golvet senor?

Carl mumlade fram något om att det blev för varmt i bädden. Kanske förstod hon.

Efter åtta veckor blev det dags för uppbrott. Carl blev sen till flygplatsen. Den stora polispiketen fick rycka in, fylld med släktingar och bekanta, med påslagna blåljus och tjutande sirener, vilket väckte en viss uppmärksamhet. Efter incheckning och pusskalas lyckades Carl pressa ner en 500-dollarssedel mellan mammans stora pumpor som tack för all gästfrihet, varefter han raskt försvann tillbaka in i hallen för att gå ombord på det väntande planet.

Amiralen

Carl har varit mångsysslare och jobbade en tid som kalfaktor åt amiralen i Karlskrona.

Amiralen var en kväll ute och svirade, blev aspackad och kom hem efter att ha spytt ner hela uniformen. Han försökte en taxi och flera men alla vägrade transportera den illadoftande amiralen.

Hemkommen efter en jobbig vandring sa han till Carl:

-Kalfaktor, jag mötte en berusad sjöman full som ett svin som vomerade på min vapenrock och mina ordnar. Jag behöver hjälp att få tvätta uniformen.

Jodå, det gick bra, Carl kom nästa morgon med uniformen hängande prydligt över ärmen:

-Ja amiral, vilket djävla svin till sjöman. Inte nog med att han spydde på amiralens uniform, han sket även i amiralens byxor!

En läkares vedermödor

Carl hade en nära bekant här på Filippinerna. Han var allmänpraktiserande läkare och gjorde också hembesök hos sina patienter. Denne man är gift och har tre barn. Hur det står till nu för tiden vet man inte men läkaren hade alltid en vidunderlig förmåga att trassla till det på den där tiden.

Ankorna

Det startade något olyckligt med ankorna. Läkaren bestämde sig för att inhandla några ankor till barnens nöje. Han beställde fåglarna från Manila, som var av fin härstamning och direktimporterade från Kina.

Två av de fem ankorna avled under transporten, Men han placerade de resterande tre i sin swimmingpool.

Efter några dagar kom Carl på besök för att se hur det stod till med fåglarna.

-De finns inte längre, muttrade läkaren.

-Jag trodde inte att du har det så dåligt ställt att du måste äta upp dina husdjur?

-Nej, så ligger det inte till, de bara dog och jag vet inte varför.

Carl greps av en misstanke, böjde sig ner och luktade på poolvattnet.

-Du tror inte att det kan vara kloret som är orsaken?

Läkaren måste medge att så var nog fallet.

Hummern

Doktorn hade lyckats få en rejäl hummer i en av hans utlagda tinor och bjöd in Carl på hummerparty.

När Carl anlände demonstrerade läkaren den levande hummern och började jonglera med den. Hummern lyckades få ett duktig grepp om ena handen. Carl lyckades finna en avbitare och knipsade av klon. Det blev dags för sjukhusbesök för att få handen omsedd men lyckligtvis var inga ben knäckta. På hemvägen beskrev läkaren i målande ordalag hur hummern skulle beredas och anrättas. Det blev inte så. Hummern hade funnit för gott att förpassa sig till sitt rätta element. Snopen måste läkaren acceptera att det inte kunde bli något kalas på enbart en klo.

Läkaren beklagade sig över att han hade en gallstensoperation dagen därpå.

-Men det är väl inga problem, det kan väl din kollega överläkaren ta över?

-Problemet är att det är han som är patienten!

Carl mumlade för sig själv:

-Det är ju en välsignelse att man inte behöver vård på det sjukhuset nu.

Läkaren undrade vad Carl muttrade om och Carl sa att han bara pratade för sig själv, då är det ingen som säger emot.

-Jaså, jaha, det kanske jag också skulle ta att börja med.

-Gör du det, men helst inte i dina patienters närvaro, det är risk för att de kanske inte anlitar dig i fortsättningen!

Fisketuren

Carl och läkaren begav sig ut på en fisketur. Carl lånade ut sitt spinnspö till läkaren, som givervis fick backslag på rullen. Han lyckades nu med konststycket att kroka fast draget i ena näsvingen.

-Vi måste omedelbart åka in till sjukhuset, menade Carl.

-Aldrig i livet, tror du jag tänker utsätta mig för mina kollegors spott och spe. Jag är väl för fan ingen djävla fisk!

Han gav istället Carl anvisningar om hur han skulle klippa av hullingarna.

Under operationen dånade läkaren av.

När de kom in till stranden stod hustrun och undrade hur mycket fisk de fått:

-Nja svarade Carl, vi har bara fått en ful fisk, en riktig torsk som ligger här på durken!

Hustrun bara skakade på huvudet när Carl relaterade händelsen.

Utlånat fordon

Läkaren hade fått stopp på sin bil och skulle ut på sjukbesök, varför Carl lånade ut sin KIA till honom.

När läkaren återvände låg vänster framdörr i baksätet.

-Ja, det kom naturligtvis en vårdslös jeepneychaufför och klippte dörren.

-Det var möjligtvis du själv som var oförsiktig när du öppnade dörren. Den frågan förblev obesvarad.

Efter många om och men fick Carl sin bil tillbaka från verkstaden, bl. a. hade en högerdörr levererats i stället för vänster.

Vis av skadan lånade Carl aldrig mera ut sin bil till läkaren.

Carl beklagade sig över att han fått vara utan bil så länge.

-Här får jag cykla runt med min fru på pakethållaren.

-Men du får försöka se det positiva i det hela, menade läkaren.

??

-Jo, du får ju både motion och sparar in bensin!

Byte av fläktrem

Det var dags för läkaren att byta fläktrem på sin bil och åkte till Carl, som hade de erforderliga verktygen. Under det läkaren påbörjade sitt arbete tog Carl med två av barnen ner till stranden, den femårige stannade kvar för att assistera sin far.

Efter ett tag hördes ett hiskeligt vrål uppifrån bilen. Den lille sonen hade klättrat in i framsätet och vridit på startnyckeln Tursamt nog låg ingen växel inne, då kunde det sett ännu värre ut. Handen svullnade kraftigt och fingrarna påminde om tjocka blodkorvar.

Det blev åter dags för sjukhusbesök, men ingenting var brutet i handen.

-Och jag som har sjukbesök imorgon, hur ska detta gå?

Carl skjutsade honom nästa dag och assisterade så gott han kunde.

När recept skulle skrivas ut, kunde läkaren förstås inte skriva med sin deformerade hand.

-Men ta fram din stämpel och använd den, föreslog Carl. Men stämpeldynan stod inte att finna. Återstod så att plocka fram läkarens körkort och efter åtskilliga försök hade Carl någorlunda tränat in läkarens namnteckning, och patienterna kunde få sina utskrivna recept.

Detta fick följdverkningar för Carl. Carl hade ju blivit presenterad som assistent, Carls insats bestod i att hjälpa till med stetoskopet och blodtrycksmanschetten. Ryktet spred sig med blixstens hastighet och Carls fru ringde dagen efter och bad honom komma hem omedelbart, Väl hemkommen fann han köande människor utanför huset som ville bli konsulterade av den nye utländske läkaren.

Det hela slutade med att Carl måste slå upp ett plakat på väggen:

-Den utländske läkaren har rest till Europa på semester och återkommer inom två år!

Läkaren beklagade sig över den deformerade handen. Carl såg nu sitt tillfälle att ge igen för gammal ost:

-Du får försöka se det positiva i det hela.

-Jo, du kunde ju ha blivit överkörd av din femåriga son!

Nästa gång Carl träffade läkaren bad han honom betona att han enbart var chaufför och inte någon assistent.

Mötet med Roger Moore

Carl med hustru befann sig i London. Carls svåger, Tony Hale, hade en chefsbefattning inom British Leyland. Hale inbjöd de båda till ett party, där även Roger Moore fanns bland gästerna. Det resulterade förstås i att man samlades som flugor kring en sockerbit. Carl såg ju att Moore kände sig besvärad och höll sig därför i bakgrunden. Men Roger Moore hade på den tiden flickvännen och svenskan Christina ”Kiki Tholstrup((som Moore senare gifte sig med på äldre dagar).

Carl hade ändå ett givande samtal med Kiki, som visade sig vara en sympatisk kvinna; att hon var mångmiljonär framgick inte av hennes enkla framtoning.

Dagen därpå kom Tony Hale och annonserade om teparty hos Moore. På Carls fråga vilka som var inbjudna kunde Hale grön i ansiktet meddela att det endast var Carl och hans fru.

Under en trevande inledning uttryckte Roger Moore sin tacksamhet över att Carl inte varit påflugan som övriga gäster. Carl menade då att han inte heller tycker om att prata jobb på sin fritid.

Moore berättade nu att han hyste en varm kärlek till Sverige, naturligtvis tack genom Kiki. Det var också därför som han inisterat att låta en Volvo P 1800 finnas med i hans Helgonetfilmer.

Under samtalets gång fann de båda en gemensam röd tråd: deras intresse för författare och författarskap.

Tiden rann iväg så det blev inte bara te utan även middag.

Carl minns den här dagen hos Roger Moore som ett ljust minne tillsammans med en mycket ödmjuk person.

Carls fyrtioårskalas

De närmaste vännerna bjöd ut Carl för att fira den stora dagen. Det är ju så att livet börjar vid de fyrtio. Det är ju då som man börjar att få distans till saker och ting, men det ville sig inte så som Carl tänkt. Det kom att bli en blöt afton, och vännerna gjorde allt för att tratta i honom. Med påföljd att Carl inte mindes något av hur han kom hem och i säng.

Han vaknade påföljande morgon med en gnistrande huvudvärk. Han försökte ta sig upp men det var stora problem. Han befann sig liggande på en madrass på golvet, spritt språngande naken, inget möblemang i den lilla ettan, ingen telefon, inga kläder.

Plötsligt ringde det på dörren men Carl vågade inte öppna i sin adamsdräkt. Då öppnades brevinkastet. –Hur mår du egentligen Carl, får jag komma in? Carl vacklade i sitt omtöcknade tillstånd till dörren. Där stod vännen Roland med hans kläder under armen och med de övriga vännerna från kalaset som stod bakom och gapflinade.

Carl började ana hur landet låg.

-Är det möjligen ni som har plundrat min lägenhet?

-Följ med till källaren och ta en titt!

Det tog en god stund att bära upp möblemanget igen, men kompisarna tyckte det var värt besväret, de hade fått sitt lilla roliga.

Skjortan

Carl kom på besök igår. Jag såg ju det direkt men Carl märkte ingenting. Det är ju varmt och svettigt här, så Carl tog av sig skjortan och hängde upp den på väggen. När han skulle dra hemåt tog han på skjortan igen, råkade slänga ett getöga på väggen och där hängde skjortan fortfarande kvar. Han stirrade på den påtagna skjortan och sedan på väggen.

-Men vad in i helvete är detta? utbrast han, tog sedan på sig den andra skjortan också

-Carl, åk hem nu, du har druckit för mycket, åk nu hem och sov ruset av dig.

Bakgrunden var följande. Liza hade köpt en skjorta till Carl. Någon dag senare köpte Josephine en skjorta till mig och slumpen ville att det blev likadana plagg. Inte desto mindre så hade jag hängt upp min skjorta på en krok på väggen, där Carl också hängde upp sin. Hans fru såg något konfunderad ut när han kom med dubbla skjortor.

Dagen efter kom Carl något skamsen tillbaka med skjortorna:

- Jag vet inte vilken som var din, men båda är nytvättade och ingen luktar skit längre!

Slutord

Så har man då kommit till vägs ände; d.v.s. då levnadsskildringen hunnit ikapp nuet och därmed sätter jag punkt.

Som jag skrev i inledningen är ett människoliv så försvinnande kort, men inte desto mindre har det hänt en hel del på vägen. Hoppas nu att innehållet i skildringen skall vara någorlunda läsvärd.

Slutligen vill jag framföra ett varmt tack till min vän Arne Jansson, som möjliggjort utformningen av denna berättelse under outtröttlig möda.

Tagum City, Filippinerna den 14 mars 2009-03-14
Conny Källvik

•

